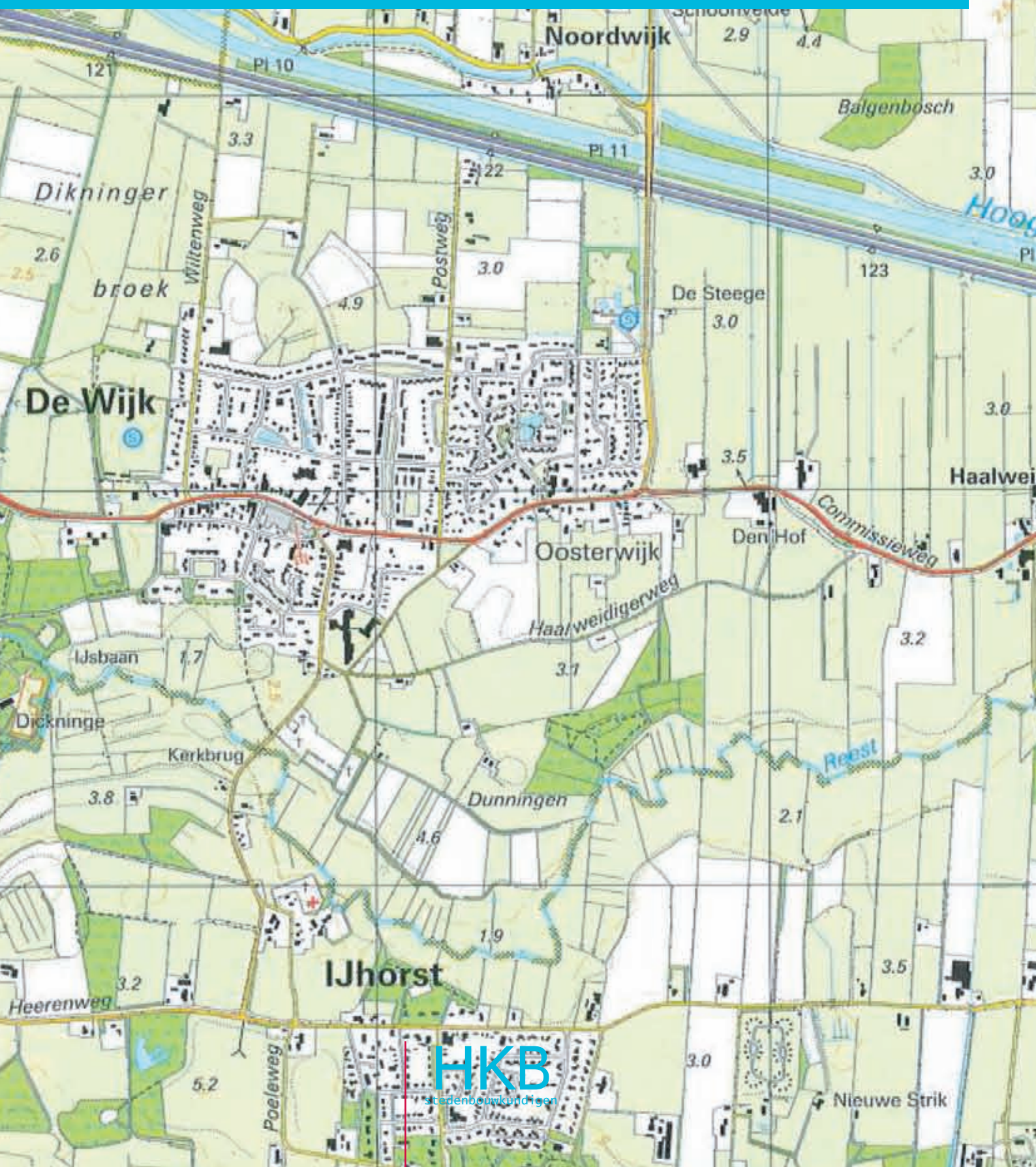

DE WIJK, PARKWEG E.O. bestemmingsplan

gemeente de Wolden, 25 september 2014

COLOFON

opdrachtgever

Actium

contactpersoon gemeente De Wolden

mevr. M. Elzinga

ontwerp

HKB Stedenbouwkundigen

Boterdiep 63

9712 LK Groningen

050-3183100

contactpersoon

Wisse Herweijer

project

bestemmingsplan Parkweg e.o.

planidentificatienummer

NL.IMRO.1690.BP00323-0401

datum

25 september 2014

Toelichting

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Plangebied	2
1.3 Vigerend beheersverordening	3
1.4 Leeswijzer	3
2 Huidige situatie	4
2.1 Omgeving plangebied	4
2.2 Plangebied	4
3 Planbeschrijving	5
4 Beleid	7
4.1 Nationaal beleid	7
4.2 Provinciaal beleid	8
4.3 Gemeentelijk beleid	9
5 Planologische randvoorwaarden	14
5.1 Archeologie	14
5.2 Bedrijven en milieuzonering	15
5.3 Bodem	16
5.4 Ecologie	17
5.5 Externe veiligheid	19
5.6 Geluid	20
5.7 Kabels en leidingen	21
5.8 Luchtkwaliteit	21
5.9 Water	24
5.10 mer-beoordelingsplicht	25
6 Juridische toelichting en regels	26
6.1 Algemeen	26
6.2 Regels	26
7 Uitvoerbaarheid	30
7.1 Economische uitvoerbaarheid	30
7.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	30

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het onderhavige bestemmingsplan de Wijk, Parkweg e.o. is opgesteld ten behoeve van de herstructurering van een woongebied aan de Parkweg en omstreken in de Wijk. In het plangebied stonden 47 huurwoningen van Stichting Actium. Deze woningen stamden uit de periode 1955–1967 en zijn recent gesloopt. De bouwkundige kwaliteit was matig en de woningen voldeden niet meer aan de eisen van deze tijd.

Stichting Actium is daarom van plan om de woningen te vervangen door 55 nieuwe woningen. Het betreft hier 43 grondgebonden rijwoningen in de koop- en huursector en 12 huurappartementen. Deze ontwikkeling is in strijd met de geldende beheersverordening 'de Wijk'. Deze beheersverordening is op 14 februari 2013 vastgesteld en op 28 februari 2013 (onder voorbehoud) in werking getreden. Om de ontwikkeling mogelijk te maken is een bestemmingsplan nodig.

1.2 Plangebied

Het plangebied bevindt zich in het noordwesten van de kern de Wijk. De begrenzing wordt globaal gevormd door de Beatrixweg in het noorden en de Parkweg, Burgemeester D.L.S. Briëtweg en Wilhelminaweg met aangrenzende bebouwing in respectievelijk het oosten, zuiden en westen. Op onderstaande luchtfoto is de globale begrenzing in beeld gebracht.

Globale begrenzing plangebied (bron: Bingmaps)

1.3 Vigerend beheersverordening

Voor het plangebied geldt de beheersverordening de Wijk (vastgesteld 14 februari 2013). In het plangebied is alleen het bestaande gebruik en de bestaande bebouwing toegestaan. De voorgenomen ontwikkeling wijkt door de stedenbouwkundige opzet en bouw- en goothoogtes op diverse punten af van de bestaande situatie. Een nieuw bestemmingsplan is daarom noodzakelijk.

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op de huidige situatie. Hoofdstuk 3 behandelt de beoogde ontwikkeling. In hoofdstuk 4 wordt vervolgens ingegaan op de relevante ruimtelijke beleidskaders. De planologische randvoorwaarden komen in hoofdstuk 5 aan bod, waarop in hoofdstuk 6 de juridische vertaalslag van de ruimtelijke keuzes in de planregels en de bijbehorende verbeelding wordt toegelicht. Tenslotte wordt in hoofdstuk 7 ingegaan op de (economische) uitvoerbaarheid van het plan en de bijbehorende procedure.

2 HUIDIGE SITUATIE

2.1 Omgeving plangebied

De kern de Wijk is op de noordelijke oever van het riviertje de Reest ontstaan. De oorspronkelijke bebouwing van het dorp bevindt aan weerszijden van de Dorpsstraat. Van hieruit is verdichting opgetreden, onder meer naar het ten noorden van de Dorpsstraat gelegen plangebied. De wegenstructuur in de omgeving van het plangebied sluit aan op de oude wegen en kent een heldere rechtlijnige opbouw. De opzet van de Wijk is strak met ruime wegprofielen. De bebouwing bestaat uit twee-onder-een-kapwoningen die merendeels zijn gebouwd in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw.

2.2 Plangebied

In het plangebied bevonden zich 47 huurwoningen van Stichting Actium die zijn gebouwd in de periode 1955–1967. De wegenstructuur, opzet en bebouwing week niet af van die in de omgeving, zoals beschreven in de vorige paragraaf. Op de kruising van de Burgemeester D.L.S. Briëtweg en de Wilhelminaweg stond aan de westzijde een vrijstaande woning. Aan de oostzijde van deze kruising stond een blok met vier rijwoningen. De overige woningen in het plangebied waren allemaal twee-onder-een-kapwoningen. In het middenterrein begrensd door de achtertuinen van de woningen aan de Beatrixweg, Parkweg, Burgemeester D.L.S. Briëtweg en Wilhelminaweg tenslotte stonden tien garageboxen. De sloop van de woningen is inmiddels uitgevoerd. Het plangebied ligt momenteel braak.

3 PLANBESCHRIJVING

Stichting Actium gaat samen met de gemeente De Wolden in De Wijk aan de slag met de herstructurering van de Parkweg en omgeving. De woningen in dit gebied stammen uit de periode 1955–1967 en voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Daarnaast is de bouwkundige kwaliteit matig.

Na een inventarisatie van de staat van de woningen heeft Actium besloten om 47 woningen te slopen en te vervangen door nieuwbouwwoningen die voldoen aan de behoeften van deze tijd. Ook voor het openbaar gebied is een verbetering van de kwaliteit nodig. Actium gaat 55 nieuwe woningen bouwen en de gemeente zal het openbaar gebied verbeteren en herinrichten. De 55 nieuwbouwwoningen zijn een mix van 43 grondgebonden woningen en 12 (sociale huur) appartementen. Van de grondgebonden woningen worden 25 woningen verhuurd als gezinswoning en 6 als levensloopbestendige woning, allen in de sociale huur. Van de grondgebonden woningen worden 12 koopwoningen gerealiseerd.

De uitgangspunten bij de nieuwe inrichting van het gebied zijn:

- het gebied moet goed worden ingepast en aansluiten bij de omgeving;
- het woongebied moet aansluiten bij de behoeften van de bewoners, het moet een plek zijn waar bewoners over tientallen jaren nog met plezier wonen;
- de soorten woningen moeten aansluiten op de behoefte in de woningmarkt;
- het gebied moet in de eigen parkeerbehoefte voorzien en het moet goed ontsloten worden;
- de waterhuishouding moet goed geregeld zijn zodat het water goed afgevoerd wordt en er geen wateroverlast in de buurt zal ontstaan;
- de buurt moet sociaal veilig zijn en verkeersveilig;
- de plannen moeten financieel uitvoerbaar zijn.

Stedenbouwkundige opzet en beeldkwaliteitsvisie

Het nieuwe ontwerp is een mix van bestaande kwaliteiten, uitstraling en eisen die aan nieuwbouwwoningen mogen worden gesteld. Zo zijn de noord–zuid ontsluitingen, met bijbehorende infrastructuur gehandhaafd, maar de nieuwe bouwblokken zijn veelal oostwest gericht. Op deze wijze kan een voetgangersdoorgang worden gerealiseerd tussen de Wilhelminaweg en de Parkweg. Door het handhaven van de noord–zuidroutes worden de bestaande en veel gebruikte fietsroutes en de infrastructuur in tact gelaten. De in dit gebied gelegen woningen pakken de richting op van het Secretaris A.W.G. Goldsteinplantsoen. Door de woningen op deze wijze te richten ontstaat de mogelijkheid om een pleintje en een groene speelplaats in het plan op te nemen. Samen met de bestaande vijver ontstaat hier een

fijnschalig net van openbare ruimte. De woningen zullen in principe in woonblokken van drie tot zes woningen worden uitgevoerd. Doordat woningen veelal haaks op het stratenpatroon staan zal er extra moeten worden gescchonken aan de kopgevels. Alle woningen zijn voorzien van een langskap, zoals veelal ook de bestaande omliggende bebouwing heeft. De woningen kunnen verder zowel straat, als tuingericht worden uitgevoerd. De achtertuinen zullen worden ontsloten door een niet doorgaande poort, in verband met de veiligheidseisen. De woningen zullen bakstenen bergingen krijgen. In de beeldkwaliteitsvisie zijn per gebied binnen het plangebied de woontypes, situering, massa en inrichting besproken. In de bijlage is de stedenbouwkundige opzet en de beeldkwaliteitsvisie opgenomen.

4 BELEID

4.1 Nationaal beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. De structuurvisie bevat plannen voor ruimte en mobiliteit en vervangt onder andere de Nota Ruimte. Er zijn drie hoofddoelen geformuleerd om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Het Rijk schenkt vertrouwen in en biedt ruimte aan lagere overheden, burgers en bedrijven om oplossingen te creëren. Het Rijk gaat zo min mogelijk op de stoel van provincies en gemeenten zitten en richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de belangen voor Nederland als geheel, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer, energie en natuur. Ook waterveiligheid en milieukwaliteit (lucht, geluid, bodem, water en externe veiligheid) horen daarbij, evenals de bescherming van het Nederlandse werelderfgoed. Ook afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap worden bij de provincies en gemeenten neergelegd. Hiervoor zal de ladder voor duurzame verstedelijking (ook wel SER-ladder) worden gehanteerd. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen. Bij het beheren en ontwikkelen van natuur krijgen boeren en particulieren in het landelijk gebied een grotere rol. Tenslotte is een kaart vervaardigd met de nationale ruimtelijke hoofdstructuur. Deze bevat een samenvatting van de nationale belangen, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is. Op deze kaart is op hoofdlijnen aangegeven welke gebieden en structuren van nationaal belang zijn bij de geformuleerde rijksdoelen rond concurrentiekracht, bereikbaarheid en leefbaarheid en veiligheid, zodat een samenhangende ruimtelijke hoofdstructuur zichtbaar wordt.

Plan

Gezien de relatief kleine schaal van de ontwikkeling kan geconcludeerd worden dat de structuurvisie geen direct relevant beoordelingskader vormt.

4.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Drenthe

In haar Omgevingsvisie beschrijft de provincie Drenthe de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020, met een doorkijk naar de periode daarna. Ten aanzien van het wonen en werken streeft de provincie naar aantrekkelijke, gevarieerde en leefbare milieus die voorzien in de vraag. Evenals van het Rijk is het beleid erop gericht om een belangrijk deel van de ontwikkelingen binnenstedelijk plaats te laten vinden, zodat het omringende landschap zoveel mogelijk wordt ontzien. De provincie hanteert hierbij zoveel mogelijk de SER-ladder als denkmodel. Het model stelt onder meer dat extra ruimte voor wonen en werken zo veel mogelijk moet worden gezocht in of aansluitend aan bestaand bebouwd gebied en gebundeld rond de nationale en regionale infrastructuur en de openbaar vervoervoorzieningen.

In de Omgevingsvisie is voor woningen in Zuidwest-Drenthe een kwantitatief plafond opgenomen. Dit betekent dat in deze regio in de periode 2008–2020 circa 5.100 woningen mogen worden gebouwd, waarvan 600 woningen in de gemeente De Wolden.

Provinciale Omgevingsverordening

De provincie Drenthe heeft een aantal aspecten uit onder andere de Omgevingsvisie Drenthe vertaald in de Verordening ruimtelijk omgevingsbeleid. Deze is vervolgens ingevoegd in de Provinciale Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels te stellen voor het behoud en de ontwikkeling van bij het bestemmingsplan betrokken kernkwaliteiten. Deze hebben met name betrekking op locaties buiten het bestaand stedelijk gebied. Een onderdeel van de kernkwaliteiten is dat een ruimtelijk plan slechts in ruimtevragende ontwikkelingen kan voorzien op het gebied van woon-, werklocaties en infrastructuur indien uit het desbetreffende ruimtelijk plan blijkt dat dit op basis van de SER-ladder gerechtvaardigd is. In eerste instantie zullen locaties binnen het bebouwd gebied moeten worden benut ten behoeve van nieuwe functies.

In de Omgevingsverordening is met betrekking tot woningbouw opgenomen dat een ruimtelijk plan geen nieuwe woningbouw toelaat die buiten de afspraken valt die de woonregio en de provincie hebben gemaakt over de woningbouwprogrammering en het gestelde in de woonvisie.

Plan

De ontwikkeling betreft een herstructurering van bestaand stedelijk gebied. De ruimtelijke kwaliteit krijgt hierdoor een impuls. Er wordt derhalve voldaan aan de SER-ladder. Daarnaast worden geen kernkwaliteiten bedreigd door deze ontwikkeling. De herstructurering houdt in dat in het plangebied 47 woningen worden vervangen door 55 nieuwe woningen. De bestaande woningen zijn reeds gesloopt. Deze netto toevoeging van acht woningen past binnen de afspraken die in regionaal en provinciaal verband zijn gemaakt. Het plan is in overeenstemming met het provinciale beleid.

4.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie De Wolden 2010–2030

In maart 2011 is de Structuurvisie vastgesteld. De gemeente De Wolden kiest er in de structuurvisie voor om haar grootste kwaliteit, het zijn van een plattelandsgemeente, te behouden en te versterken. Dit betekent in De Wolden dat het aanwezige landschap drager is voor nieuwe ontwikkelingen. Opvallend aspect van het plattelandskarakter is het dynamische landschap, dat is gevormd door een verweving van functies. Landbouw vindt plaats naast natuurontwikkeling en recreatie komt voor in en nabij de meest aantrekkelijke gebieden.

Wonen

Ook in de toekomst blijft het belangrijk om voldoende ruimte te creëren voor woningbouw. De structuurvisie is gebaseerd op de gedachte dat in hoofdzaak moet worden ingezet op nieuw te bouwen woningen in de vijf kerndorpen, waaronder de Wijk. Dit met het oog op het in stand houden van de aanwezige voorzieningen aldaar. Het overgrote deel van het bouwvolume zal daarom gerealiseerd worden in deze kernen. De grootte van de ontwikkelingen oftewel het aantal woningen moet passend zijn bij de aard en schaal van het dorp.

De demografische trends geven een verandering aan ten aanzien van de afgelopen decennia. Een sterk gewijzigde bevolkingssamenstelling door vergrijzing en ontgroening, de ontwikkeling van een krimpende bevolking en een afname van het aantal huishoudens na 2020, betekent dat zeer zorgvuldig moet worden omgegaan met nieuwe ontwikkelingen. Leegstand en verpaupering kunnen het gevolg zijn van een te groot aanbod aan woningen tijdens een periode van krimp. Dat moet zoveel mogelijk worden voorkomen. De woningbehoefte in aantallen en de verdeling over de doelgroepen komt niet aan de orde in de structuurvisie, maar wordt uitgewerkt in een gemeentelijke woonplan.

Woonplan 2011–2015

Het Woonplan is in juli 2012 vastgesteld. Parallel aan de ontwikkeling van de Structuurvisie heeft de gemeente haar Woonplan uitgewerkt. Het Woonplan geeft de gemeente handvatten voor sturing en regie op de kwalitatieve woonontwikkelingen in de kernen. De gemeente De Wolden geeft prioriteit aan de volgende ontwikkelingen:

- Afstemming van ontwikkelingen binnen de regio is gewenst, zeker gelet op de afvlakking van de groei, het palet aan woonmilieus in de regio en de relatie met andere functies (werken, recreatie en voorzieningen). De Wolden biedt binnen de regio landelijke en dorpse woonmilieus die bijdragen aan de totale regionale woonkwaliteit. Met de buurgemeenten wil De Wolden in de regionale woonvisie nadere afspraken maken over de afstemming. De inzet van de gemeente is hierbij de toevoeging van 270 woningen (2011–2016) en 170 woningen (2016–2021) (conform provinciale prognose), 75% in de hoofdkernen, 25% in de kleine kernen. Het lokale Woonplan is hierbij voor De Wolden het uitgangspunt.
- De kwaliteit van de dorpskernen is het uitgangspunt in het lokale woonbeleid. Met de demografische veranderingen komen functies in de dorpskernen onder druk. De gemeente wil de kwaliteit van het woon- en leefklimaat in de dorpen op het huidige niveau houden. Bij voorzieningen kiest de gemeente voor het uitgangspunt 'kwaliteit gaat voor afstand', waarbij gekozen wordt voor concentratie in de kerndorpen. Bereikbaarheid van voorzieningen is vanuit alle kernen gewenst. Dit krijgt vorm via een gebiedsgerichte aanpak.
- De gemeente wil onevenwichtigheden in de lokale woningmarkt verminderen. De woningmarktopgave wordt deels door uitvoerende partijen (ontwikkelaars, woningcorporaties) zelf opgepakt. Daar wil de gemeente ruimte voor bieden. Enkele specifieke woningmarktopgaven worden echter minder vanzelfsprekend opgepakt. Voor die onderdelen geeft de gemeente sturing aan woningmarktontwikkelingen, te beginnen door het stellen van prioriteiten:
 1. voldoende aanbod sociale huur- (tot maximaal de huurgrens van sociale huurwoning van € 699,48 in peiljaar 2014.) en koopwoningen (tot € 180.000): huishoudens met een laag en middeninkomen hebben in De Wolden beperkte mogelijkheden. Met nieuwe richtlijnen vanuit het rijk over de toewijzing van sociale huurwoningen komt hier een nieuwe doelgroep bij: inkomens boven € 38.000. Zij kunnen niet terecht in een sociale huurwoning. Voor hen is aanvullend aanbod sociale koopwoningen gewenst. De gemeente wil de helft van de toevoegingen laten bestaan uit sociale huur- en koopwoningen. Dit doet zij door in anterieure overeenkomsten hierover afspraken te maken met ontwikkelende partijen en dit vervolgens vast te leggen in bestemmingsplannen.
 2. voldoende geschikte woningen voor senioren: voor de groeiende en gedifferentieerde groep senioren (vanaf 55 jaar; met onderscheid naar 55–75 jaar en 75-plus) wil de gemeente nieuwe woonconcepten toevoegen. Deels door aanpassing van de bestaande woningvoorraad te stimuleren (particulier

en sociaal) en deels door toevoeging in de kerndorpen van geschikte nieuwe woonvormen (soms ook met zorginfrastructuur).

3. ruimte bieden aan ontwikkelingen voor jonge huishoudens: jongeren in De Wolden hebben last van de onevenwichtigheid op de lokale woningmarkt. Daarom wil de gemeente in alle kernen ruimte bieden aan ontwikkelingen voor jonge huishoudens (tot 35 – 40 jaar). Naast nieuwbouw van sociale huur- en koopwoningen, wil de gemeente flankerende instrumenten inzetten: afspraken over de verkoop van huurwoningen (KoopGarant) en mogelijkheden voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO).

In het kader van de regionale afstemming is met de buurgemeenten Hoogeveen, Meppel en Westerveld overleg gevoerd over het woningbouwprogramma in de gemeenten. De uitkomst van de afstemming heeft geresulteerd in een regionale woonvisie. Een dergelijke afstemming heeft, in dit kader, ook plaatsgevonden voorafgaand aan de op te starten bestemmingsplanprocedure die betrekking heeft op de locatie Parkweg e.o. in de Wijk. Het op te stellen bestemmingsplan

De regionale afstemming is in oktober 2012 in de Regionale Woonvisie Zuidwest Drenthe door het college van de gemeente De Wolden en de andere betrokken gemeenten vastgesteld. Gelet op de aanwezige harde plancapaciteit in Zuidwest Drenthe, is de mogelijkheid aanwezig de woningbouwuitbreiding van Parkweg e.o. in de Wijk daaraan toe te voegen. Het mogelijk te maken aantal woningen leidt niet tot verdringing of ongewenste concurrentie.

GVVP 2010–2019

In het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2010–2019 (GVVP) wordt het verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente beschreven. Het verkeersbeleid van De Wolden is in hoofdzaak gericht op het zoveel mogelijk beperken en waar mogelijk oplossen van (toekomstige) verkeersproblemen. Het hoofddoel van het verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente De Wolden is het realiseren van een duurzaam verkeers- en vervoerssysteem. Afgeleide doelstellingen zijn:

- Vergroten van de verkeersveiligheid;
- Bevorderen van fietsverkeer en gebruik van openbaar vervoer;
- Zo veel mogelijk faciliteren van autogebruik;
- Leveren van een bijdrage aan economische en ruimtelijke ontwikkelingen;
- Verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving (beperken schade aan natuur, landschap, milieu).

Met betrekking tot de wegenstructuur worden er duidelijke keuzes voor verkeer en verblijf gemaakt; woongebieden worden ingericht als 30 km/u-zone. Voor nieuwbouw zijn per stedelijkheidsgebied parkeerkencijfers opgesteld.

Deze kencijfers zijn in vijf klassen ingedeeld: van sterk stedelijk (1) tot niet stedelijk (5). Gemeente De Wolden valt onder klasse 5. De parkeerkencijfers staan uitgebreid beschreven in het ASVV (Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom, van het CROW) en CROW publicatie 182 (parkeerkencijfers). In nieuwe situaties, worden deze parkeerkencijfers als uitgangspunt gebruikt bij de raming van de parkeerbehoefte. Het berekenen van de parkeerbehoefte is altijd maatwerk en wordt sterk bepaald door de specifieke locatie en specifieke ontwikkeling. De cijfers zijn dan ook de algemene, standaard kencijfers. Binnen de hier gestelde normen wordt de parkeerbehoefte berekend, maar of de bovengrens of de ondergrens wordt gehanteerd, moet per situatie bepaald worden.

Welstandsnota

De welstandscriteria in de gemeente De Wolden zijn vastgelegd in de 'Welstandsnota 2013'. Het plangebied is in deze welstandsnota welstandvrij gebied. De omgevingsvergunningsaanvraag zal derhalve niet worden getoetst door de welstandscommissie. Het voorliggende bestemmingsplan is voorzien van een stedenbouwkundige opzet en beeldkwaliteitvisie.

Plan

De 47 bestaande woningen reeds gesloopt om plaats te maken voor de 55 nieuwe woningen. Het betreft daarmee een netto toename van 8 woningen. Dit aantal past binnen het woningbouwprogramma van de gemeente. De gemeente en Actium streven naar een woonprogramma van:

- 25 gezinswoningen (sociale huur);
- 6 levensloopbestendige woningen (sociale huur);
- 12 appartementen (sociale huur);
- 12 gezinswoningen (sociale koop).

Met dit woningbouwprogramma worden woningen gerealiseerd voor doelgroepen (o.a. jongeren, senioeren, starters) die in het Woonplan aangemerkt zijn als prioriteit. Voor het plan kan een parkeerkencijfer van 1,4 parkeerplaatsen per woning aangehouden worden. Uitgaande van 55 woningen dienen, afgerond, 77 parkeerplaatsen te worden gerealiseerd. In het plan worden 55 parkeerplaatsen op eigen erf en 22 parkeerplaatsen in de openbare ruimte aangelegd. Met dit aantal van 77 parkeerplaatsen wordt voldaan aan de te verwachten

parkeerbehoefte. Voor het plangebied worden in het GVVP verder geen specifieke thema's en knelpunten genoemd.

In de gemeente is het grondgebied (grotendeels) welstandsvrij. Dat betekent dat er geen formeel toetsingskader is voor de beeldkwaliteit van het plangebied. In het stedenbouwkundig plan voor het plangebied wordt wel een ambitie voor de beeldkwaliteit van het gebied opgenomen.

Het plan sluit aan bij het gemeentelijke beleid.

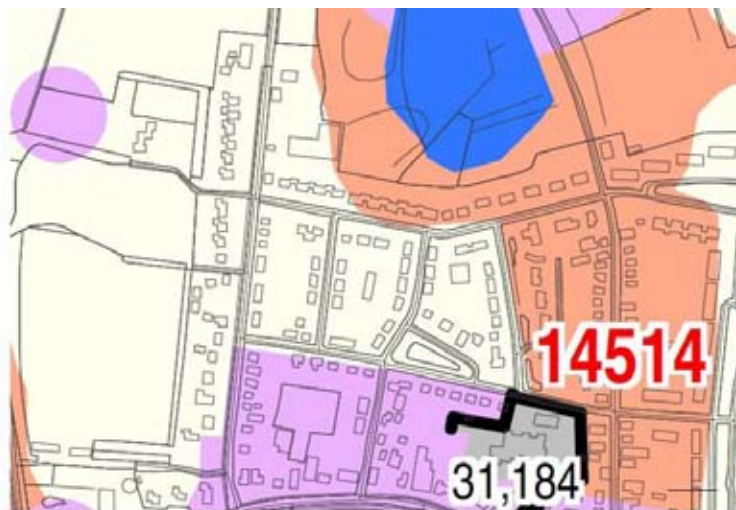
5 PLANOLOGISCHE RANDVOORWAARDEN

5.1 Archeologie

Bij ingrepen die een verstoring van het bodemprofiel met zich mee (kunnen) brengen is een adequate bescherming van het archeologische erfgoed van belang. Dit belang is in internationaal verband erkend in het 'Verdrag van Valetta'. In Nederland zijn de uitgangspunten van dit verdrag per 1 september 2007 opgenomen in de daartoe gewijzigde Monumentenwet 1988: de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Bescherming volgens de Wamz vindt plaats door regulering van bodemverstorende activiteiten in een zo vroeg mogelijk stadium. Dit wordt gerealiseerd door archeologie te betrekken in het proces van ruimtelijke planontwikkeling. Al tijdens de planvoorbereiding moet worden onderzocht wat er over archeologie bekend is, zodat daar tijdens de planvorming rekening mee gehouden kan worden. Het behoud van archeologische waarden in situ is daarbij primair het streven.

Plan

De gemeente De Wolden beschikt over een archeologische beleidskaart die in januari 2012 is vastgesteld. Het plangebied heeft op de beleidskaart grotendeels een lage verwachtingswaarde (zie onderstaande figuur). Archeologisch onderzoek is hier verplicht bij ingrepen groter dan drie hectare en dieper dan 0,3 meter beneden maaiveld. Ook geldt voor deze gronden: Als tijdens de werkzaamheden onverwacht archeologische vondsten worden gedaan, gelden deze als toevalsvondsten en moeten ze gemeld worden bij de provinciaal archeoloog. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van circa 2,2 hectare. Op basis hiervan is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk. De kavels gelegen aan de Burgemeester D.L.S. Briëtweg daarentegen zijn onderdeel van de historische kern van de Wijk en hebben een hoge verwachtingswaarde. Archeologisch onderzoek is hier verplicht bij ingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 0,3 meter beneden maaiveld. Op basis hiervan is archeologisch onderzoek noodzakelijk. Het onderzoek is uitgevoerd door MUG Ingenieursbureau onder projectnummer 91332612 en is opgenomen in de bijlagen van het plan. Uit het archeologisch bureauonderzoek blijken de kavels op een dekzandrug, waarop vermoedelijk een esdek aanwezig is, te liggen. De kavels hebben een hoge archeologische verwachting. Vanwege de hoge trefkans en de mogelijke aanwezigheid van intacte zone wordt in het archeologische bureauonderzoek aanbevolen de gespecificeerde verwachting te toetsen door middel van een inventariserend veldonderzoek verkennende fase. Dit inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd en is opgenomen in de bijlagen van het plan. Gezien de resultaten van het archeologisch booronderzoek waarbij een verstoorde bodemopbouw is aangetroffen is geen verder archeologisch noodzakelijk. Het aspect archeologie vormt daarmee geen belemmering voor doorgang van dit plan.

Uitsnede gemeentelijke archeologische beleidskaart

In het bestemmingsplan zijn dubbelbestemmingen opgenomen waarin een onderzoekspllicht is opgenomen afhankelijk van de archeologische verwachting. Hiermee is de archeologische waarde bij eventuele toekomstige ontwikkelingen voldoende beschermd.

5.2 Bedrijven en milieuzonering

Indien door middel van een plan nieuwe, milieuhindergevoelige functies mogelijk worden gemaakt, dient te worden aangetoond dat deze niet worden gerealiseerd binnen de hinderzone van omliggende bedrijven. Anderzijds mogen milieuhindergevoelige functies in de directe omgeving van het plangebied niet negatief worden beïnvloed door de ontwikkelingen die met een plan mogelijk worden gemaakt.

Wat betreft de aanbevolen afstanden tussen bedrijvigheid en gevoelige functies, zoals wonen, is de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' geraadpleegd. Hierin worden richtafstanden voor zowel het omgevingstype 'gemengd gebied' als 'rustige woonwijk' en 'rustig buitengebied' aanbevolen. Gemengde gebieden betreffen gebieden die langs hoofdinfrastructuur liggen en/of gebieden met matige tot sterke functiemenging. In een rustige woonwijk en buitengebied komen vrijwel geen andere functies voor. De richtafstanden gelden voor een gemiddeld nieuw bedrijf en gaan uit van het gebiedstype

‘rustige woonwijk’. Er wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie. Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden worden verminderd. De afstand wordt gemeten vanaf het op de verbeelding aangeduide deel voor de bedrijfsmatige activiteit tot aan de gevel van nieuwe of bestaande woningen gelegen buiten betreffend gebied.

Plan

Het plangebied maakt gezien de omliggende functies deel uit van een ‘rustige woonwijk’. Met het plan worden nieuwe milieuhindergevoelige functies mogelijk gemaakt. Ten westen van het plangebied aan de Wiltenweg 36C bevindt zich een ambachtelijke kleinschalige glasblazerij. De afstand van de glasblazerij tot de dichtstbijzijnde toekomstige woningen bedraagt circa 30 meter. Gezien deze afstand en het feit dat zich tussen de glasblazerij en de toekomstige woningen diverse bestaande woningen bevinden, vormt de ontwikkeling geen belemmering voor het bedrijf. Op circa 100 meter ten westen van het plangebied ligt een sportpark (Wiltenweg). Voor sportparken geldt een richtafstand van 50 meter. Hieraan wordt voldaan, zodat de planontwikkeling geen belemmering vormt voor het sportpark. Aan het A.W.G. Goldsteinplantsoen 8 bevindt zich een fietsenzaak. Op basis van de geldende beheerverordening mogen deze gronden uitsluitend worden gebruikt voor het ten verkoop uitstallen van goederen. Andere bedrijfsactiviteiten zijn op deze gronden niet toegestaan. Voor dit type detailhandel geldt een richtafstand van 10 meter. In het voorliggende bestemmingsplan wordt een afstand van 6 meter tot de dichtstbijzijnde woning aangehouden.

Deze afstand wordt aanvaardbaar geacht gezien de waarschijnlijkheid dat de mogelijke optredende geluidniveaus niet de grenswaarden van het toetsingskader overschreden dat behoort bij een rustige woonwijk (45, 40 en 35 dB(A) voor de dag-, avond- en nachtperiode). Daarnaast betreft het enkel verkoop en uitstallen van goederen dat niet dezelfde ruimtelijke uitstraling heeft als andere detailhandelszaken zoals bijvoorbeeld een supermarkt. Ook wordt het zeer onwaarschijnlijk geacht dat de functies hinder zullen ondervinden op de milieuaspecten geur, stof en gevaar.

5.3 Bodem

Het Besluit bodemkwaliteit streeft naar duurzaam bodembeheer. Dat wil zeggen: een balans tussen bescherming van de bodemkwaliteit voor mens en milieu en ruimte voor het gebruiken van de bodem voor maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw of aanleg van wegen. De Wet bodembescherming bevat de voorwaarden die kunnen en worden

verbonden aan het verrichten van handelingen in of op de bodem. Primair komen bescherming en sanering in deze wet aan bod. De wet heeft betrekking op zowel land- als waterbodems. De aanwezigheid van bodemverontreiniging kan de uitvoerbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied beïnvloeden of belemmeren. Het bodembeleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De bodemkwaliteit wordt mede bepaald door de historie en het huidige gebruik.

Plan

Ten behoeve van de herstructurering dient aangetoond te worden dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik. Het uitvoeren van een bodemonderzoek zal noodzakelijk zijn. Het onderzoek vindt plaats ten tijde van de aanvraag om een omgevingsvergunning.

5.4 Ecologie

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en eventuele andere natuurregelgeving. Bij ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet binnen een gebied dat beschermd is volgens de Natuurbeschermingswet. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op een afstand van meer dan tien kilometer van het plangebied. Gezien deze afstanden, het gebruik van de tussenliggende gronden en de relatief beperkte ingreep in het plangebied, worden geen negatieve effecten verwacht op Natura 2000-gebieden.

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De dichtstbijzijnde EHS ligt op circa 300 meter ten zuiden van het plangebied. De toekomstige inrichting van het plangebied is dusdanig dat er geen significante negatieve effecten op de EHS worden verwacht.

Soortbescherming

Door Buro Bakker is in juni 2012 een ecologisch onderzoek (quick scan) uitgevoerd die als bijlage bij dit plan is gevoegd. Hieruit is naar voren gekomen dat de toentertijd in het gebied aanwezige bebouwing mogelijk geschikt was als verblijfplaats voor zwaar beschermde

vleermuizen en voor vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (gierzwaluw en huismus).

De overige in het plangebied gevonden en te verwachten soorten zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht is dan wel van kracht.

Om de planontwikkeling binnen de kaders van de Flora- en faunawet uit te voeren is er een vervolgonderzoek uitgevoerd (zie bijlage) om inzicht te krijgen in de eventuele aanwezigheid van zwaar beschermde soorten in de reeds gesloopte bebouwing en groenstructuur.

Gierzwaluwen

Broedende gierzwaluwen zijn in het vervolgonderzoek niet in de oude woningen in het plangebied vastgesteld. Er zijn boven het plangebied wel foeragerende en rondvliegende gierzwaluwen waargenomen. Locaties met broedende gierzwaluwen liggen meer in het centrum van de Wijk. Effecten van de voorgenomen herstructurering zijn daarom niet aan de orde.

Huismussen

Broedende huismussen zijn op meerdere locaties binnen het plangebied aangetroffen. De totale populatie broedende huismussen in het plangebied bedraagt ongeveer 20 paar. De soort nestelde in de woningen vooral in de ruimte onder de dakpannen. De nesten werden bereikt via de dakgoot.

Vleermuizen

In de onderzochte woonwijk zijn drie (en mogelijk vier) zomer- en/of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig. Er is één zomerverblijfplaats van de Laatvlieger vastgesteld. De mogelijkheid van een tweede zomerverblijfplaats is aanwezig. De opgaande beplanting langs de Parkweg en langs de Beatrixweg dient als vliegroute voor een klein aantal gewone dwergvleermuizen.

Vervolg

De sloop van de woningen heeft geleid tot het verdwijnen van een aantal verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger en nestplaatsen van de huismus. Daarnaast zijn

mogelijk als gevolg van de herstructurering twee vliegroutes van de gewone dwergvleermuis verdwenen. Vanwege de aanwezigheid van deze verblijfplaatsen, vliegroutes en nestplaatsen was er sprake van een ontheffingsplichtige ingreep. Er werden namelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van een zwaar beschermde diersoort verwijderd, hetgeen per definitie leidt tot overtreding van de Flora- en faunawet en daarmee tot een ontheffingsplicht.

Een ontheffingsaanvraag dient samen met een activiteitenplan te worden ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken. De ontheffingaanvraag is opgenomen in de bijlagen van de toelichting. In het activiteitenplan worden mitigerende maatregelen beschreven om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken en wordt een onderbouwing gegeven van het wettelijk belang van de activiteit. Op hoofdlijnen zijn de volgende vormen van mitigatie aan de orde:

- het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving;
- het toegankelijk maken van de nieuwbouw voor vleermuizen en huismussen;
- het aanpassen van de planning van de sloop op de levenscyclus van vleermuizen en huismussen;
- de daadwerkelijk sloop zodanig uitvoeren dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen.

In het kader van het voorliggende bestemmingsplan is een ontheffingsaanvraag ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken. Het ontheffingsbesluit is opgenomen in de bijlagen van de toelichting. Er zullen mitigerende maatregelen worden getroffen om het voortbestaan van de aangetroffen planten en dieren te garanderen. De mitigerende maatregelen worden uitgevoerd op basis van een ecologisch werkprotocol. Er zijn vanuit het oogpunt van natuurwetgeving geen belemmeringen aanwezig voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De ingreep is uitgevoerd buiten het broedseizoen (in ieder geval tussen 15 maart tot 15 juli) en verlichting is beperkt toegepast. Het aspect ecologie staat de uitvoering van dit project niet in de weg.

5.5 Externe veiligheid

De externe veiligheidsaspecten bestaan uit risicocontouren vanuit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi), het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), eventuele risicocontouren als gevolg van inrichtingen die vallen onder de Ministeriële regeling provinciale risicokaart, alsmede eventuele zones vanuit de risicoatlassen voor het transport van gevaarlijke stoffen. Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);

- het transport van gevaarlijke stoffen (wegen, buisleidingen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. Een plaatsgebonden risico van 10^{-6} betekent dat omwonenden van bijvoorbeeld een LPG-tankstation op die plaats een kans van één op een miljoen hebben om als gevolg van een ramp te overlijden.

Groepsrisico (GR)

Onder het groepsrisico wordt de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen verstaan. Groepsrisico wordt niet uitgedrukt in een risicocontour maar in een FN-curve, waarbij het aantal slachtoffers wordt afgezet tegen de cumulatieve kans die ze als groep hebben om te overlijden. Het groepsrisico moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting. risicobronnen

Plan

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen risicobronnen gelegen. De dichtstbijzijnde inrichtingen (LPG-tankstation aan de Dorpsstraat 75a) en transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (gastransportleiding N-520-17-KR-005 en rijksweg A28) bevinden zich op een dermate grote afstand van het plangebied dat een nadere risicoanalyse niet noodzakelijk is. Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor voorliggend plan.

5.6 Geluid

De mate waarin het geluid veroorzaakt door het (spoor)wegverkeer het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). Voor wegverkeer stelt de wet dat in principe de geluidsbelasting op geluidgevoelige functies de voorkeursgrenswaarde van 48 dB niet mag overschrijden. Voor spoorwegverkeer mag de voorkeursgrenswaarde van 55 dB niet worden overschreden. In het geval van industrielawaai geldt een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A). Indien nieuwe geluidgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de

verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar geluidsbelasting ten gevolge van alle (spoor)wegen en industrie op een bepaalde afstand van geluidgevoelige functies.

Plan

Door de ontwikkeling wordt nieuwe geluidgevoelige bebouwing mogelijk gemaakt. In de omgeving van het plangebied bevinden zich geen relevante spoorwegen en industrieterreinen. De rijksweg A28 heeft een onderzoekszone van 400 meter. Het plangebied ligt op ruim 700 meter van de A28 en daarmee buiten de onderzoekszone. Door adviesbureau Vrancken is, in het kader van het voorliggende bestemmingsplan, akoestisch onderzoek uitgevoerd. Het resultaat van het onderzoek is, dat in het gebied de geluidsbelasting vanwege de Dorpsstraat lager is dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Nader onderzoek naar de geluidsbelasting is niet nodig. Het onderzoek is opgenomen in de bijlagen van de toelichting.

5.7 Kabels en leidingen

In of nabij het plangebied bevinden zich geen ruimtelijk relevante leidingen, waarvoor in het bestemmingsplan vrijwaringszones en/of regels opgenomen dienen te worden. Voor overige kabels en leidingen geldt dat er bij graafwerkzaamheden in het plangebied rekening mee dient te worden gehouden.

5.8 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de 'Wet luchtkwaliteit' (hoofdstuk 5, titel 2 van de Wet milieubeheer) in werking getreden. Ruimtelijke plannen, zoals het bestemmingsplan, dienen hieraan getoetst te worden.

Luchtkwaliteitsnormen gelden voor de stoffen zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. De Wet luchtkwaliteit geeft aan op welke termijn de normen gelden en moeten worden gehaald en welke bestuursorganen verantwoordelijk zijn voor het halen van die normen. Vastgelegd zijn grenswaarden, plandrempels en alarmdrempels.

Alarmdrempels zijn er voor zwaveldioxide en stikstofdioxide. Ze zijn bedoeld om beschermende maatregelen te kunnen opleggen bij kortdurende blootstelling, vergelijkbaar met de Smogregeling.

Plandrempels zijn vastgesteld voor stikstofdioxide en fijn stof. Met de plandrempels wordt gestreefd naar het geleidelijk toewerken naar de grenswaarde. Er is met de plandrempel een afnemende overschrijdingsmarge toegestaan in een aantal jaren tot het jaar waarin de grenswaarde definitief gehaald moet worden.

Grenswaarden zijn voor alle stoffen vastgesteld. Voor een aantal stoffen geldt daarnaast een termijn waarop uiterlijk aan de grenswaarde moet worden voldaan, bijvoorbeeld stikstofdioxide en fijn stof.

De soort normen die zijn gesteld betreffen diverse concentratie-eisen, maar ook het maximum aantal overschrijdingen per jaar. Het aantal overschrijdingen van een normwaarde moet in dat geval onder een maximum aantal blijven.

In de wet staat centraal onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden met mogelijke effecten op de luchtkwaliteit, zoals het vaststellen van een bestemmingplan, kunnen uitoefenen. Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen geen belemmering voor het uitoefenen van deze bevoegdheden. Dat is indien:

- het aannemelijk is dat er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- daardoor, al dan niet per saldo, geen verslechtering van de luchtkwaliteit optreedt;
- dit 'niet in betekenende mate' (nibm) bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- het een project betreft dat past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Of een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de concentratie van een bepaalde stof is vastgelegd in het 'Besluit niet in betekenende mate (luchtkwaliteitseisen)'. Deze 'nibm-projecten' mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit en zonder luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd worden. Met de inwerkingtreding van het Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (NSL) per 1 augustus 2009, dragen projecten 'niet in betekenende mate' bij als de 3% grens niet wordt overschreden. Deze is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor fijn stof of stikstofdioxide. Dit komt overeen met 1,2 microgram per m³.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het plan op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het plan 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootstellingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is significant is ten opzichte van een etmaal.

Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming. Substantiële uitbreiding of nieuwvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden, waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden. plan

Plan

Het bestemmingsplan maakt maximaal 55 woningen mogelijk. Volgens de ministeriële regeling nibm draagt een bouwplan van deze omvang niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging. Toetsing aan de grenswaarden is derhalve niet noodzakelijk.

Het plangebied ligt niet binnen de onderzoekszones van 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een rijksweg. Volgens de criteria uit de Wet milieubeheer inzake luchtkwaliteitseisen kan er daardoor geen sprake zijn van een gevoelige bestemming langs drukke infrastructuur. Toetsing aan de grenswaarden is derhalve niet noodzakelijk.

De regeling Beoordeling luchtkwaliteit 2007 geeft aan dat er bij onder andere een woning sprake is van een significante blootstellingsduur. Om onacceptabele gezondheidsrisico's uit te sluiten, is de lokale luchtkwaliteit onderzocht. De saneringstool bij het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) van het Ministerie van VROM maakt duidelijk dat de concentraties luchtvervuilende stoffen in de peiljaren 2008, 2011, 2015 en 2020 in het plangebied onder de grenswaarden liggen die op Europees niveau zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu tegen schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging. De blootstelling aan luchtverontreiniging is hierdoor beperkt en leidt niet tot onaanvaardbare gezondheidsrisico's.

Zowel vanuit de Wet milieubeheer als vanuit een goede ruimtelijke ordening vormt de luchtkwaliteit geen belemmering voor het onderhavige initiatief.

5.9 Water

Vanwege het grotere belang van het water in de ruimtelijke ordening, wordt van waterschappen een eerdere en sterkere betrokkenheid bij het opstellen van ruimtelijke plannen verwacht. Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in het bestemmingsplan een beschrijving te worden opgenomen van de wijze waarop rekening wordt gehouden met de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt daarom aandacht besteed aan de uitgangspunten voor het water in het bestemmingsplan. In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 – 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Plan

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het verplicht een watertoets uit te voeren. De watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. Het plan is daarom voorgelegd aan het waterschap Reest en Wieden. Deze standaard waterparagraaf heeft betrekking op het plan Bestemmingsplan de Wijk, Parkweg e.o..

Waterhuishouding

Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 1.500 m².

Voorkeursbeleid hemelwaterafvoer

In het plan wordt gestreefd het voorkeursbeleid van het waterschap op te volgen. Als het hemelwater niet wordt aangekoppeld of wordt afgekoppeld van het bestaande rioolstelsel is oppervlakkige afvoer en infiltreren in de bodem uitgangspunt. Als infiltratie in de bodem niet mogelijk is, is lozing op het oppervlaktewater via een bodempassage gewenst. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

Aanleghoogte van de bebouwing

Voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 0,8 m ten opzichte van de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG). Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Om wateroverlast en schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 0,3 m boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van wateroverlast.

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het waterschap Reest en Wieden geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding.

De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen conform de Handreiking Watertoets III. Waterschap Reest en Wieden geeft een positief wateradvies.

5.10 mer-beoordelingsplicht

In onderdeel C en D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan planmer-plichtig, projectmer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast dient het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na te gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Gelet op de kenmerken van het project (zoals het karakter in vergelijking met de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r.), de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten zullen geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Dit blijkt ook uit de onderzoeken van de verschillende milieuaspecten zoals deze in de volgende paragrafen zijn opgenomen. Voor het bestemmingsplan is dan ook geen mer-procedure of mer-beoordelingsprocedure noodzakelijk conform het Besluit m.e.r.

6 JURIDISCHE TOELICHTING EN REGELS

6.1 Algemeen

In de voorgaande hoofdstukken zijn de uitgangspunten voor de ruimtelijke situatie in het plangebied aangegeven. Deze uitgangspunten zijn getoetst aan de milieu- en omgevingsaspecten en het beleid. In dit hoofdstuk worden de bestemmingen en de bijbehorende regels beschreven.

Het bestemmingsplan voldoet aan alle vereisten die zijn opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen conform de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld conform deze standaarden.

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden in het plangebied. De juridische regeling is vervat in een verbeelding en bijbehorende regels. Op de verbeelding zijn de verschillende bestemmingen vastgelegd, in de regels (per bestemming) de bouw- en gebruiksmogelijkheden.

Het Bro bepaalt dat een bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting. Deze toelichting heeft geen juridische status, maar is wel belangrijk als het gaat om de onderbouwing van hetgeen in het bestemmingsplan is geregeld en om de uitleg daarvan.

6.2 Regels

Voorliggend plan kent vijf bestemmingen, namelijk 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer – Verblijfsgebied' en 'Woongebied' en 'Woongebied – appartementen'.

Groen

De toekomstige speelplaats in het plangebied is bestemd als 'Groen'. Op deze gronden mogen alleen overige bouwwerken, in de vorm van bijvoorbeeld speeltoestellen, worden gebouwd.

Tuin

Deze bestemming betreft gronden die in beginsel gevrijwaard dienen te blijven van gebouwen. De tot 'Tuin' bestemde gronden behoren tot het bouwperceel en tellen dus mee bij de berekening van het bebouwingspercentage van het bouwperceel.

Verkeer – Verblijfsgebied

De bestemming 'Verkeer – Verblijfsgebied' betreft de binnen het plangebied aanwezige wegen, straten en paden met hoofdzakelijk een verblijfsfunctie. Zaken als groen- en parkeervoorzieningen zijn binnen deze bestemming ook mogelijk.

Woongebied

Alle gezinswoningen in de huur- en koopsector zijn opgenomen in de bestemming 'Woongebied'. In de bouwregels wordt onderscheid gemaakt tussen gebouwen en overige bouwwerken. Bij gebouwen wordt nader onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen enerzijds (de woonhuizen) en bijbehorende bouwwerken anderzijds. Onder bijbehorende bouwwerken worden bijgebouwen, aan- en uitbouwen, alsmede bouwwerken met een dak begrepen.

Woningen dienen in de naar de bestemming 'Tuin' gerichte bestemmingsgrens te worden gebouwd. Daarnaast dienen ze aaneengebouwd te zijn, in rijen van minimaal tweewoningen. Er zijn regels gesteld voor wat betreft de goothoogte (maximaal 6 meter), de breedte van woningen (minimaal 5 meter), diepte van woningen (maximaal 12 meter) en de afstand tot de zijdelingse perceelgrens (minimaal 3 meter).

Aan de oppervlakte van bijbehorende bouwwerken zijn twee regels verbonden. De gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken mag vergunningplichtig niet meer bedragen dan 100 m², met dien verstande dat het bebouwingspercentage van het bij het hoofdgebouw behorend achtererfgebied maximaal 50% bedraagt.

De bouwhoogte van overige bouwwerken achter de voorgevel of het verlengde daarvan mag ten hoogste 2 meter bedragen. Deze bepaling is met name van belang voor erfafscheidingen.

Gebouwen mogen mede worden gebruikt voor beroeps- en bedrijfsuitoefening aan huis, mits de woonfunctie als hoofdfunctie aanwezig blijft. In een bijlage bij de regels wordt inzichtelijk gemaakt welke beroepen en/of bedrijven toelaatbaar zijn.

Woongebied – appartementen

De appartementen in het zuidwesten van het plangebied zijn bestemd als 'Woongebied – appartementen'. Binnen de bestemming mogen enkel hoofdgebouwen in de vorm van woongebouwen met maximaal 12 appartementen worden gerealiseerd. Deze hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gerealiseerd. Een minimale diepte voor de achtertuin is hiermee gegarandeerd. De bouwhoogte is ten hoogste 10 meter.

De gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken mag vergunningplichtig niet meer bedragen dan 150 m².

Daarnaast zijn overige bouwwerken toegestaan. De bouwhoogte hiervan mag achter de voorgevel of het verlengde daarvan ten hoogste 2 meter bedragen. Deze regel is met name van belang voor erfafscheidingen.

Waarde – Archeologie – hoog

De voor 'Waarde – Archeologie – hoog' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en) (basisbestemming), mede bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van de historische kern de Wijk, met daarbij behorende bouwwerken en voorzieningen.

Er mag in afwijking van hetgeen in de overige regels is bepaald, niet worden gebouwd. Met dien verstande dat het verbod niet van toepassing is op bouwwerken en -projecten met een oppervlakte niet meer dan 100 m², waarbij de bodem niet op een grotere diepte dan 0,3 m zal kunnen worden verstoord, activiteiten waarvoor geen omgevingsvergunningen voor het bouwen is vereist en als laatste voor bouwprojecten waarvoor een omgevingsvergunning voor het bouwen is verleend en waarbij een rapport is overlegd waarin de archeologische waarde van de gronden in voldoende mate is vastgesteld.

Waarde – Archeologie – Laag

De voor 'Waarde – Archeologie – Laag' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en) (basisbestemming), mede bestemd voor het behoud, de

bescherming en/of het herstel van de historische kern de Wijk, met daarbij behorende bouwwerken en voorzieningen.

Er mag in afwijking van hetgeen in de overige regels is bepaald, niet worden gebouwd. Met dien verstande dat het verbod niet van toepassing is bij bouwwerken en –projecten met een oppervlakte niet meer dan drie hectare, waarbij de bodem niet op een grotere diepte dan 0,3 m zal kunnen worden verstoord, activiteiten waarvoor geen omgevingsvergunningen voor het bouwen is vereist en als laatste voor bouwprojecten waarvoor een omgevingsvergunning voor het bouwen is verleend en waarbij een rapport is overlegd waarin de archeologische waarde van de gronden in voldoende mate is vastgesteld.

Algemene regels

Naast de bestemmingen bevat het plan een aantal algemene regels over de begrippen, de wijze van meten, anti-dubbeltelbepaling, algemene gebruiksregels, algemene bouwregels, algemene afwijkingsregels, algemene procedureregels, overgangsrecht en slotregel.

In de algemene regeling van dit bestemmingsplan zijn enkele bijzondere bepalingen opgenomen. Hierbij moet het woningbouwprogramma in het bijzonder worden genoemd. In hoofdstuk 3 van deze toelichting is het woningbouwprogramma beschreven. Het totale aantal woningen bedraagt maximaal 55. Om ervoor te zorgen dat er niet meer dan 55 woningen worden gerealiseerd, zijn woningaantallen vastgelegd in [artikel 11](#) van de regels. Dit aantal geldt voor het gehele plangebied van dit bestemmingsplan en wordt verdeeld over de bestemmingen. De overige min of meer standaardregels in dit bestemmingsplan worden hier verder niet toegelicht.

7 UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat volgens artikel 3.1.6 lid 1 sub f van het Besluit ruimtelijke ordening, de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheidsaspecten van een bestemmingsplan. In dat verband wordt in de onderstaande tekst ingegaan op de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid. Daarnaast dient een bestemmingsplan volgens de Wet ruimtelijke ordening inzicht te geven in de wijze van financiering door middel van een exploitatieplan of een overeenkomst. Dit heeft een sterke samenhang met de economische uitvoerbaarheid is wordt daarom ook in dit hoofdstuk behandeld.

7.1 Economische uitvoerbaarheid

Voorliggend bestemmingsplan maakt een bouwplan mogelijk dat is benoemd in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Dit betekent dat tegelijkertijd met dit bestemmingsplan een exploitatieplan moet worden vastgesteld.

Alle in dit bestemmingsplan gelegen bouwgrond is eigendom van de initiatiefnemer. Het bouwplan wordt in zijn geheel voor eigen risico en rekening van de aanvrager gerealiseerd. De eventuele kosten van de gemeente worden anderszins verzekerd middels een anterieure overeenkomst die wordt gesloten tussen initiatiefnemer en de gemeente de Wolden. Hierdoor zal het vaststellen van een exploitatieplan zoals bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) niet nodig zijn, omdat de kosten anderszins zijn verzekerd.

7.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het voorliggende bestemmingsplan is met een uitgebreid participatietraject gestart. Mede op basis van de gesprekken met bewoners is gewerkt aan de schetsen voor de inrichting van het plangebied. Het inrichtingsontwerp is in november 2012 gepresenteerd aan bewoners, omwonenden en belangstellenden tijdens een inloopbijeenkomst.

Het voorontwerpbestemmingsplan heeft in het kader van de inspraakprocedure gedurende meer dan 6 weken ter inzage gelegen van 14 maart tot en met 24 april 2013. Tijdens deze periode konden ingezetenen en belanghebbenden een reactie op het plan geven. Er zijn binnen de termijn vijf schriftelijke inspraakreacties ontvangen.

Daarnaast is het plan op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening verzonden naar diverse overleginstanties.

In de bijlagen van het bestemmingsplan is de antwoordnota opgenomen waarin inspraak- en overlegreacties zijn samengevat en zijn voorzien van een gemeentelijke beantwoording.

Het ontwerp bestemmingsplan is voor zes weken ter inzage gelegd, waarbij door een ieder zienswijzen bij de gemeenteraad kunnen worden ingediend. Er zijn geen zienswijzen tegen het plan ingediend. Na een beroepstermijn van zes weken treedt het bestemmingsplan in werking, tenzij conform artikel 8.4 Wet ruimtelijke ordening een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Bijlagen

Bijlage 1

Stedenbouwkundige opzet

- A** 12 st Gezinswoning
KOOP-woning ca 400 m³
- C** 6 st Levensloopbestendige woning
HUUR-woning ca 350-400 m³
- D** 25 st Gezinswoning
HUUR-woning ca 400 m³
- F** 12 st Appartement HUUR

- Gemetselde bergingen
- 58 parkeerplaatsen prive
- 21 parkeerplaatsen openbaar
- haag 0,7m

- woningkavels
- openbaar groen (laag)
- openbaar groen (hoog)
- weg: klinkerbestrating: b. 4,6m
- weg: klinkerbestrating: b. 6,0m
- extra aandacht voor gevel
- speeltoestel
- boom nieuw
- boom bestaand

woningen:
31 st grondgebonden huurwoningen
12 st grondgebonden koopwoningen
12 st appartementen
55 st woningen totaal

SITUATIE | NIEUW

Project: Herstructurering De Wijk

Projectnr: 090045

schaal: 1:1000

datum: 15 04 2013 gew: 21-11-2013

Bijlage 2

beeldkwaliteitsvisie

Beeldkwaliteitplan Parkweg en omgeving in De Wijk

Datum: 15-01-2014

Inleiding.

Woningbouwcorporatie Actium is voornemens om in het gebied “Parkweg en omgeving” in De Wijk te herstructureren. De kwaliteit van de bestaande woningen voldeed niet meer aan de eisen van deze tijd en renovatie zou slechts een beperkte kwaliteitsverbetering geven. Daartoe zijn in totaal 47 woningen en 10 garageboxen gesloopt.

Als vervangende nieuwbouw zullen 25 grondgebonden huurwoningen, 12 grondgebonden koopwoningen, 6 levensloopbestendige huurwoningen en 12 appartementen worden gerealiseerd.

Aanleiding.

In nauwe samenwerking tussen de gemeente De Wolden, woningbouwcorporatie Actium, HKB Stedenbouwkundigen en Martini-architekten is een bestemmingsplan “Parkweg en omstreken” opgesteld voor het plangebied. Bij de ontwikkeling van het plan zijn ook de bewoners betrokken geweest en is er o.m. in november 2012 een algemene presentatie gehouden.

De bestaande situatie.

De huidige opzet van het plangebied kenmerkt zich door noord-zuid gerichte straten door het plangebied, waaraan voornamelijk 2^1 kappers zijn gelegen. De hoofdontsluiting vindt via de Beatrixweg en de Burgemeester De la Saussaye Briëtweg plaats. De woningen van het plangebied, evenals de woningen van de omliggende bebouwing zijn in een rode en gele baksteen uitgevoerd en voorzien van zwarte, of rode dakpannen. De algehele uitstraling is vriendelijk en kleinschalig. De detaillering van de gevels is over het algemeen simpel. Slecht bij de vrijstaande woningen (t.p.v. de vijver bij het Goldsteinplantsoen) wordt een meer uitbundige detaillering toegepast.

Beelden bestaande bebouwing omgeving plangebied (bron: Google)

Beatrixweg

Briëtweg

Goldsteinplantsoen

Wilhelminaweg

Wiltenweg

De nieuwe situatie.

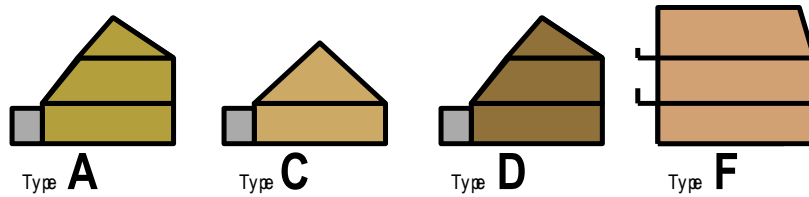
Thema: eenheid in materiaal, verscheidenheid in kleur.

Het nieuwe plan is een mix van bestaande kwaliteiten, uitstraling en eisen die aan nieuwbouwwoningen mogen worden gesteld. Zo zijn de noord-zuid ontsluitingen, met bijbehorende infrastructuur gehandhaafd, maar de nieuwe bouwblokken zijn veelal oost-west gericht. Op deze wijze kan een voetgangersdoorgang worden gerealiseerd tussen de Wilhelminaweg en de Parkweg. Door het handhaven van de noord-zuidroutes worden bestaande en veel gebruikte fietsroutes en de infrastructuur in takt gelaten.

De in dit gebied gelegen woningen pakken de richting op van het Secretaris A.W.G. Goldsteinplantsoen. Door de woningen op deze wijze te richten ontstaat de mogelijkheid om een pleintje en een groene speelplaats in het plan op te nemen. Tezamen met de bestaande vijver ontstaat hier een fijnschalig net van openbare ruimten met een verschillende uitstraling en een mooie wandelroute door de wijk. De woningen zullen in principe als 3¹ en 4¹ kappers worden uitgevoerd, behoudens het woningenblok aan de speelplaats (6¹ kapper) en het appartementenblok. Doordat woningen veelal haaks op het stratenpatroon staan zal er extra aandacht moeten worden geschonken aan de kopgevels. De woningen kunnen verder zowel straat-, als tuingericht worden uitgevoerd.

De achtertuinen zullen worden ontsloten door een niet doorgaande poort, i.v.m. de veiligheidseisen. Aan deze poort zullen bakstenen bergingen in de achtertuinen worden geplaatst.

Woningtypen.

Het pleintje.

Het pleintje, gelegen aan de Wilhelminaweg is grotendeels verhard. Aan dit pleintje komen totaal zes levensloopbestendige woningen (type C) met een lage gootlijn. Aan de linkerkant van het pleintje zullen zes grondgebonden huurwoningen met een hoge gootlijn (type D) worden gerealiseerd. Deze woningen vormen zo een visuele afsluiting van de nieuwe as tussen de speelplaats en het pleintje. Voor de woningen zullen plantsoentjes worden aangelegd tussen de voortuinen en de straat, met aan de westzijde een trottoir. Op diverse plaatsen zullen opstelplekken voor afvalcontainers worden aangelegd.

Situatie

Voorbeeld type C

De speelplaats.

De speelplaats, gelegen aan de Parkweg is het groen hart van het plangebied. Hier ontstaat de mogelijkheid om speeltoestellen in een groene zone te plaatsen. Aan de noordzijde zullen zes grondgebonden woningen met een hoge gootlijn (type D) worden gerealiseerd. Tussen de speelplaats en het pleintje is een voetpad getekend, waardoor autoverkeer hier niet mogelijk is. Aan de Parkwegzijde zal een opstelplaats voor afvalcontainers worden geplaatst.

Situatie

Voorbeeld type D

De Burgemeester De la Saussaye Briëtweg.

Aan deze weg zullen zes koop (type A)- en vier huurwoningen (type D) worden gerealiseerd met een hoge gootlijn, bestaande uit 3[^]1 of 4[^]1 kappers. Tevens staat een appartementencomplex (type F) met 12 appartementen over drie bouwlagen gepland. De gootlijn zal op 6 meter hoogte worden geplaatst om zo aan te sluiten bij de overige bebouwing. De opbouw van het complex is gedifferentieerd en kleinschalig. Het gebouw staat in rooilijn met de naastgelegen huurwoningen. De ontsluiting van de appartementen vindt plaats via een galerij aan de achterzijde, waardoor de woningen op de Burgemeester De la Saussaye Briëtweg zullen zijn gericht. De bergingen zullen op de begane grond worden in een separaat blok worden opgenomen. Aan de zuid- en westzijde zal langs de erfscheiding een groenvoorziening worden aangebracht.

Situatie

Voorbeeld type F

De Beatrixweg.

Aan de Beatrixweg zullen zes koop (type A)- en drie huurwoningen (type E) worden gerealiseerd met een hoge gootlijn, bestaande uit 3[^]1 en 4[^]1 kappers.

Situatie

Kleur - en materiaalgebruik.

Er zal aansluiting worden gezocht met de bestaande omliggende bebouwing, om zo een goede integratie te realiseren.

De grondgebonden woningen zullen worden uitgevoerd met metselwerk en betonnen of keramische dakpannen in diverse kleuren variërend van geel naar bruinrood. Het appartementencomplex zal ook worden uitgevoerd in metselwerk maar met een plat dak.

Element	Materiaal	Kleur	Opmerkingen
Gevels:	baksteen	geel Cognac Rood Roodbruin	woningen en bergingen
Schilderwerk:		gebr. wit Accentkleuren	kozijnen en goten draaiende delen
Dakpannen:	beton/keramiek Zonnepaneel	rood en antraciet grijsblauw	
Erfafscheidingen:	beukenhaag		aan straatzijde
Opritten:	klinker Betontegel	grijs grijs	parkeerplaats eigen terrein toegangspad
Bestrating	klinker Betontegel	roodbruin grijs	weggedeelte trottoir
Verlichting:			standaard gemeente

Parkeren.

Iedere woning is voorzien van een eigen parkeerplaats. De parkeernorm is 1,4 het aantal parkeerplaatsen zal 77 bedragen. Op eigen terrein zullen 55 parkeerplaatsen worden gerealiseerd zodat er nog minimaal 22 parkeerplaatsen aan de openbare weg dienen te komen. Deze laatste parkeerplaatsen zijn verdeeld over het hele plangebied opgenomen.

Overzicht

Bijlage 3
Archeologisch
bureauonderzoek

**Archeologisch bureauonderzoek
ten behoeve van onderzoekslocatie
Burg. De la Saussaye Briëtweg 2-20
te De Wijk, gemeente De Wolden
(DR)**

Infra

Milieu

Geo-ICT

Archeologie

Geo-informatie

MUG-projectnummer	91334612
Opdrachtgever	Actium Wonen
MUG-publicatie	2013-5
Bevoegd gezag	gemeente De Wolden
Beheer en plaats documentatie	MUG Ingenieursbureau b.v.
Onderzoekmeldingsnummer	55120
Tekst	mevrouw drs. A. Spoelstra
Afbeeldingen	mevrouw drs. A. Spoelstra
Status	definitief
Autorisatie	de heer B. Bijl
Uitgegeven door	MUG Ingenieursbureau b.v. Postbus 136 9350 AC Leek
Datum	13 februari 2013
ISSN	1875-5313

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	1
1 Inleiding	2
1.1 Algemeen	2
1.2 Ligging van de onderzoekslocatie	2
1.3 Doel van het onderzoek	3
1.4 Werkwijze	3
2 Resultaten	5
2.1 Huidige situatie en toekomstige situatie	5
2.2 Aardkundige waarden	6
2.2.1 Fysische geografie en geologie	6
2.2.2 Geomorfologie en AHN	7
2.2.3 Bodem	8
2.3 Bekende archeologische waarden	9
2.3.1 Monumenten	9
2.3.2 Waarnemingen	10
2.3.3 Onderzoeken	10
2.4 Bewoningsgeschiedenis en historische situatie	11
2.4.1 Algemene bewoningsgeschiedenis dekzand- en veenontginningsgebied bij De Wijk	11
2.4.2 Historische kaarten	11
2.4.3 Bouwhistorische waarden	13
2.5 Archeologische verwachting	13
2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting	14
3 Conclusies en aanbevelingen	16
3.1 Conclusies	16
3.2 Aanbevelingen	16
Literatuur	17

Samenvatting

In januari 2013 heeft MUG Ingenieursbureau in opdracht van Actium Wonen een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd ten behoeve van een onderzoekslocatie aan de Burgemeester De la Saussaye Briëtweg (DR). Aanleiding tot het onderzoek is de toekomstige herinrichting van de locatie.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat de onderzoekslocatie op een dekzandrug ligt, waarop vermoedelijk een esdek aanwezig is. Indien sprake is van een intacte bodemopbouw dan worden met name vindplaatsen verwacht uit de periode laatpaleolithicum-middenneolithicum en late middeleeuwen-nieuwe tijd. De trefkans op vindplaatsen uit de tussenliggende periode (laatneolithicum tot en met de vroege middeleeuwen) wordt als laag ingeschat. De onderzoekslocatie maakt deel uit van de historische kern van De Wijk, een terrein met een hoge archeologische waarde.

Vanwege de hoge trefkans en de mogelijke aanwezigheid van een intacte zone wordt aanbevolen de gespecificeerde verwachting te toetsen door middel van een inventariserend veldonderzoek verkennende fase. Wij bevelen aan een booronderzoek uit te voeren met een dichtheid van zes boringen per hectare, met een ondergrens van zes boringen per plan. Het onderzoek dient plaats te vinden in die zones op de locatie van het appartementencomplex waar tot op heden geen bebouwing aanwezig is (de nieuw te verstoren zones). Indien tijdens het verkennend onderzoek intacte zones worden aangetroffen, dient het onderzoek te worden opgeschaald naar een karterend onderzoek. Hiertoe dient het boornet te worden verdicht en de boordiameter te worden vergroot naar 15 cm. Verder dient het opgeboorde materiaal per afzonderlijke horizont te worden gezeefd teneinde de aanwezigheid van vindplaatsen vast stellen.

Het inventariserend onderzoek dient antwoord te geven op de volgende onderzoeksvragen.

1. Wat is geomorfologische en bodemkundige situatie in de onderzoekslocaties?
2. Is er sprake van een intacte bodemopbouw? Zijn er kansrijke zones aanwezig (dekzandopduikingen, intacte veenlagen, intacte podzolbodems en/of intact esdek)?
3. Indien er kansrijke zones aanwezig zijn, zijn er vindplaatsen aanwezig?
4. Op welke wijze dient te worden omgegaan met eventueel aanwezige archeologische waarden bijvoorbeeld door middel van een vervolgonderzoek en/of een planaanpassing?

Het bovengenoemde betreft een advies. De beslissing hieromtrent is te allen tijde voorbehouden aan het bevoegd gezag, in deze gemeente De Wolden.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

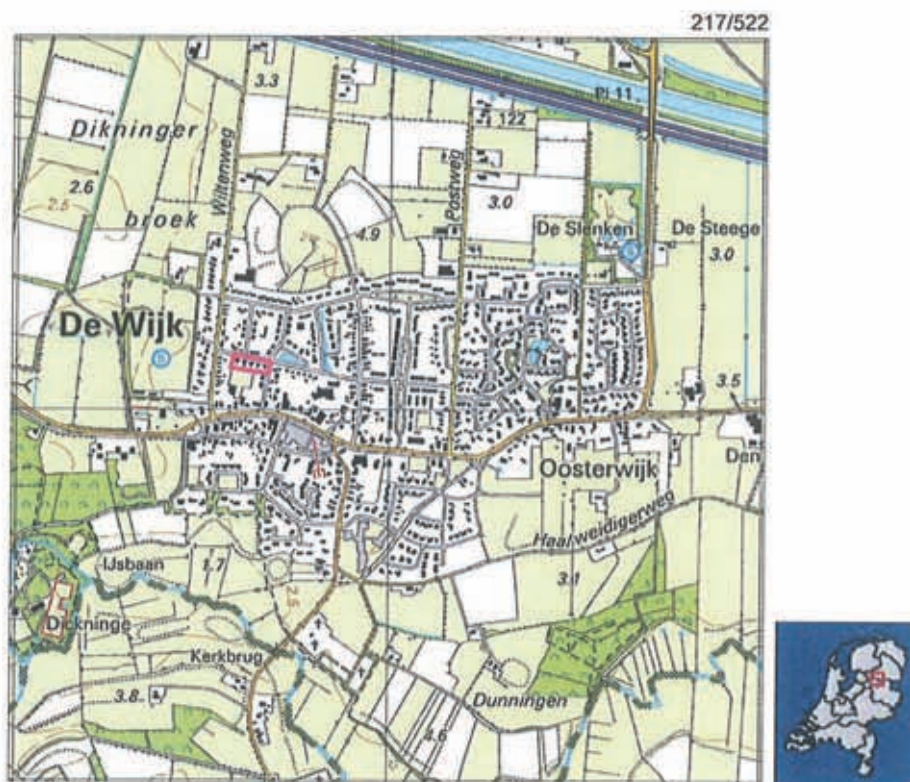
Aanleiding tot het hier beschreven archeologisch onderzoek is de toekomstige herinrichting van de onderzoekslocatie. De bestaande twee-onder-een-kapwoningen zullen worden gesloopt, waarna op dezelfde plaats een appartementencomplex en een aantal woningen zullen worden gerealiseerd. Omdat de herinrichtingswerkzaamheden met bodemverstorende ingrepen gepaard gaan, is een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform de Wet op de archeologische monumentenzorg. Actium Wonen heeft MUG Ingenieursbureau b.v., afdeling Archeologie, opdracht gegeven het archeologisch onderzoek uit te voeren. Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd door mevrouw drs. A. Spoelstra conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2.

Tabel 1.1 Overzicht van de objectgegevens

Objectgegevens	
Provincie	Drenthe
Gemeente	De Wolden
Plaats	De Wijk
Toponiem	Burgemeester De la Saussaye Briëtweg 2-20
Kaartblad	21F
Coördinaten:	215630/521140 (N) 215670/521110 (O) 215620/521100 (Z) 215575/521130 (W)
Grondsoort	zand
Geomorfologie	dekzandrug

1.2 Ligging van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie ligt in de gemeente De Wolden, in de bebouwde kom van De Wijk. De onderzoekslocatie omvat de bebouwing aan de Burgemeester De la Saussaye Briëtweg ter hoogte van de huisnummers 2 t/m 20. De oppervlakte van de onderzoekslocatie bedraagt circa 400 m² (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1. Ligging van de onderzoekslocaties (rode lijn) op de topografische kaart, met rechtsonder de ligging van de onderzoekslocatie in Nederland (bron: Topografische Dienst Kadaster, Emmen)

1.3 Doel van het onderzoek

Het bureauonderzoek heeft tot doel inzicht te krijgen in bekende en te verwachten archeologische waarden van het plangebied. Aan de hand van deze informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

Voor het bureauonderzoek dienen de volgende vragen te worden beantwoord.

- Vraag 1. Wat is de archeologische verwachting van het gebied buiten de reeds bekende AMK-terreinen (indien het mogelijk is, gespecificeerd naar aard, type vindplaats en periode)?
- Vraag 2. Zijn er binnen de verwachtingszones specifieke aandachtslocaties aan te geven (zandkoppen of -ruggen, veentjes, historische bebouwing en infrastructuur)?
- Vraag 3. Welk vervolgonderzoek is nodig om de door het bureauonderzoek in beeld gebrachte specifieke archeologische verwachting te toetsen?

1.4 Werkwijze

In het bureauonderzoek wordt het huidige grondgebruik, de historische situatie en mogelijke verstoringen evenals de bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden beschreven. Hiertoe worden onder andere topografische kaarten, de plannen en gegevens van de opdrachtgever, luchtfoto's en, indien deze aanwezig zijn, gegevens van milieukundig onderzoek gebruikt.

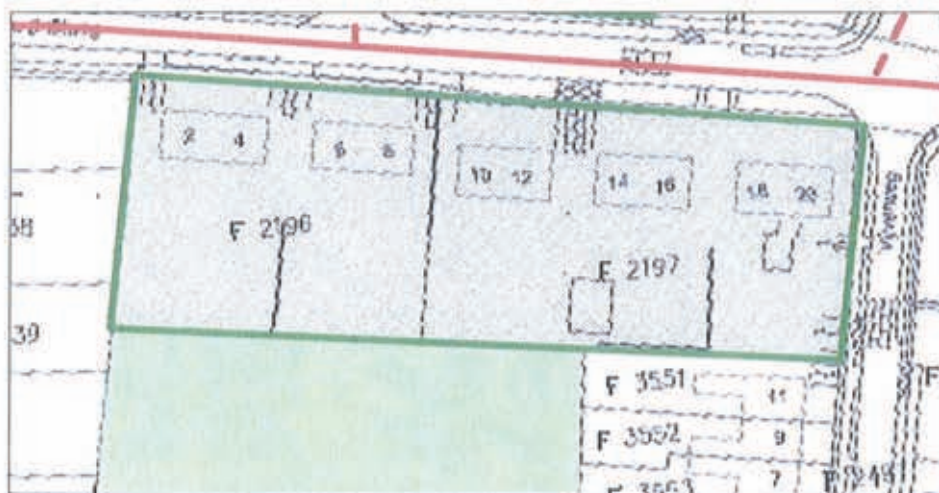
Een beschrijving van de historische situatie is gebaseerd op historisch topografisch kaartmateriaal, zoals kadastrale kaarten en de website WatWasWaar (<http://www.watwaswaar.nl>). Voor de bekende bodemkundige en geologische waarden wordt er gebruikgemaakt van bodemkaarten en geomorfologische kaarten. De archeologische waarden zijn gebaseerd op de gegevens in Archis (digitale database van de Nederlandse archeologie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed), waarvan de Archeologische Monumentenkaart deel

uitmaakt. Voor de globale archeologische verwachting is uitgegaan van de archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart van de gemeente De Wolden. Er wordt tevens teruggerepen op gegevens van onderzoek dat eerder in de directe omgeving is uitgevoerd. Met behulp van deze gegevens wordt een gespecificeerde verwachting voor de onderzoekslocaties opgesteld.

2 Resultaten

2.1 Huidige situatie en toekomstige situatie

De onderzoekslocatie ligt in de bebouwde kom van De Wijk en is momenteel bebouwd. Er is een aantal twee-onder-een-kapwoningen aanwezig (afbeelding 2).

Afbeelding 2. De huidige situatie in de onderzoekslocatie (groene lijn) (bron: Actium)

In de nabije toekomst worde de bestaande panden gesloopt. Vervolgens zullen er appartementen, woningen en parkeerplaatsen worden gebouwd/aangelegd. De toekomstige situatie is weergegeven op afbeelding 3. Hierbij is te zien dat de nieuwe appartementen ten zuiden van de huidige huizen komen te liggen, op het gedeelte dat nu in gebruik is als gazon. Ter hoogte van de huidige huizen wordt de parkeerplaats gerealiseerd. De huizen in het oostelijke gedeelte van de onderzoekslocatie liggen op dezelfde plaats als de huidige huisnummers 16 tot en met 20. Hieruit is af te leiden dat de nieuwe versterking in het kader van de planvorming circa 2000 m² bedraagt.

Afbeelding 3. De toekomstige situatie in de onderzoekslocatie (bron: Actium)

2.2 Aardkundige waarden

2.2.1 Fysische geografie en geologie

Beide onderzoekslocaties liggen in fysisch-geografisch opzicht in het veenontginningslandschap van Oost-Nederland. Meer specifiek ligt de onderzoekslocatie in het dekzandgebied ten oosten van Meppel. Dit gebied bestaat uit een afwisseling van dekzandruggen en -laagten. Van west naar oost loopt de hoogte van het maaiveld ten opzichte van NAP geleidelijk op. Ten zuiden van de onderzoekslocatie stroomt het riviertje de Reest.

De diepere ondergrond bestaat uit afzettingen die behoren tot de Oer-Vecht. Dit landschap is gevormd in de laatste fasen van het pleistoceen en in het holoceen. Kenmerkend voor het pleistoceen de afwisseling van warme en koude fasen. In het begin van het pleistoceen waren deze schommelingen relatief mild, maar in de loop van het pleistoceen was er sprake van langdurige ijsstijden. In deze perioden daalde de temperatuur dusdanig dat de poolijskappen tot grote omvang konden groeien. De zeespiegel lag in de perioden honderden meters lager dan 'normaal'. In de voorlaatste IJstijd, het Saalien (circa 250.000 tot 130.000 jaar geleden), breidde de ijskappen zich dusdanig uit dat het landijs Nederland bereikte. De maximale uitbreiding van het landijs ligt op de grens Haarlem-Nijmegen. Het landijs had aanvankelijk de vorm van een aaneengesloten front, maar liep uiteindelijk uit in een aantal grote gletsjertongen die diepe dalen uitsleten. Aan weerszijden van de ijsstongen werden de onderliggende afzettingen omhooggestuwd. De stuwwallen van de Veluwe, Utrecht, Nijmegen en Oost-Nederland zijn onder invloed van dit landijs ontstaan. Onder het ijsfront werd een grondmorene afgezet, bestaande uit leem, grind, keien en zandresten die uit de gletsjers smolten: de keileem. In verschillende fasen van groei en afsmelten werd het keileem gestuwd en overreden, waardoor er ruggen ontstonden. De onderzoekslocaties liggen tussen twee clusters van door landijs gevormde structuren: ten noorden van de onderzoekslocatie ligt het Drentse Keileemplateau, en ten zuiden de stuwwallen van Oost-Nederland. Tussen deze gestuwde afzettingen lag het dal van de Oer-Vecht, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt (Berendsen 2008).

De Vecht was tijdens het laat-Pleistoceen reeds aanwezig, ruwweg op dezelfde locatie. In deze periode wordt ze de 'Oer-Vecht' genoemd. Het huidige Vechtdal beslaat slechts een klein gedeelte van het oorspronkelijke Oer-Vechtdal, dat vele kilometers breed was en ook het dal van de huidige Reest in beslag nam. Gedurende het Saalien had de Oer-Vecht een vlechtend karakter, dat wil zeggen dat de rivier bestond uit vele ondiepe geulen die alleen gedurende de piekafvoer van smeltwater (zomer) gevuld waren. Gedurende de rest van het jaar, of in hele koude fasen, lagen de beddingen droog.

Na het Saalien volgde een warme periode, het Eemien (circa 130.000-120.000 jaar voor heden). Door de stijgende temperatuur steeg de zeespiegel waardoor de lage gedeelten van het landschap, met name de voormalige gletsjerbekkens, gevuld raakten met klei- en veenlaagjes. Tevens werden als gevolg van het smelten van landijs dikke pakketten smeltwaterzanden afgezet. Dankzij de meer gelijkmatige temperaturen kregen de rivieren een meer continue toevoer van water, waardoor een meanderende rivier ontstond. Een meanderende rivier bestaat uit één diepe stroomgeul in een relatief smal rivierdal. Ook de Oer-Vecht kreeg in deze periode een meanderend karakter. Het oorspronkelijke brede dal werd in deze periode gedeeltelijk opgevuld met fijne en grove rivierzanden.

Met het weichselien (120.000-8.800 voor Chr.) trad opnieuw een koude periode in. Het landijs bereikte Nederland deze keer niet, maar deze koude fase heeft wel grote invloed gehad op de landschapsvorming. In het vroegweichselien was het klimaat vrij vochtig. Door het regen- en smeltwater werd het Drentse Keileemplateau sterk versneden door erosiegeulen, die afwaterden in de Oer-Vecht. Door de vergrote waterafvoer kreeg de Oer-Vecht opnieuw een vlechtend karakter, en ontstond weer een breed stroomdal waarin grove en fijne rivierzanden werden afgezet. Tijdens het middenweichselien of pleniglaciaal (18.000 jaar voor heden) was de temperatuur het laagst, waardoor het landschap lange tijd het karakter van een poolwoestijn kreeg. De bodem was in deze periode continu bevroren (permafrost). De rivierbeddingen in de Oer-Vechtdal lagen in deze periode grotendeels droog. Door het gebrek aan begroeiing konden rivierafzettingen gaan stuiven. Als gevolg hiervan is gedurende het weichselien door de wind een dik pakket dekzand afgezet. Het dekzand vulde vrijwel het gehele dal van de Oer-Vecht, waardoor het dal aanzienlijk werd versmald. Direct ten zuiden van het Drentse Keileemplateau ontstond een nieuwe waterloop evenwijdig aan de zuidelijker gelegen Oer-Vecht: de huidige Reest. De smeltwaterstromen vanaf

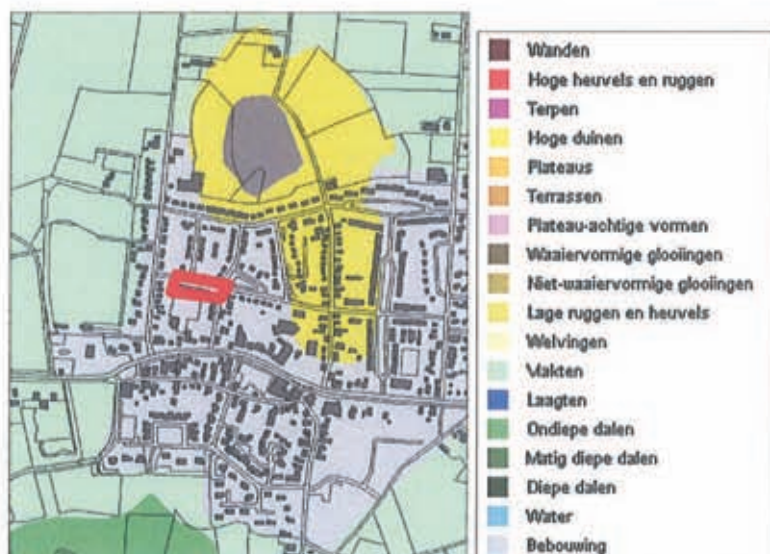
het Drentse Keileemplateau waterden voortaan voornamelijk op de Reest af. Het dekzand bestaat in het dal van de Oer-Vecht uit relatief grof zand in de vorm van een zwak glooiend pakket.

In het holoceen (10.000 jaar geleden tot heden) trad een klimaatsverandering op en nam de begroeiing toe, waardoor het dekzand reliëf werd vastgelegd. In het relatief vochtige en warme atlanticum (7.000-3.800 v. Chr.) vond veel veenvorming plaats, dat zich in het daarop volgende subboreaai (3.800-1.100 v. Chr.) sterk uitbreidde. Ook in de in het pleistoceen gevormde erosiedalen, waar de afwatering door dekzandruggen werd bemoeilijkt, trad veenvorming op. Ten westen van de onderzoekslocatie, vanaf circa de 1 m+NAP-contour en lager, ontstond een uitgestrekt veengebied. Ter hoogte van de onderzoekslocatie ligt het maaiveld hoger. Het veen was in dit gebied uitsluitend in de laagste gedeelten van het landschap aanwezig (zie ook paragraaf 2.1.2).

Vanaf ongeveer de 12^e eeuw begon in de gebieden langs de Reest de veenontginning onder invloed van toenemende bevolkingsdruk en de behoefte aan nieuw landbouw grond. Het afgraven van het veen ten behoeve van turfwinning vond in eerste instantie alleen op kleine schaal plaats voor eigen gebruik. Aan het eind van de middeleeuwen (rond 1500) werd de turfwinning steeds grootschaliger en zijn grote delen van het veenlandschap in Nederland vergraven. Tegenwoordig is het veen grotendeels verdwenen en ligt het dekzand aan de oppervlakte.

2.2.2 Geomorfologie en AHN

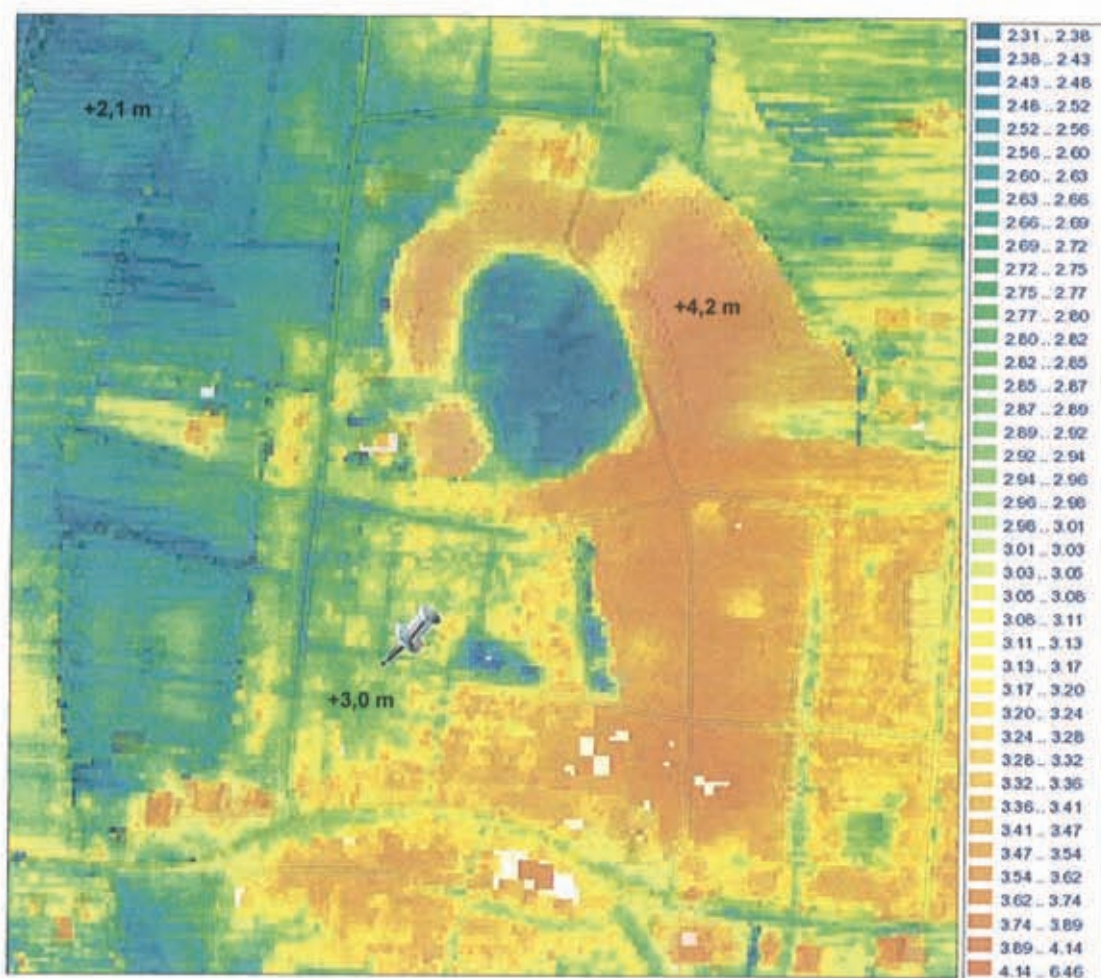
Volgens de geomorfologische kaart (1:50.000) is de onderzoekslocatie niet gekarteerd, vanwege de ligging in de bebouwde kom van De Wijk. Ten noorden en oosten van de onderzoekslocatie ligt een dekzandrug (code: 3K14). Ten westen en zuiden ligt een dekzandvlakte, bestaande uit vervlakt materiaal als gevolg van veenwinning en/of overstromingsmateriaal. Verder naar het zuiden ligt het rivierdal van de Reest. zie afbeelding 4.

Afbeelding 4. De onderzoekslocatie (rode lijn) op de geomorfologische kaart (bron: Archis, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Legenda:
donkergeel: de dekzandrug
lichtgroen: de dekzandvlakten
felgroen: het rivierdal van de Reest

Op het kaartbeeld van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is te zien dat het maaiveld binnen de onderzoekslocatie gemiddeld op circa 3 m+NAP ligt. De dekzandrug ten noorden en oosten van de onderzoekslocatie vormt een duidelijke hoogte: het maaiveld ligt hier op 4,2 m+NAP. Naar het westen toe daalt het maaiveld (zie afbeelding 5).

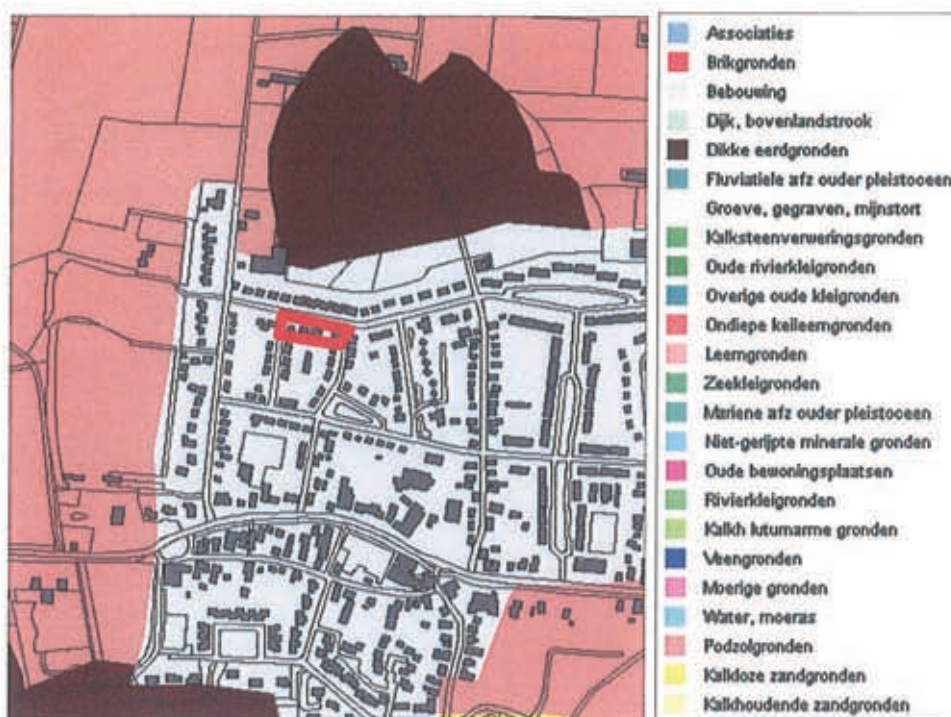

Afbeelding 5. De onderzoekslocatie (grijze punaise) op de AHN. De zwarte cijfers geven de hoogte van het maaiveld in meters ten opzichte van Normaal Amsterdams Peil (NAP) weer (bron: <http://www.ahn.nl>)

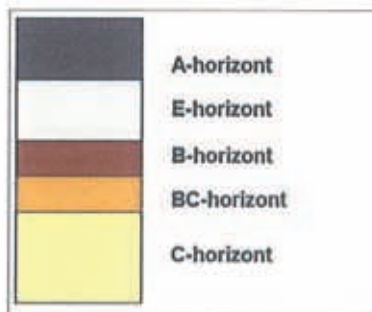
2.2.3 Bodem

Op de bodemkaart 1:50.000 is de onderzoekslocatie niet gekarteerd, vanwege de ligging in de bebouwde kom van De Wijk. Ten noorden van de onderzoekslocatie, ter hoogte van de dekzandrug, komen hoge zwarte enkeerdgronden voor (code: zEZ21). Ook ten zuiden van de onderzoekslocatie komen deze bodems voor. Enkeerdgronden zijn bodems met een dikke humeuze bovengrond (eerdlaag), die door de mens in de loop van de eeuwen is opgebracht ten behoeve van het verbeteren van de arme zandgronden. Onder de opgebrachte laag bevindt zich het oorspronkelijke, natuurlijke bodemprofiel. Dit is meestal een podzolbodem. Ten westen van de onderzoekslocatie staan veldpodzolbodems aangegeven op de bodemkaart (zie afbeelding 6).

Podzolbodems zijn kenmerkend voor hogere gedeelten in het landschap met lage grondwaterstanden. Onder invloed van regenwater spoelen humus- en ijzerdeeltjes uit de humeuze bovengrond uit, om op enige diepte weer neer te slaan. Op deze wijze ontstaan de typische podzolhorizonten. De uitspoelingshorizont (E-horizont) is veelal wit of lichtgrijs van kleur. De inspoelingshorizont (B-horizont) is meestal donkerbruin (inspoeling humus) of roodbruin (inspoeling ijzerdeeltjes) van kleur. De overgangslaag van de B- naar de C-horizont wordt BC-horizont genoemd. De C-horizont betreft het moedermateriaal waarin zich geen bodemvormende processen hebben voorgedaan. Het betreft dekzand (zie afbeelding 7).

Afbeelding 6. De onderzoekslocatie (rode lijn) op de bodemkaart. De hoge zwarte enkeerdgronden zijn weergegeven in donkerbruin en de veldpodzolbodems in roze (bron: Archis, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Afbeelding 7. Schematische weergave van een podzolbodem

2.3 Bekende archeologische waarden

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn in een straal van circa 1000 m rondom in Archis meerdere archeologische waarden geregistreerd. Zie afbeelding 8 voor de ligging van de archeologische waarden.

2.3.1 Monumenten

De onderzoekslocatie valt binnen een terrein met een archeologische status. Het betreft de dorpskern van De Wijk, zoals deze staat geregistreerd op de militair-topografische kaart uit 1853. De laatmiddeleeuwse dorpskern ligt op een dekzandrug. Onder het esdek bevinden zich mogelijk nog oudere bewoningssporen. Het terrein staat op de Archeologische Monumentenkaart geregistreerd onder het nummer 14514 en betreft een terrein met een hoge archeologische waarde.

2.3.2 Waarnemingen

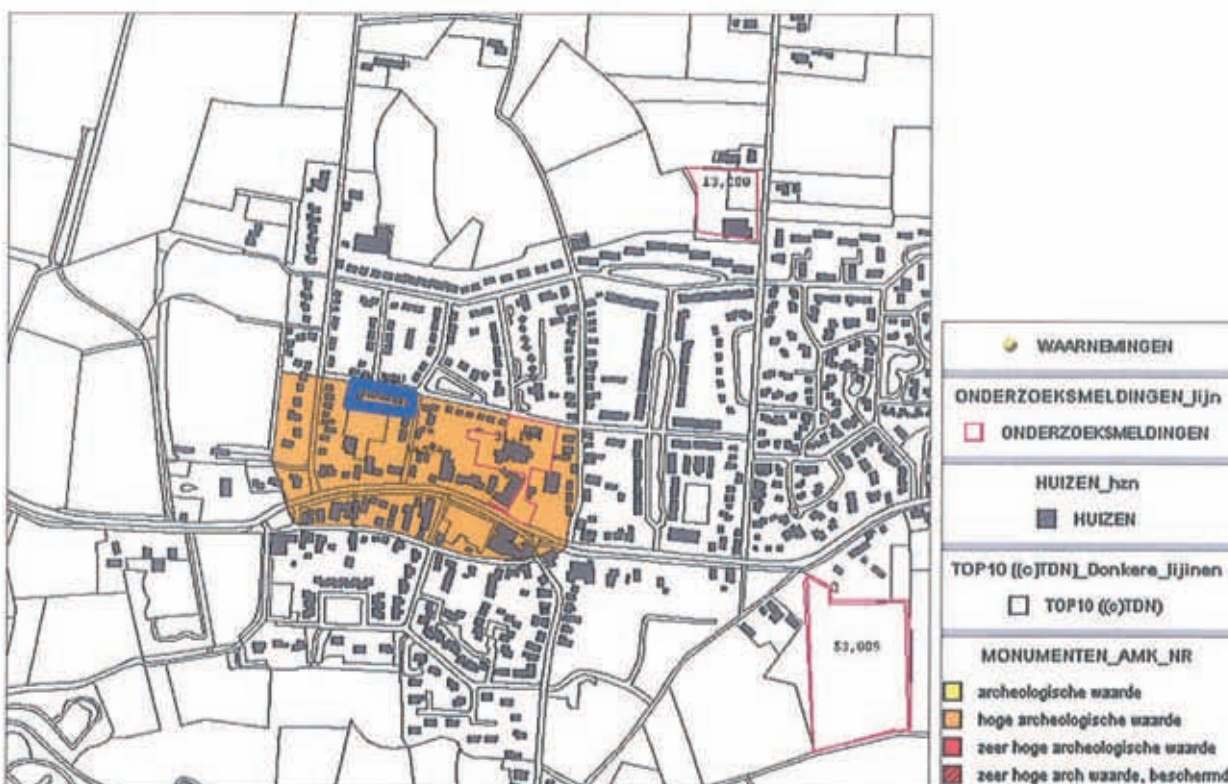
In een straal van 1000 m rondom de onderzoekslocatie zijn geen waarnemingen geregistreerd.

2.3.3 Onderzoeken

In de onderzoekslocaties zelf heeft nog niet eerder archeologisch onderzoek plaatsgevonden. In de nabije omgeving zijn de volgende onderzoeken geregistreerd (tabel 2.1).

Tabel 2.1 Eerder onderzoek in de nabije omgeving van de onderzoekslocatie

OM-nummer	Omschrijving
13280	Booronderzoek door ARC (2005). De bodem is verstoord tot in de top van de C-horizont. Selectieadvies: geen vervolgonderzoek noodzakelijk.
31184	Centrumplan De Horst. Booronderzoek door Grontmij (2008). De bodem is verstoord tot in de top van de C-horizont. Hoewel dit onderzoek binnen het AMK-terrein 14514 valt bevestigt dit booronderzoek de hoge archeologische waarde niet. Selectieadvies: geen vervolgonderzoek noodzakelijk.
52089	Woonwijk Dunningen. Booronderzoek door RAAP (2012). Geen nadere informatie opgenomen in Archis.
55195	Woonwijk Dunningen. Proefsleuvenonderzoek door ARC (2013). In uitvoer.

Afbeelding 8. AMK-terreinen, waarnemingen en onderzoeksmeldingen in de nabije omgeving van de onderzoekslocatie (blauwe lijnen) (bron: Archis, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

2.4 Bewoningsgeschiedenis en historische situatie

2.4.1 Algemene bewoningsgeschiedenis dekzand- en veenontginningsgebied bij De Wijk

De onderzoekslocatie in het dekzandgebied ten oosten van Meppel, tussen de Koekanger Aa in het noorden en de Reest in het zuiden. Voorafgaand aan de veengroei in het neolithicum bestond het landschap uit een uitgestrekt gebied van dekzandglooiingen in het stroomdal van de Oer-Vecht. Dit landschap was in gebruik door jagers-verzamelaars (periode paleolithicum-middenneolithicum). In de ruimere omgeving van de onderzoekslocaties zijn meerdere waarnemingen uit bovengenoemde perioden bekend.

Vanaf het laatneolithicum ontstond een veenpakket ten westen van De Wijk, ten noorden van De Wijk rondom Koekange en ten zuiden van de Wijk rondom Staphorst. Hoewel er ter plaatse van de onderzoekslocatie geen veen groeide kwam het dekzandgebied bij de Reest geïsoleerd te liggen. Hierdoor was er waarschijnlijk lange tijd niet permanent bewoond. Er zijn in de wijde omgeving van de onderzoekslocatie geen aanwijzingen voor nederzettingen en grafvelden uit de periode bronstijd tot en met de Romeinse tijd. Wel zijn er aanwijzingen dat het de omgeving van de onderzoekslocatie in ieder geval periodiek in gebruik was, bijvoorbeeld als jachtgebied (nabij Kolderveen en Hasselterveen zijn boomstamkano's aangetroffen) en als ritueel landschap. Met name in het dal van de Reest zijn meerdere bronzen en natuurstenen bijlen aangetroffen, die mogelijk bewust (met een rituele intentie) zijn gedeponeerd (Elerie 1998).

Het dekzandgebied in de omgeving van de onderzoekslocatie werd vermoedelijk vanaf de vroege middeleeuwen ontgonnen, hoewel sporen van nederzettingen uit de vroege middeleeuwen hier vooralsnog ontbreken. De kolonisatie van het gebied vond vermoedelijk vanaf circa de 12^e eeuw na Chr. plaats, waarbij het gebied werd bereikt via de natuurlijke watergangen. In 1248 wordt de uithof 'Dikninge' voor het eerst genoemd, dat behoorde aan het Klooster van Ruinen, die op zijn beurt weer werd bestuurd door de bisschop van Utrecht. Dikninge speelde een belangrijke rol in de ontginning van dit gebied. De nederzetting De Wijk is ontstaan op een dekzandrug nabij de Reest, een natuurlijke hoogte in het landschap. Op de dekzandrug lagen ook de akkers (essen). In de loop van de late middeleeuwen en de Nieuwe tijd ontstond de markestructuur, waarbij het gebied tussen de Koekanger Aa en de Reest in evenwijdige blokken werd opgedeeld. Hierdoor konden de bewoners van de marken in gelijke mate gebruik maken van de verschillende landschapstypen ter plaatse (dekzandruggen voor de essen, rivierdalen voor weidegronden en broekbossen als gezamenlijke gronden (Elerie 1998).

De historische ontwikkeling van beide onderzoekslocaties is te volgen op historische kaarten.

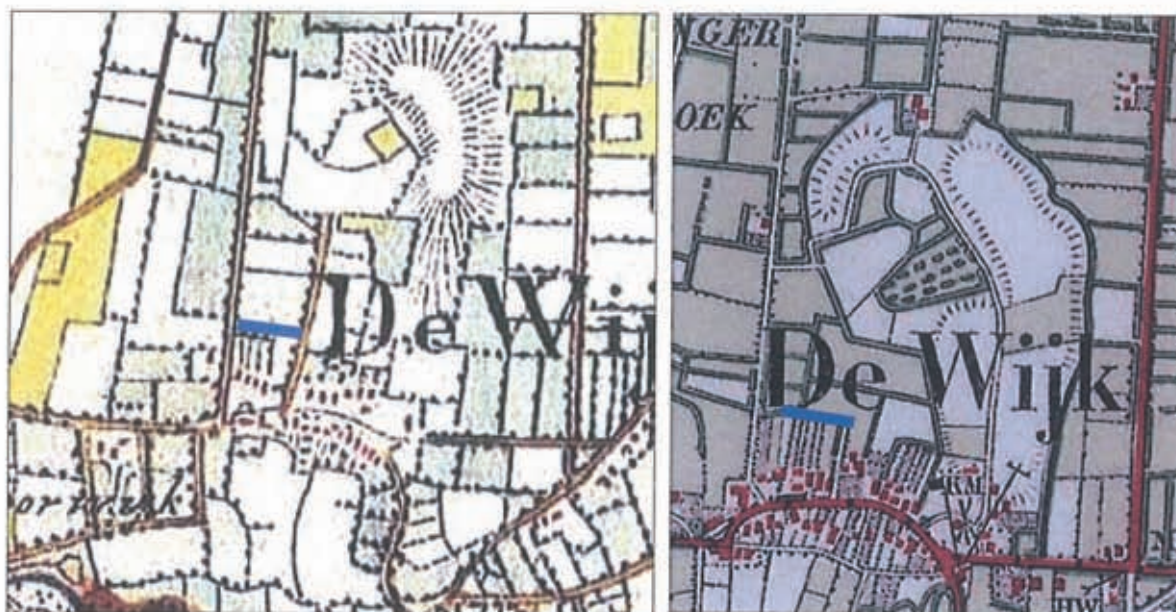
2.4.2 Historische kaarten

De plaats De Wijk staat schematisch aangegeven op kaarten vanaf de 17^e eeuw (o.a. de kaart van Cornelius Pijnacker uit 1634, de kaart van Jaillot uit 1674 en de kaart van Van Alberdingh uit 1681). De oudste kaart waarop de onderzoekslocatie in detail staat weergegeven is de kadastrale minuut uit de periode 1811-1830. Op deze kaart is te zien dat de kern van het dorp zich beperkt tot een huizenrij aan weerszijden van de huidige Dorpsstraat. De onderzoekslocatie is in deze periode nog in gebruik als landbouwgebied. De huidige bebouwing ligt ter hoogte van het noordelijke gedeelte van de lange smalle huiskavels van de huizen aan de Dorpsstraat (zie afbeelding 9).

Afbeelding 9. De onderzoekslocatie (blauwe lijn) op de kadastrale minuut uit de periode 1811-1830 (bron: <http://www.watwaswaar.nl>)

Op de kaart uit de atlas van Huguenin uit de periode 1819-1829 is de situatie vergelijkbaar. De omvang van de dorpskern en de situatie in de onderzoekslocatie veranderen niet tot 1964 (zie afbeelding 10 en 11).

Afbeelding 10. (links) en 11. (rechts) De onderzoekslocatie op de atlas van Huguenin (1819-1829) en de militair-topografische kaart uit 1899 (bron: <http://www.watwaswaar.nl>)

De eerste uitbreiding van De Wijk zijn zichtbaar op de topografische kaart uit 1964 (zie afbeelding 12). Op deze kaart is de Burgemeester De la Saussaye Briëtweg aanwezig, inclusief de bijbehorende bebouwing.

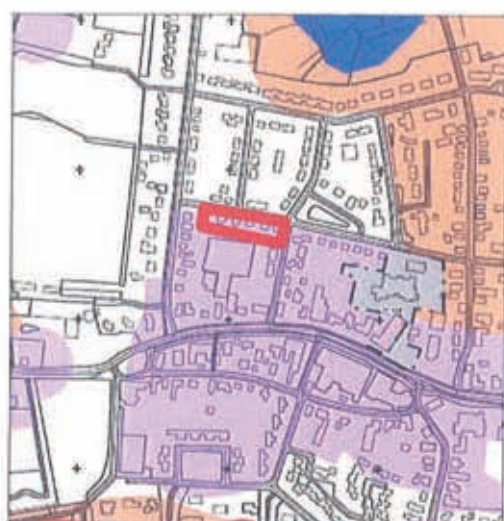
Afbeelding 12. De onderzoekslocatie (blauwe lijn) op de topografische kaart uit 1964 (bron: <http://www.watwaswaar.nl>)

2.4.3 Bouwhistorische waarden

Volgens de website <http://www.atlasleefomgeving.nl> zijn er in de onderzoekslocatie geen bouwhistorische waarden vermeld.

2.5 Archeologische verwachting

Gemeente De Wolden beschikt over een eigen archeologiebeleid, dat is gevisualiseerd op de archeologische beleidskaart - kernen (zie afbeelding 13).

historische kernen (1832), buitenplaatsen, middeleeuwse begraafplaatsen (in gebruik) en zone rond historische nederzetingslocaties

archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen > 100 m² en dieper dan 30 cm -Mv

Afbeelding 13. De onderzoekslocatie (rode lijn) op (een uitsnede van) de archeologische beleidskaart - kernen van gemeente De Wolden (bron: gemeente De Wolden)

De onderzoekslocatie ligt in de verwachtingszone 'historische kernen (1832), buitenplaatsen, middeleeuwse begraafplaatsen (in gebruik) en zone rond historische nederzettingenlocaties'. Archeologisch onderzoek is hier noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 100 m², die tevens dieper reiken dan 30 cm-mv. Volgens deze criteria is de onderzoekslocatie, met een bodemverstoring van circa 2000 m², onderzoeksplchtig.

2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting

Datering

In de onderzoekslocatie kunnen vindplaatsen worden aangetroffen uit de periode laatpaleolithicum tot en met de nieuwe tijd. De nadruk ligt hierbij op vindplaatsen uit de periode laatpaleolithicum tot en met het middenneolithicum, en vindplaatsen uit de periode late middeleeuwen-nieuwe tijd. Vindplaatsen uit de periode laatneolithicum tot en met de vroege middeleeuwen zijn tot op heden niet aangetroffen in dit gebied, maar omdat er uit deze perioden wel losse vondsten bekend zijn kan de aanwezigheid van deze vindplaatsen niet op voorhand worden uitgesloten.

Complex

Uit de periode paleolithicum-midden-neolithicum worden vondsten verwacht die een weerslag vormen van een mobiele leefwijze door jagers-verzamelaars. Op de dekzandrug kunnen kort bewoonde kampementen worden aangetroffen.

In de periode laatneolithicum tot en met de vroege middeleeuwen wordt aangenomen dat het gebied niet permanent bewoond was, als gevolg van de geïsoleerde ligging tussen de veengebieden van zuidwest-Drenthe en Noord-Overijssel. Op basis van de archeologische waarnemingen in de wijdere omgeving is echter wel bekend dat dit gebied periodiek in gebruik was, hetzij als ritueel landschap, hetzij als jacht- en doorgangsgebied. De vondstcomplexen die hiermee samenhangen betreffen vooral losse vondsten. Er worden geen nederzettingen en/of grafvelden verwacht.

Uit de periode late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd kunnen vondstcomplexen worden aangetroffen die een weerslag vormen van een sedentair, agrarisch bestaan (nederzettingen, erven, sporen van agrarische activiteit). Volgens de historische kaarten ligt de onderzoekslocatie op de voormalige huiserven van de huizen aan de dorpsstraat. Dit zullen van oorsprong boerderijen geweest. De verwachte vondstcomplexen uit deze periode hangen daarom samen met huiserven. Omdat op de historische kaarten ter hoogte van de onderzoekslocatie geen bebouwing is te zien wordt de kans op het aantreffen van huisplaatsen en steenbouw als laag ingeschat.

Locatie en trefkans

Binnen de onderzoekslocatie kunnen de archeologische resten overal worden aangetroffen. Verdere specificatie is niet mogelijk. Op basis van de reeds bekende archeologische waarden in de omgeving is de trefkans op vindplaatsen uit de periode paleolithicum-midden neolithicum en late middeleeuwen-nieuwe tijd het hoogst. Verder is de trefkans op intacte vindplaatsen afhankelijk van de aan- of afwezigheid van een esdek. Indien een intact esdek aanwezig is, dan zijn eventueel aanwezige oudere resten onder het esdek vaak goed geconserveerd.

Omvang

Vuursteenvindplaatsen en kampjes hebben een oppervlakte van ongeveer 50 tot 2000 m². Huisplaatsen en erven uit de late middeleeuwen kunnen bestaan uit één of meerdere huisplaatsen met een omvang van 200 m² tot enkele hectaren. Grafvelden bestaan uit individuele begravingen. Het betreffen puntlocaties met een oppervlakte kleiner dan 5 m². Sporen van ontginning en agrarische activiteiten betreffen veelal lineaire elementen die zich tot buiten het plangebied kunnen voortzetten.

Diepteligging/stratigrafie

Bovengenoemde vondstcomplexen kunnen vanaf het maaiveld tot in de bovenste 30 cm van de onverstoorde C-horizont worden aangetroffen. Archeologische resten uit de periode late middeleeuwen-nieuwe tijd worden aan het maaiveld en in het esdek verwacht. Resten uit de periode laatpaleolithicum tot en met de vroege middeleeuwen worden in de top van het dekzand verwacht (tot 30 cm in de C-horizont). De diepteligging van dit niveau is afhankelijk van de dikte van het esdek. Door

agrarische activiteiten in het verleden, zoals ploegen, kunnen ook losse vondsten aan het maaiveld en in de bouwvoor worden aangetroffen.

Uiterlijke kenmerken

Uit het paleolithicum-mesolithicum kunnen vuursteenconcentraties, werktuigen, sporen van werktuigproductie (afslagen, klopstenen), verbrand vuursteen, houtskoolconcentraties en haardkuilen aangetroffen worden.

Losse vondsten uit de periode laatneolithicum-vroege middeleeuwen bestaan, op basis van de reeds bekende archeologische waarden in de omgeving van de onderzoekslocatie, voornamelijk uit bewerkt vuursteen en gepolijste bijlen van natuursteen.

Uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd kunnen sporen van ontginning en agrarische activiteiten worden aangetroffen. De onderzoekslocatie ligt op oude huiserven. Binnen de onderzoekslocatie kunnen waterputten en -kuilen, afvalputten en -kuilen, sporen van bijgebouwen (schuren en stallen), greppels en palenrijen worden aangetroffen.

Mogelijke verstoringen

De onderzoekslocatie maakt vanaf de jaren '60 van de 20^e eeuw deel uit van de bebouwde kom van De Wijk. In deze periode is de Burgemeester De la Saussaye Briëtweg aangelegd en is de huidige bebouwing aangelegd. Ter hoogte van de huidige bebouwing is de bodem verstoord. De precieze mate van verstoring is niet bekend. Mogelijk zijn er, met name in de zone rondom de huidige bebouwing, nog intacte zones aanwezig.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusies

Uit het bureauonderzoek blijkt dat de onderzoekslocatie op een dekzandrug ligt waarop vermoedelijk een esdek aanwezig is. Indien sprake is van een intacte bodemopbouw dan worden met name vindplaatsen verwacht uit de periode laatpaleolithicum-middenneolithicum en late middeleeuwen-nieuwe tijd. De trefkans op vindplaatsen uit de periode laatneolithicum tot en met de vroege middeleeuwen wordt als laag ingeschat. De onderzoekslocatie maakt deel uit van de historische kern van De Wijk, een terrein met een hoge archeologische waarde.

Samenvattend kunnen de vragen uit de inleiding als volgt beantwoord worden.

Vraag 1. Wat is de archeologische verwachting van het gebied?

De onderzoekslocatie heeft een hoge verwachting ten aanzien van vindplaatsen uit de periode laatpaleolithicum-middenneolithicum en late middeleeuwen-nieuwe tijd.

Vraag 2. Zijn er binnen de verwachtingszones specifieke aandachtslocaties aan te geven (zandkoppen of -ruggen, veentjes, historische bebouwing en infrastructuur)?

De onderzoekslocatie ligt op een dekzandrug waarop vermoedelijk een esdek aanwezig is. Indien het esdek intact is, dan is de kans op het aantreffen van onderliggende oudere archeologische resten hoog.

Vraag 3. Welk vervolgonderzoek is er nodig om de door het bureauonderzoek in beeld gebrachte specifieke archeologische verwachting te toetsen?

Er wordt vervolgonderzoek aanbevolen, zie paragraaf 3.2.

3.2 Aanbevelingen

Vanwege de hoge trefkans en de mogelijke aanwezigheid van intacte zone wordt aanbevolen de gespecificeerde verwachting te toetsen door middel van een inventariserend veldonderzoek verkennende fase. Wij bevelen aan een booronderzoek uit te voeren met een dichtheid van zes boringen per hectare, met een ondergrens van zes boringen per plan. Het onderzoek dient plaats te vinden in die zones op de locatie van het appartementencomplex waar tot op heden geen bebouwing aanwezig is (de nieuw te verstoren zones). Indien tijdens het verkennend onderzoek intacte zones worden aangetroffen, dan dient het onderzoek te worden opgeschaald naar een karterend onderzoek. Hiertoe dient het boornet te worden verdicht en de boordiameter te worden vergroot naar 15 cm. Verder dient het opgeboorde materiaal per afzonderlijke horizont te worden gezeefd teneinde de aanwezigheid van vindplaatsen vast stellen.

Het inventariserend onderzoek dient antwoord te geven op de volgende onderzoeksvragen.

1. Wat is geomorfologische en bodemkundige situatie in de onderzoekslocaties?
2. Is er sprake van een intacte bodemopbouw? Zijn er kansrijke zones aanwezig (dekzandopduikingen, intacte veenlagen, intacte podzolbodems en/of intact esdek)?
3. Indien er kansrijke zones aanwezig zijn, zijn er vindplaatsen aanwezig?
4. Op welke wijze dient te worden omgegaan met eventueel aanwezige archeologische waarden bijvoorbeeld door middel van een vervolgonderzoek en/of een planaanpassing?

Het bovengenoemde betreft een advies. De beslissing hieromtrent is te allen tijde voorbehouden aan het bevoegd gezag, in deze gemeente De Wolden.

Literatuur

Ten behoeve van dit onderzoek is de volgende literatuur geraadpleegd:

- Berendsen, H.J.A. 2008. *De Vorming van het Land*. Van Gorcum, Assen.
- Elerie, J.N.H. 1998. *Weerbarstig Land. Een Historisch-Ecologische Landschapsstudie van Koekange en de Reest*. REGIO-Projekt Uitgevers, Groningen.
- Stiboka. 1966. Toelichting op de bodemkaart 1:50.000 kaartblad 21. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Daarnaast is op 16 januari 2013 gebruikgemaakt van informatie van de volgende bronnen:

- Archis 2: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- de website www.kadaster.nl;
- de website www.ahn.nl;
- de website ngz.watwaswaar.nl;
- de website www.dewolden.nl.

Bijlage 4
archeologisch
booronderzoek

**Archeologisch booronderzoek
Burgemeester De la Saussaye
Briëtweg, De Wijk, gemeente
De Wolden**

Infra

Milieu

Geo-ICT

Archeologie

Geo-informatie

**Archeologisch booronderzoek
Burgemeester De la Saussaye
Briëtweg, De Wijk, gemeente De
Wolden**

opdrachtgever	Actium Wonen
datum	21 augustus 2013
projectleider	De heer G.J. de Roller
projectnummer	92146613
status	definitief
ISSN-nummer	1875-5313
MUG-publicatie	2013-55

MUG-projectnummer	92146613
Opdrachtgever	Actium Wonen
MUG-publicatie	2013-55
Bevoegd gezag	Gemeente De Wolden
Beheer en plaats documentatie	MUG Ingenieursbureau b.v.
Onderzoekmeldingsnummer	57391
Tekst	De heer drs. ing G.J. de Roller
Afbeeldingen	De heer A.F. Huygen
Status	Definitief
Autorisatie	De heer drs. B. Bijl
Uitgegeven door	MUG Ingenieursbureau b.v. Postbus 136 9350 AC LEEK
Datum	21 augustus 2013
ISSN	1875-5313

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	1
1 Inleiding	2
1.1 Algemeen	2
1.2 Ligging van het onderzoeksgebied	2
1.3 Bekende archeologische gegevens	3
1.4 Onderzoeksvragen	3
1.5 Werkwijze	3
2 Resultaten	5
3 Conclusie en aanbeveling	7
3.1 Conclusie	7
3.2 Aanbeveling	7
Literatuur	8

BIJLAGEN

Bijlage 1	Boorstaten
Bijlage 2	Overzicht van het onderzoeksgebied, boorpuntenkaart

Samenvatting

Aanleiding tot het hier beschreven archeologisch booronderzoek is de toekomstige herinrichting van het onderzoeksgebied aan de Burg. De la Saussaye Briëtweg 2-20 in De Wijk, gemeente De Wolden. De bestaande woningen zullen worden gesloopt, waarna nieuwbouw zal plaatsvinden. Omdat de herinrichtingswerkzaamheden met bodemverstorende ingrepen gepaard gaan, is een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform de Wet op de archeologische monumentenzorg. Voorafgaand aan het hier beschreven booronderzoek is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierin is aanbevolen om een archeologisch booronderzoek uit te voeren. Actium Wonen heeft MUG Ingenieursbureau b.v., afdeling Archeologie, opdracht gegeven het archeologisch booronderzoek uit te voeren.

Uit het uitgevoerde booronderzoek blijkt dat op de locatie een dikke bouwvoor aanwezig is dat via een vergraven bodemlaag overgaat in het gele dekzand. Doordat de overgang van bouwvoor naar het onderliggende dekzand vergraven is zijn eventueel aanwezige archeologische resten ook vergraven. De trefkans op archeologische resten wordt daarom als laag ingeschat.

Gezien de resultaten van het archeologisch booronderzoek waarbij een verstoorde bodemopbouw is aangetroffen bevelen wij aan om geen verder archeologisch onderzoek uit te voeren.

Tenslotte dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *‘Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister’*. Deze aangifte dient te gebeuren provincie Drenthe, de heer dr. W. van der Sanden (tel. (0592) 36 52 20, (06) 22 66 26 01 of e-mail w.vandersanden@drenthe.nl) en bij gemeente De wolden, de heer J. Schat (tel. 14 05 28).

De resultaten en aanbeveling zijn getoetst door de gemeentelijk adviseur archeologie (Libau) en de gemeente is akkoord met de conclusie en aanbevelingen van het hier beschreven onderzoek.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Aanleiding tot het hier beschreven archeologisch booronderzoek is de toekomstige herinrichting van het onderzoeksgebied aan de Burg. De la Saussaye Briëtweg 2-20 in De Wijk, gemeente De Wolden. De bestaande woningen zullen worden gesloopt, waarna nieuwbouw zal plaatsvinden. Omdat de herinrichtingswerkzaamheden met bodemverstorende ingrepen gepaard gaan, is een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform de Wet op de archeologische monumentenzorg. Voorafgaand aan het hier beschreven booronderzoek is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (Spoelstra 2012). Hierin is aanbevolen om een archeologisch booronderzoek uit te voeren. Actium Wonen heeft MUG Ingenieursbureau b.v., afdeling Archeologie, opdracht gegeven het archeologisch booronderzoek uit te voeren.

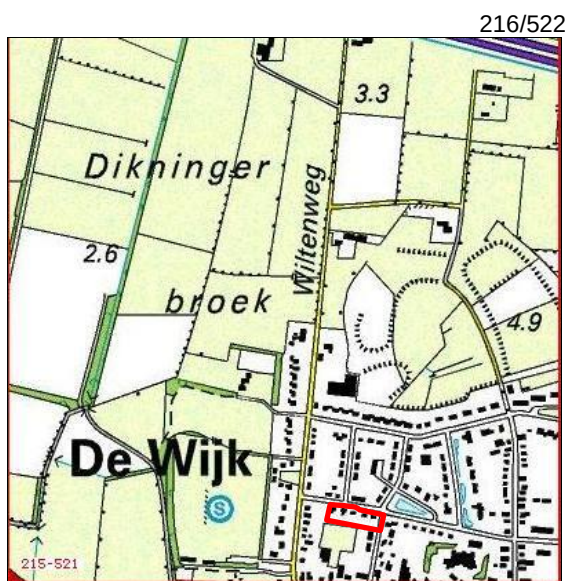
Het archeologisch booronderzoek is uitgevoerd op 28 juni 2013 door de heer G.J. de Roller conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2. en de richtlijnen in het bureauonderzoek.

Tabel 1.1 Overzicht van de objectgegevens

Objectgegevens	
Provincie	Drenthe
Gemeente	De Wolden
Plaats	De Wijk
Toponiem	Burgemeester De la Saussaye Briëtweg 2-20
Kaartblad	21F
Coördinaten:	215630/521140 (N) 215670/521110 (O) 215620/521100 (Z) 215575/521130 (W)
Monumenten terrein	Terrein van hoge archeologische waarde, monumentennummer 14514
Grondsoort	zand
Geomorfologie	dekzandrug

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt in de De Wijk, aan de Burgemeester De la Saussaye Briëtweg en beslaat de kavels van de huisnummers 2 t/m 20. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 400 m² (zie afbeelding 1). De woningen staan momenteel leeg en de tuinen liggen braak.

215/521

Afbeelding 1. Topografische kaart met in rood de ligging van het onderzoeksgebied (bron: Topografische Dienst Nederland)

1.3 Bekende archeologische gegevens

De bekende archeologische gegevens zijn gebaseerd op het archeologisch bureauonderzoek (Spoelstra 2012). Het onderzoeksgebied ligt op een dekzandrug, waarop vermoedelijk een esdek aanwezig is. Indien sprake is van een intacte bodemopbouw dan worden met name vindplaatsen verwacht uit de periode laatpaleolithicum-middenneolithicum en late middeleeuwen-nieuwe tijd. De trefkans op vindplaatsen uit de tussenliggende periode (laatneolithicum tot en met de vroege middeleeuwen) wordt als laag ingeschat. Het onderzoeksgebied maakt deel uit van de historische kern van De Wijk, een terrein met een hoge archeologische waarde.

1.4 Onderzoeksvragen

In het bureauonderzoek (Spoelstra 2012) zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat is geomorfologische en bodemkundige situatie in het onderzoeksgebied?
2. Is er sprake van een intacte bodemopbouw? Zijn er kansrijke zones aanwezig (dekzandopduikingen, intacte veenlagen, intacte podzolbodems en/of intact esdek)?
3. Indien er kansrijke zones aanwezig zijn, zijn er vindplaatsen aanwezig?
4. Op welke wijze dient te worden omgegaan met eventueel aanwezige archeologische waarden bijvoorbeeld door middel van een vervolgonderzoek en/of een planaanpassing?

1.5 Werkwijze

Om het gespecificeerde verwachtingsmodel uit het bureauonderzoek te toetsen is een inventariserend booronderzoek uitgevoerd dat bestaat uit een boorgrid van zes boringen. Om een juiste indruk van de bodemopbouw te kunnen krijgen, worden deze boringen verspreid over het terrein gezet. De boringen worden in raaien gezet waarbij de afstand tussen de boringen circa 30 m bedraagt en de afstand tussen de raaien circa 20 m. In de naast elkaar liggende raaien verspringen de boorpunten, zodat er een ideale verdeling van de boorpunten over het terrein ontstaat. Bij de plaatsing van de boringen is rekening gehouden met de aanwezige bebouwing en leidingen. Voor het boren is gebruikgemaakt van een verlengbare edelmanboor met een diameter van 7 cm.

De boorkernen zijn uitgelegd waarbij de verschillende bodemlagen nauwkeurig zijn beschreven en opgemeten. De boorbeschrijvingen zijn volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, die is gebaseerd op NEN 5104. Tijdens het verkennend booronderzoek is, aan de hand van het verbrokkelen van de boorkernen, ook gelet op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerkscherven, vuursteen, bot, houtskool, fosfaat, verbrand leem en natuursteen. De ligging van de boorpunten is met behulp van een meetlint ingemeten.

2 Resultaten

Bijlage 1 geeft een overzicht van de boorbeschrijvingen en bijlage 2 geeft de ligging van de boorpunten weer. Globaal kan de bodemopbouw als volgt omschreven worden. De ondergrond bestaat uit dekzand dat behoort tot de formatie van Boxtel, laagpakket van Wierden (de Mulder 2003). Via een vergraven bodemlaag gaat het dekzand over in de humeuze toplaag, de bouwvoor. In veel van de tuinen is verharding aanwezig die grotendeels direct op de voormalige bouwvoor ligt.

De bouwvoor bestaat uit zwak siltig zwak humeus zand met een grijsbruine kleur. De dikte van deze bodemlaag varieert van 40-50 cm. De bouwvoor gaat naar onder toe geleidelijk over in een vergraven bodemlaag met een gele tot buingrijze kleur. In deze bodemlaag zijn donkere brokken grond aanwezig die aangeven dat deze laag vergraven is. Via een scherpe grens gaat deze vergraven bodemlaag over in het gele tot lichtgele dekzand (zie afbeelding 2).

Afbeelding 2. Beeld van boring 1 met van rechts naar links de humeuze bouwvoor, de vergraven bodemlaag en het dekzand, gescheiden door rode lijnen

In één boring, nummer 6, ontbreekt de vergraven bodemlaag. Hier gaat de humeuze bouwvoor over in de roestbruine B-horizont die geleidelijk overgaat in het gele dekzand (zie afbeelding 3). In deze boring is nog een deel van het oorspronkelijke bodemprofiel, de podzolbodem, aanwezig.

Afbeelding 3. Beeld van boring 6 met tussen de strepen de roestbruine B-horizont

Een podzolbodem ontstaat als gevolg van het neerslagoverschot. Hierdoor spoelen humus en mineralen uit de bovengrond en slaan op grotere diepte neer. In de uitspoelingszone veroorzaakt dit een grijze kleur en in de inspoelingszone een bruine kleur. Deze bodems kunnen alleen ontstaan als de grond lange tijd

met rust gelaten is. Een intacte podzolbodem houdt dus in dat de bodem langere tijd ongeroerd is, waardoor eventueel aanwezige sporen van menselijke activiteit uit de prehistorie bewaard kunnen zijn.

Een podzolbodem bestaat uit verschillende horizonten (zie afbeelding 4), te weten:

- A-horizont: humeuze bovenlaag;
- E-horizont: uitspoelingshorizont (uitspoeling van humus en mineralen);
- B-horizont: inspoelingshorizont (inspoeling van humus en mineralen);
- C-horizont: oorspronkelijke moedermateriaal (zand).

Afbeelding 4. Schematische weergave van een podzolbodem

De top van het pleistocene dekzandpakket waarin zich de podzolbodem heeft gevormd, betreft de laag waarin sporen van de prehistorische mens aanwezig kunnen zijn. Bij een intacte of deels intacte podzolbodem kunnen eventueel aanwezige archeologische sporen/vondsten ook (deels) intact zijn.

3 Conclusie en aanbeveling

3.1 Conclusie

Uit het uitgevoerde booronderzoek blijkt dat op de locatie een dun esdek aanwezig is dat via een vergraven bodemlaag overgaat in het gele dekzand. Doordat de overgang van esdek naar het onderliggende dekzand vergraven is zijn eventueel aanwezige archeologische resten ook vergraven. De trefkans op archeologische resten wordt daarom als laag ingeschat.

De vragen uit de inleiding kunnen als volgt beantwoord worden:

1. Wat is geomorfologische en bodemkundige situatie in het onderzoeksgebied?
De ondergrond bestaat uit dekzand waarin van origine een podzolbodem aanwezig was. Deze podzolbodem is vergraven. Op de vergraven bodemlaag ligt een 40-50 cm dikke humeuze bovengrond, de bouwvoor.
2. Is er sprake van een intacte bodemopbouw? Zijn er kansrijke zones aanwezig (dekzandopduikingen, intacte veenlagen, intacte podzolbodems en/of intact esdek)?
De bodemopbouw is niet meer intact. Het dekzand gaat via een vergraven bodemlaag over de humeuze bovengrond, de bouwvoor.
3. Indien er kansrijke zones aanwezig zijn, zijn er vindplaatsen aanwezig?
Binnen het onderzoeksgebied zijn geen kansrijke zones aanwezig.
4. Op welke wijze dient te worden omgegaan met eventueel aanwezige archeologische waarden bijvoorbeeld door middel van een vervolgonderzoek en/of een planaanpassing?
De boringen wijzen uit dat de kans op in situ archeologische waarden als zeer laag ingeschat kan worden.

3.2 Aanbeveling

Gezien de resultaten van het archeologisch booronderzoek waarbij een verstoorde bodemopbouw is aangetroffen bevelen wij aan om geen verder archeologisch onderzoek uit te voeren.

Tenslotte dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *‘Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister’*. Deze aangifte dient te gebeuren provincie Drenthe, de heer dr. W. van der Sanden (tel. (0592) 36 52 20, (06) 22 66 26 01 of e-mail w.vandersanden@drenthe.nl) en bij gemeente De wolden, de heer J. Schat (tel. 14 05 28).

De resultaten en aanbeveling zijn getoetst door de gemeentelijk adviseur archeologie (Libau) en de gemeente is akkoord met de conclusie en aanbevelingen van het hier beschreven onderzoek.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A. 2005. *Landschappelijk Nederland*. Assen.
- Koeslag, G.J. 1970. *Bodemkunde*. Wageningen.
- Mulder, E.F.J. de. et. al. 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen.
- Spoelstra, A. 2012. *Archeologisch bureauonderzoek ten behoeve van onderzoekslocatie Burg. De la Saussaye Briëtweg 2-20 te De Wijk, gemeente De Wolden (DR)*. MUG Publicatie 2013-5. Leek

Bijlage 1 Boorstaten

Verklaring van de afkortingen

Zs1	Zand zwak siltig		h1	Zwak humeus
-----	------------------	--	----	-------------

Boring 1				
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>
0-40	Zs1h1	bruingrijs	geleidelijk	bouwvoor
40-70	Zs1	geel	scherp	bruingele vlekken, vergraven
70-100	Zs1	lichtgeel		dekzand, C-horizont

Boring 2				
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>
0-40	Zs1h1	bruingrijs	geleidelijk	bouwvoor
40-60	Zs1	bruingrijs	scherp	gele vlekken, vergraven
60-90	Zs1	lichtgeel		dekzand, C-horizont

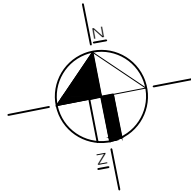
Boring 3				
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>
0-70	Zs1h1	bruingrijs	geleidelijk	bouwvoor, modern aardewerk
70-80	Zs1	bruingrijs	scherp	gele vlekken, vergraven
80-100	Zs1	lichtgeel		dekzand, C-horizont

Boring 4				
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>
0-10	Zs1h1	bruingrijs	scherp	witte vlekken, vergraven
10-50	Zs1h1	bruingrijs	scherp	bouwvoor
50-70	Zs1	geel	scherp	bruine vlekken, vergraven B-horizont
70-100	Zs1	lichtgeel		dekzand, C-horizont

Boring 5				
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>
0-10	klinker		scherp	
10-20	Zs1	geel	scherp	ophoogzand
20-60	Zs1h1	bruingrijs	scherp	bouwvoor
60-150	Zs1	bruingrijs	scherp	bruine vlekken, vergraven
150-170	Zs1	lichtgeel		dekzand, C-horizont

Boring 6				
<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	<i>opmerkingen</i>
0-5	Zs1	geel	scherp	opgebracht
5-50	Zs1h1	bruingrijs	scherp	bouwvoor
50-70	Zs1	roestbruin	geleidelijk	B-horizont
70-100	Zs1	lichtgeel		dekzand, C-horizont

Bijlage 2 Overzicht van het onderzoeksgebied, boorpuntenkaart

Wittenweg

Burg. D.L.S. Brietweg

WIJ03F 02138G0000

18

2 4

6 8

10 12

14 16

18 20

WIJ03F 02196G0000

WIJ03F 02197G0000

6

5

4

1

2

3

0 25 meter

LEGENDA

- bestaande bebouwing
- 20 huisnummer
- kadastrale grens
- kadastraal nummer
- 6 boring met vondst B-horizont
- grens onderzoekslocatie

0	AHu	GdR	Eerste uitgave	08-07-2013
Wijz.	Get.	Gec.	Omschrijving	Datum

MUG ingenieursbureau

Project:	Archeologisch booronderzoek Burgemeester De La Saussaye Brietweg te De Wijk
Opdrachtgever:	Actium Wonen
Onderdeel:	Overzicht van de onderzoekslocatie

Projectnummer: 92146613 Schaal: 1:500 Formaat: A3 Bijlagenummer: 2

MUG
Ingenieursbureau

Infra
Milieu
Geo-ICT
Archeologie
Geo-informatie

Zernikelaan 8
Postbus 136
9350 AC LEEK
Tel. (0594) 55 24 20
Fax. (0594) 55 24 99

E-mail
info@mug.nl
Internet
www.mug.nl

DEFINITIEF

Zernikelaan 8
9351 VA LEEK
Postbus 136
9350 AC LEEK
T (0594) 55 24 20
F (0594) 55 24 99
E info@mug.nl
I www.mug.nl

Bijlage 5

Ecologisch onderzoek

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET
VOOR HERSTRUCTURING OMGEVING PARKWEG
IN DE WIJK

buro bakker adviesburo voor ecologie bv

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET
VOOR HERSTRUCTURERING OMGEVING PARKWEG
IN DE WIJK

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2012);
Toetsing Flora- en faunawet voor herstructurering omgeving Parkweg in De Wijk.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen,
in opdracht van Actium Wonen.*

in opdracht van:

ACTIUM WONEN

contactpersoon:

DHR. K. HUMMEL

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV

Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen - tel. 0592-313389 - info@burobakker.nl

Projectleiding:

Ir. M.S. Van Kerckvoorde

Veldwerk en rapportage:

Mw. Ing. M. Oudsboorn

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING EN DOEL	1
1.2	WETTELIJK KADER	1
1.3	METHODE.....	1
1.4	PLANGEBIED	1
1.5	VOORGENOMEN ONTWIKKELING.....	2
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE: POTENTIES, EFFECTEN EN VERVOLG....	3
2.1	FLORA.....	3
2.2	VOGELS	3
2.3	VLEERMUIZEN	4
2.4	GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN.....	5
2.5	REPTIELEN, AMFIBIEËN EN VISSSEN	5
2.6	ONGEWERVELDEN	5
2.7	LICHT BESCHERMDE SOORTEN.....	5
3	CONCLUSIES	7
3.1	SAMENVATTING MATIG EN ZWAAR BESCHERMDE SOORTEN.....	7
3.2	SAMENVATTING VERVOLG.....	7
4	BRONNEN	9

BIJLAGE I FLORA- EN FAUNAWET

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

Actium is voornemens de Parkweg en omgeving in De Wijk te herstructureren. Effecten op beschermde flora en fauna als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Buro Bakker is gevraagd om middels een verkennende toetsing (quicksan) eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in beeld te brengen en de effecten van de gewenste ontwikkeling op deze soorten te beoordelen.

Met de quickscan wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn of kunnen zijn. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten voor deze soorten, leidt de quickscan tot aanbevelingen voor vervolgstappen. Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt wordt binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

1.2 WETTELIJK KADER

De Nederlandse natuurwetgeving is gebaseerd op de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten. Relevant zijn in het kader van deze quickscan vooral de bepalingen die van toepassing zijn op ruimtelijk inrichting en ontwikkeling. De Flora- en faunawet is overal in Nederland van toepassing, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

Er worden in de Flora- en faunawet drie verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor soorten met een lichte bescherming geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten zijn mitigerende maatregelen van toepassing als effecten van de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moeten worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als mitigatie niet mogelijk is.

Een toelichting op de Flora- en faunawet staat in Bijlage I.

1.3 METHODE

Voor de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie bronnen achter in dit rapport). Op 27 juni 2012 is een ecologische verkenning in het gebied uitgevoerd. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarnaast zijn inschattingen gemaakt van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken. Aansluitend is een vleermuisonderzoeksrondte uitgevoerd om een inschatting te maken van de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen.

1.4 PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in de kern van De Wijk (Gemeente De Wolden). Het betreft de woningen aan de Parkweg (nummers 1-11 en 2-16), aan de Burgemeester Brietweg (nr. 1-13 en 2-20), aan de Wilhelminaweg (nr. 1-11 en 2-12) en aan de Beatrixweg (nr. 6-14). Ook het openbaar groen in dit gebied hoort tot het onderzoeksgebied. In figuur 1 is het plangebied weergegeven.

Figuur 1: De ligging van het plangebied (Bron: Gemeente De Wolden).

Figuur 2: Impressie van het plangebied.

1.5 VOorgenomen Ontwikkeling

In het plangebied is herstructurering voorzien. Het plan is om 47 bestaande woningen te slopen en hier 54 nieuwe woningen te realiseren. Daarbij zal er een verbetering en herinrichting van het openbaar gebied plaatsvinden. Eind 2013 zal met de uitvoering worden begonnen. De oplevering van de nieuwbouw zal in het eerste kwartaal van 2015 kunnen plaatsvinden.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE: POTENTIES, EFFECTEN EN VERVOLG

In de paragrafen 2.1 tot en met 2.7 wordt de (mogelijke) aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde flora en fauna besproken. De mogelijke aanwezigheid van deze soorten kan leiden tot de aanbeveling voor vervolgonderzoek of tot een mitigatieopgave. In paragraaf 2.8 wordt ingegaan op de aanwezigheid van licht beschermde soorten. Tevens worden de effecten beoordeeld die de voorgenomen ontwikkeling heeft op beschermde flora en fauna.

2.1 FLORA

Voorkomen

Er zijn geen zwaar en matig zwaar beschermde plantensoorten in het plangebied aangetroffen. Deze worden gezien de terreininrichting en -gebruik ook uitgesloten.

Er zijn veel tuinen en groenborders aanwezig. Het gras tussen de woonblokken en bermen wordt geregeld gemaaid. Hier groeien soorten als Paardenbloem, Witte klaver en Smalle weegbree. Het opgaand groen bestaat ondermeer uit Zomereik, Wilde kers en Haagbeuk.

Effecten en vervolg

Aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde plantensoort wordt uitgesloten. Negatieve effecten zijn niet aan de orde.

2.2 VOGELS

Voorkomen

Binnen het onderzoeksgebied zijn veel Huismussen aanwezig. Nesten van de Huismus hebben een jaarronde bescherming (DR, 2009). Gezien het gedrag, het aantal en de locaties nestelen deze naar verwachting onder dakpannen van diverse huizenblokken. Aangezien het veldbezoek aan het eind van het broedseizoen is uitgevoerd, kan niet met zekerheid het aantal en de nestellocaties worden vastgesteld. In de Parkweg zijn rond huisnummers 1-11 en 2-12 en Beatrixweg 8-14 in ieder geval een zestal vermoedelijke paartjes waargenomen.

Boven het plangebied zijn een aantal (ca. 20) Gierzwaluwen foeragerend aangetroffen. Onduidelijk is waar de nestplaatsen zich bevinden. Het zwaartepunt van de vliegbewegingen lag boven Parkweg nummer 1-5. Er zijn tijdens het veldbezoek geen in- en uitvliegende dieren waargenomen. Echter kunnen nesten van Gierzwaluw niet geheel worden uitgesloten.

Algemene broedvogels zoals Houtduif, Merel en Zanglijster kunnen in het aanwezige opgaand groen nestelen. De bebouwing biedt ook broedgelegenheid voor Witte kwikstaart en Kauw.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Als gevolg van de sloop van de woningen gaan nestplaatsen van Huismus verloren. Nesten van de Huismus zijn jaarrond beschermd. Ook het essentiële leefgebied, zoals de foerageerplekken met hun dekkingsmogelijkheden en de altijd groenblijvende beplanting zal door de plannen (tijdelijk) wegvallen. Ter vervanging van de nestplaatsen dienen in de directe omgeving speciale nestkasten, zogenaamde vogelvides, opgehangen te worden. Dit dient te worden uitgevoerd door een vogelkundige en moet worden uitgewerkt in een activiteitenplan. De Huismus is een standvogel en zal jaarrond veelal op dezelfde locatie verblijven. Aanvullend onderzoek in het zomerseizoen geeft meer duidelijkheid over het aantal broedpaartjes en de nestlocaties. Daarnaast zal voor de soort voldoende dekking (in de vorm van dichte coniferenhagen of andere altijd groene heesters) moeten worden behouden of worden opgenomen in het openbaar groen.

Mogelijk zijn er nesten van de Gierzwaluw in het plangebied aanwezig. Onderzoek hiernaar kan vanwege het tijdsframe niet conform de gehanteerde soortenstandaard worden uitgevoerd (DR, 2011). Echter kan door een tweede onderzoeksrondte uit te voeren voor 15 juli, voldoende aannemelijk worden gemaakt of nesten aan- of afwezig zijn in het plangebied.

Algemene broedvogels

Sloop- en kapwerkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. De versturende werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot eind juli. Ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd.

2.3 VLEERMUIZEN

Verblijfplaatsen

Alle bebouwing is in potentie geschikt voor vleermuizen om verblijfplaatsen te hebben. Op veel locaties zijn de spouwmuur en de daklaag toegankelijk voor vleermuizen door ruimtes onder de overhangende nokpannen aan de zijgevels. Daarbij hebben diverse woningen ventilatiegaten in de schoorstenen. Op sommige plekken sluit het loodflab rond de schoorstenen niet goed op de dakpannen aan, waardoor toegankelijke ruimtes tot de daklaag aanwezig zijn. Vrijwel alle woonblokken hebben trespas boeiboorden en zijn geen toegankelijke ruimtes tussen de boeiboorden en de muur aanwezig. De nokpannen sluiten vrijwel overal goed op elkaar aan. Er zijn geen spouwgoten in de buitenmuren aanwezig.

Tijdens de vleermuisronde is met zekerheid een verblijfplaats van meerdere (min. 5 exemplaren) Laatvliegers vastgesteld onder de overhangende dakpannen op de zijgevel van Parkweg 3. Daarbij is op basis van de waarnemingen de indruk verkregen dat er diverse andere verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn. Ook zijn op diverse locaties sociale geluiden van Gewone dwergvleermuis gehoord, die duiden op aanwezigheid van verblijfplaatsen in de nabijheid.

Bewoners gaven aan dat er in het verleden diverse verblijfplaatsen bekend waren, namelijk Wilhelminaweg 6 en Brietweg 2 en 18.

Belangrijke vliegroutes

Tijdens de vleermuisronde zijn geen belangrijke vliegroutes vastgesteld. De uitvliegende Laatvliegers vlogen in noordwestelijke richting, zonder hierbij bepaalde boomrijen of woonblokken te volgen. Naar verwachting zijn er geen belangrijke vliegroutes in het plangebied aanwezig.

Belangrijk foerageergebied

Binnen het plangebied kunnen enkele vleermuissoorten, zoals Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger foerageren. Op basis van de waarnemingen vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied voor deze soorten. Er zijn slechts een kleine aantal vleermuizen waargenomen. Daarbij is in de directe omgeving voldoende soortgelijk jachtgebied aanwezig.

Effecten en vervolg

De levenswijze en ecologie van vleermuizen (een zeer trage voortplanting, hoge concentratie van vleermuizen in de verblijfplaatsen en traditioneel gebruik van deze verblijfplaatsen) maakt ze erg kwetsbaar voor ruimtelijke ingrepen als sloop van gebouwen. Alle in Europa voorkomende vleermuizen zijn daarom strikt beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en de daarvan afgeleide Flora- en faunawet. Aantasting van vleermuizen en hun leefgebied is niet toegestaan. Ook het aantasten van de functionaliteit van hun verblijfplaatsen (de vaste verblijfplaats) is verboden. Alle tot het netwerk behorende verblijfplaatsen gelden als vaste verblijfplaats, ook als ze op een bepaald moment niet worden bewoond: een zomerverblijf is ook in de winter beschermd.

Om inzicht te krijgen over het gebruik van het plangebied door vleermuizen, is een vervolgonderzoek noodzakelijk. Onderzoek naar vleermuizen vindt plaats volgens een vast protocol (GaN, 2012). In een aantal onderzoeksronden gedurende het zomerhalfjaar worden alle be-

langrijke gebiedsfuncties voor vleermuizen onderzocht. Hiervoor worden de onderzoeksronden verdeeld over de fasen in de cyclus van vleermuizen, waarbij de eerste twee rondes in de periode 15 mei-15 juli moeten worden uitgevoerd, waarbij minimaal 20 dagen tussen beide bezoeken zitten. Bij slechte weersomstandigheden mag het onderzoek naar kraamverblijfplaatsen hooguit twee weken worden verlengd tot 1 augustus.

Uit de eerste onderzoeksrunde is inmiddels duidelijk geworden dat zich in ieder geval één en waarschijnlijk meerdere verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied bevinden. Dit betekent dat er bij de sloop een mitigatieopgave ontstaat. Dit houdt in dat de werkwijze moet worden afgestemd op de aanwezigheid van vleermuizen. Dit zal effect hebben op zowel de wijze van slopen als de planning ervan. Bovendien dient voorzien te worden in het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Een nadere uitwerking van de mitigatie vindt plaats in een activiteitenplan, dan kan worden opgesteld na afloop van het volledige vleermuisonderzoek.

2.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Voorkomen

Het plangebied heeft geen waarde voor zwaar en matig zwaar beschermde zoogdieren zoals Das, Boomarter en Eekhoorn. Daarbij zijn ook geen waarnemingen van deze zoogdieren bekend in en nabij het plangebied (telmee.nl). Telmee.nl geeft een waarneming van de matig beschermde Steenarter nabij De Wijk. Er zijn in het plangebied geen sporen, zoals uitwerpselen en prooiresten aangetroffen die duiden op aanwezigheid van de Steenarter.

Effecten en vervolg

Aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde zoogdieren in het plangebied wordt uitgesloten. Negatieve effecten zijn niet aan de orde.

2.5 REPTIELEN, AMFIBIEËN EN VISSEN

Voorkomen

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor zwaar en matig zwaar beschermde amfibieën. In het plangebied zijn geen watervoerende sloten en waterpartijen aanwezig, waardoor voortplantingslocaties van amfibieën en vissen worden uitgesloten. Daarbij zijn geen waarnemingen van zwaar en matig zwaar beschermde amfibieën bekend in en nabij het plangebied. In het struweel overwinteren mogelijk enkele licht beschermde amfibieën (zie 2.7). Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor reptielen.

Effecten en vervolg

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor zwaar en matig zwaar beschermde reptielen, amfibieën en vissen. Negatieve effecten worden uitgesloten.

2.6 ONGEWERVELDEN

Voorkomen

Het plangebied biedt geen geschikte omstandigheden voor beschermde vlinders, libellen en overige ongewervelden. Enkele algemeen voorkomende soorten vlinders en libellen kunnen wel in het plangebied voorkomen.

Effecten en vervolg

Zwaar en matig zwaar beschermde vlinders, libellen en overige ongewervelden worden uitgesloten. Negatieve effecten zijn niet aan de orde.

2.7 LICHT BESCHERMDE SOORTEN

Voorkomen

Naast de in dit hoofdstuk behandelde matig en zwaar beschermde soorten, zal ook een aantal licht beschermde soorten voorkomen. In tabel 1 is hiervan een overzicht opgenomen.

Tabel 1. Overzicht (mogelijk) voorkomen van licht beschermde soorten

Soortgroep	Soort	Type waarneming
Zoogdieren	Mol <i>Talpa europaea</i>	Geschikt leefgebied aanwezig
	Egel <i>Erinaceus europeus</i>	Geschikt leefgebied aanwezig
	Bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i>	Geschikt leefgebied aanwezig
	Bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i>	Geschikt leefgebied aanwezig
	Huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i>	Geschikt leefgebied aanwezig
	Veldmuis <i>Microtus arvalis</i>	Geschikt leefgebied aanwezig
	Hermelijn <i>Mustela erminea</i>	Geschikt foerageergebied aanwezig
	Wezel <i>Mustela nivalis</i>	Geschikt foerageergebied aanwezig
Amfibieën	Bruine kikker <i>Rana temporaria</i>	Geschikt landbiotoop aanwezig
	Gewone pad <i>Bufo bufo</i>	Geschikt landbiotoop aanwezig

Effecten en vervolg

De negatieve effecten op licht beschermde planten en dieren zullen niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen. Een veelgebruikte invulling van deze zorgplicht bestaat uit het ongeschikt maken van het plangebied voor dieren, door deze enkele dagen voorafgaande aan de werkzaamheden kort af te maaien. Dieren krijgen dan de tijd om het plangebied te verlaten en elders leefgebied te zoeken.

3 CONCLUSIES

3.1 SAMENVATTING MATIG EN ZWAAR BESCHERMDE SOORTEN

In de tabel hieronder is een overzicht weergegeven van (mogelijk) aanwezige zwaar en matig zwaar beschermde soorten.

Tabel 2. Overzicht van (mogelijk) in het plangebied voorkomende zwaar of matig zwaar beschermde fauna.

Soortgroep	Soort	Functie	Beschermingsregime
Vogels	Huismus	Nesten aanwezig in plangebied	Nesten jaarrond beschermd
	Gierzwaluw	Mogelijk nesten aanwezig	Nesten jaarrond beschermd
	Algemene broedvogels	Broedgelegenheid in opgaand groen en bebouwing aanwezig	Zwaar beschermd
Zoogdieren	Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in bebouwing	Zwaar beschermd

De overige in het plangebied gevonden en te verwachten soorten zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie Bijlage 1) is dan wel van kracht.

3.2 SAMENVATTING VERVOLG

Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in het gebruik van het plangebied door vleermuizen, is een vervolgonderzoek noodzakelijk. Conform het gehanteerde vleermuisprotocol (GaN, 2012) dienen een viertal onderzoeksrondes in de periode mei - medio september 2012 te worden uitgevoerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een batdetector. De onderzoeksrondes worden verdeeld over de fasen in de cyclus van vleermuizen, waarbij de eerste twee rondes in de periode 15 mei-15 juli moeten worden uitgevoerd, waarbij minimaal 20 dagen tussen beide bezoeken zitten.

Aangezien er in ieder geval één en waarschijnlijk meerdere verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn, zullen mitigerende maatregelen moeten worden uitgevoerd. Hierbij kan gedacht worden aan gefaseerd en vleermuisvriendelijk slopen en ruim voorafgaand aan de sloop zorg te dragen voor vervangende (functionerende) verblijfplaatsen door middel van het ophangen van nestkasten voor vleermuizen in de directe omgeving en het inbouwen van geschikte mogelijkheden in de nieuwbouw.

Een definitieve uitwerking van de mitigatie zal, na afloop van het vleermuisonderzoek, in een activiteitenplan moeten worden vastgelegd. Een activiteitenplan kan worden voorgelegd aan Dienst Regelingen om goedkeuring en juridische houvast te verkrijgen.

Resultaten van een aanvullend onderzoek naar vleermuizen is juridisch drie jaar houdbaar. Na deze periode dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

Broedvogels

Huismus

Als gevolg van de sloop gaan jaarrond beschermde nesten van Huismus verloren. Aanvullend onderzoek in het zomerseizoen van 2012 zal een indicatie moeten geven wat betreft het aantal broedpaartjes en nestlocaties. Ter vervanging dienen in de directe omgeving speciale nestkasten opgehangen te worden. Dit dient te worden uitgevoerd door een vogelkundige en moet worden vastgelegd in een activiteitenplan. Daarbij heeft de soort voldoende dekking -in de vorm van dichte coniferenhagen of andere altijd groene heesters- nodig.

Gierzwaluw

Een aanvullend bezoek voor 15 juli zal aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van Gierzwaluw moeten uitsluiten. Indien nestplaatsen wel aanwezig zijn, zullen deze gecompenseerd moeten worden. Daarnaast zal bij de uiteindelijke sloop rekening moeten worden gehouden met het broedseizoen van deze soort.

Algemene broedvogels

Kap- en sloopwerkzaamheden die tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van (nesten van) broedende vogels. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hier wordt bovendien geen ontheffing voor verleend. Door buiten het broedseizoen (maart-juli) te werken, worden negatieve effecten voorkomen. Het broedseizoen is een globale periode, ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd.

Licht beschermde soorten

De (mogelijke) aanwezigheid van een aantal licht beschermde soorten leidt niet tot verdere consequenties ten aanzien van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage 1).

4 BRONNEN

Flora

Werkgroep Florakartering Drenthe, 1999. Atlas van de Drentsche Flora. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem / Werkgroep Florakartering Drenthe.

Vissen

Brouwer, T., B. Crombaghs, A. Dijkstra, A.J. Scheper en P.P. Schollemma, 2008. Vissenatlas Groningen Drenthe. Verspreiding van zoetwatervissen in Groningen en Drenthe in de periode 1980 - 2007. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Amfibieën en reptielen

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Zoogdieren

GaN, i.s.m. met Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereeniging VZZ (2012). Vleermuisprotocol 2012, 24 februari 2012

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.

Vogels

DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.

SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Insecten

Dijkstra, A.C.J., J. de Vries en B.J. Hoentjen, 2003. Dagvlinders in Drenthe. Voorkomen en verspreiding 1990 - 2001. Uitgeverij PubliQue / Vlinderwerkgroep Drenthe.

Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Overig

Dienst Regelingen, 2011. Soortenstandaard Gierzwaluw - *Apus apus*. December 2011.

Dienst Regelingen, 2011. Soortenstandaard Huismus - *Passer domesticus*. December 2011.

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

BIJLAGE I FLORA- EN FAUNAWET

Wetsartikelen

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Beschermingscategorieën

De Flora- en faunawet in samenhang met het Besluit en de Regeling beschermde dier- en plantensoorten biedt de mogelijkheid tot het verkrijgen van vrijstellingen en ontheffingen van die verboden, mits aan voorwaarden wordt voldaan. De volgende beschermingsregimes worden onderscheiden:

Licht beschermde soorten. Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van de uitvoering van bepaalde werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Matig beschermde soorten. Dit betreft soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling of ontheffing wordt verleend. Voor deze soorten geldt een vrijstelling, als volgens een door de Minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Als niet volgens een gedragscode wordt gewerkt, zal voor deze soorten een ontheffing aangevraagd moeten worden. Deze ontheffing wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten (de zogenaamde lichte toets).

Zwaar beschermde soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, alsmede soorten die voorkomen op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn alsmede de van nature binnen de Europese Unie voorkomende vogelsoorten. Een ontheffing met betrekking tot deze soorten wordt verleend als wordt voldaan aan drie criteria: 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten; 2) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang; 3) er is geen andere bevredigende oplossing. Aan de alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zogenaamde uitgebreide toets.

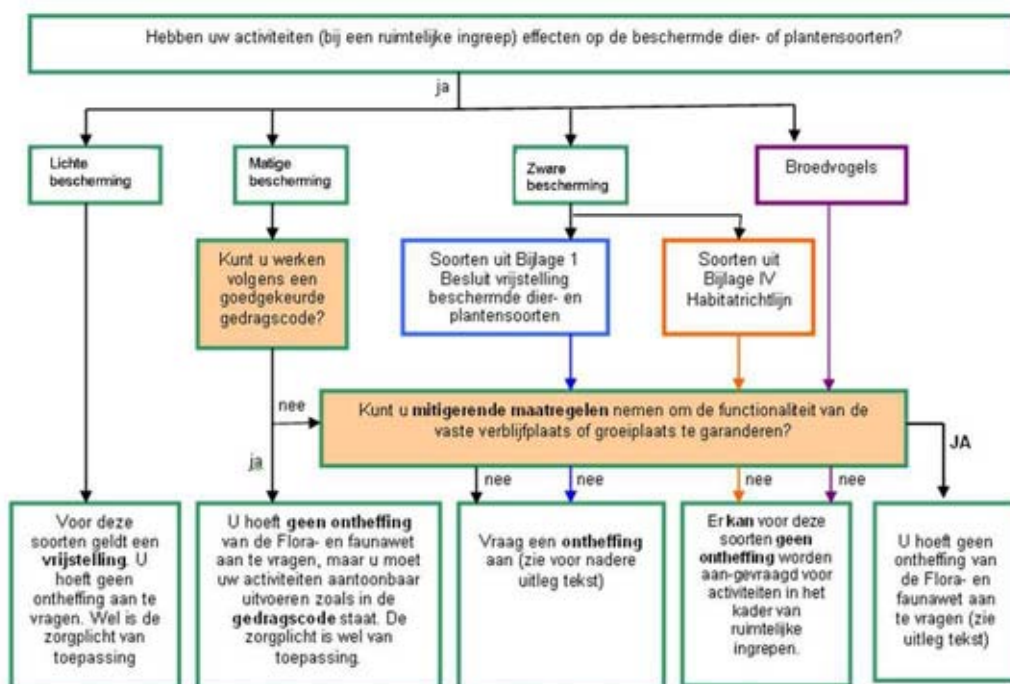
Broedvogels Voor vogels, evenals voor diersoorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bepaalde soorten die bij amvb zijn aangewezen, geldt ingevolge de Flora- en wet het zwaardere beschermingsregime. Dit beschermingsregime is aan de orde bij de ontheffingverlening. Werkzaamheden waarbij nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord, zijn op grond van artikel 11 Flora-

en faunawet verboden. Voor veel vogels wordt aangenomen dat zij alleen tijdens het broedseizoen een nestplaats respectievelijk een vaste rust- en verblijfplaats hebben en buiten deze periode niet. Om te voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met het verbod van artikel 11 Flora- en faunawet, dient in dat geval het broedseizoen te worden ontzien. Voor een kleine groep vogels geldt dat zij hun nestplaatsen respectievelijk hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik (kunnen) hebben. Deze plaatsen vallen dan ook jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 11. De vogelsoorten waarvoor dit geldt, zijn door de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I vermeld op de "Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep" van augustus 2009. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan worden voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met de verbodsbepaling van artikel 11 Flora- en faunawet. Indien aantasting of versterking van de nestplaats of de vaste rust- en verblijfplaats niet te voorkomen is, dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

TOETSINGSKADER FLORA- EN FAUNAWET

Stroomschema

Op 26 augustus 2009 is door het toenmalige ministerie van LNV een aangepast beoordelingschema voor de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen gepubliceerd (Min. LNV, 2009). Centraal in deze beoordelingswijze staan de mitigerende maatregelen waarmee de functionele leefomgeving van beschermde planten en dieren behouden moet blijven. Pas als de effecten van de beoogde ruimtelijke ingrepen op beschermde soorten niet gemitigeerd kunnen worden, is er in het kader van de Flora- en faunawet sprake van een ontheffingsplicht. In het stroomschema in figuur A is de beoordelingswijze voor soorten met een verschillend beschermingsregime uitgewerkt.

Figuur A. Stroomschema van de werking van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen (op basis van: ministerie van LNV, 2009).

Mitigatie als uitgangspunt

Als er bij de effectenbeoordeling van een activiteit is vastgesteld dat negatieve gevolgen op beschermde soorten kunnen optreden (dat wil zeggen: overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 8 t/m 12 in de Flora- en faunawet), zijn vervolgstappen aan de orde. Met uitzondering van de categorie 1 soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, staat het treffen van mitigerende maatregelen hierbij steeds centraal. Mitigerende maatregelen zijn gericht op het voorkomen van negatieve gevolgen van een activiteit. Onder mitigatie valt bijvoorbeeld het aanpassen van de planning van de werkzaamheden op de aanwezigheid van beschermde soorten, het wegvangen van dieren voorafgaand aan werkzaamheden of het aanbieden van alternatieve verblijf- en foerageerplekken.

De mitigerende maatregelen zijn voldoende als de functionaliteit van het leefgebied continu behouden blijft. Belangrijke aspecten hierbij zijn:

- Het leefgebied omvat naast een voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats ook de foerageergebieden en de migratieroutes die nodig zijn om de verblijfplaats te gebruiken.
- Ook een tijdelijke achteruitgang als gevolg van de activiteit is niet toegestaan. De mitigatie moet dus al werken op het moment dat het negatieve effect van de activiteit optreedt.
- Over het succes van de mitigerende maatregel dient een hoge mate van zekerheid te bestaan. Deze zekerheid kan bijvoorbeeld verkregen worden door wetenschappelijk onderzoek of aantoonbare praktijkervaringen.

Procedures per beschermingscategorie

Uit figuur A. blijkt dat er bij elke beschermingscategorie op een andere manier invulling gegeven kan worden aan de mitigatie van effecten.

Licht beschermde soorten. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Er geldt geen mitigatieverplichting. Wel is de zorgplicht van toepassing. Deze plicht houdt in dat iedereen bij al zijn handelen nadelige gevolgen voor alle in het wild levende dieren en planten zoveel mogelijk moet voorkomen. Het onnodig toebrengen van schade is niet toegestaan.

Matig beschermde soorten. Voor het uitvoeren van mitigerende maatregelen kan bij matig beschermde soorten worden teruggegrepen op een goedgekeurde gedragscode (of eventueel zelf een gedragscode worden opgesteld). Gedragscodes worden opgesteld door sectoren (zoals waterschappen, gemeenten of de bouwsector) en ter goedkeuring voorgelegd aan Dienst Regelingen. Iedereen kan gebruik maken van deze gedragscodes voor zover de betreffende activiteit en het effect hiervan op beschermde soorten in de gedragscode zijn opgenomen. De situatiespecifieke uitwerking van de mitigatie moet dan worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Als geen gedragscode beschikbaar is, geldt de werkwijze zoals bij zwaar beschermde -soorten is beschreven.

Zwaar beschermde soorten. Het werken volgens een gedragscode is bij zwaar beschermde soorten niet toegestaan. De mitigerende maatregelen moeten in dit geval worden vastgelegd in een activiteitenplan. In de praktijk zullen de mitigerende maatregelen die in een activiteitenplan worden vastgelegd veel overeenkomst vertonen met een werkprotocol voor matig beschermde soorten. Een wezenlijk verschil is dat er geen goedkeuring van Dienst Regelingen aan een activiteitenplan ten grondslag ligt. Formeel is deze goedkeuring niet nodig; met de uitvoering van mitigerende maatregelen worden negatieve effecten immers voorkomen. Het Ministerie van EL&I adviseert echter wel om het activiteitenplan ter beoordeling aan Dienst Regelingen voor te leggen. Een positieve afwijzing van de aanvraag van Dienst Regelingen verkleint de kans op vertraging, bijvoorbeeld als er iemand bezwaar maakt tegen de plannen.

Vogels. Voor broedvogels bestaat de mitigatie in de regel uit het ontzien van de broedtijd of het treffen van maatregelen om te voorkomen dat vogels in het projectgebied tot broeden komen. Voor soorten met een jaarrond beschermde nestplaats is daarnaast een omgevingscheck vereist. Hierbij moet worden vastgesteld of de soort zelfstandig in de omgeving

een vervangend nest kan vinden. Is dat niet het geval dan moet een alternatief nest worden aangeboden. Als ook dat niet mogelijk is, geldt er een ontheffingsplicht.

Ontheffingsplicht

Op het moment dat de functionaliteit van het leefgebied van beschermde soorten met het uitvoeren van mitigerende maatregelen niet gegarandeerd kan worden, is er sprake van een ontheffingsplicht. De aanvraag voor een ontheffing, of bij een WABO-procedure voor een zogenaamde verklaring van geen bedenkingen, wordt door Dienst Regelingen op de volgende criteria beoordeeld:

1. De gunstige staat van instandhouding van de soort
2. Is er sprake van een wettelijk belang (niet voor matig beschermde soorten)
3. Is er een alternatieve oplossing (niet voor matig beschermde soorten).

Dienst Regelingen zal beoordelen of het wettelijk belang zwaarder weegt dan overtreding van de verbodsbepalingen.

Voor soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (dit betreft een aantal van de zwaar beschermde soorten, waaronder alle vleermuizen) alsmede voor broedvogels geldt dat ruimtelijke ingrepen geen wettelijk belang zijn voor een ontheffing. Er dient sprake te zijn van een zwaarder belang, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid of grote redenen van openbaar belang. Als dit zwaardere belang niet aanwezig is, is voor deze soorten het uitvoeren van voldoende mitigerende maatregelen de enige manier om doorgang aan het initiatief te kunnen geven.

Rode lijsten

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Deze lijsten omvatten verdwenen, ernstig bedreigde, bedreigde, kwetsbare en gevoelige planten en dieren in Nederland, verdeeld over achttien soortgroepen. Maatgevend voor plaatsing op deze lijst is mede de mate van afname van een soort in de afgelopen jaren. De Rode lijst biedt echter geen bescherming zoals de Flora- en faunawet dat doet. Voor het Ministerie van LNV zijn de Rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie streeft ernaar dat een volgende Rode lijst, die per soortgroep elke tien jaar verschijnt, kleiner zal zijn dan de huidige lijst. Hiertoe stimuleert het Ministerie dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. Van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties mag worden verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten (Ministerie van LNV, 2004). In de Rode lijst worden diverse categorieën onderscheiden:

- ernstig bedreigd (EB): zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- bedreigd (BE): sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- kwetsbaar (KW): matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- gevoelig (GE): stabiel of toegenomen maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen maar nog algemeen.

29 augustus 2012

Vormgeving:
Joop Striker, Assen

Bijlage 6

Ontheffingsaanvraag & besluit

Uitsluitend te verspreiden door de Dienst Regelingen

Actium
R. van der Meulen
Postbus 500
9400 AM ASSEN

Dienst Regelingen

Postbus 20050
2400 GM Den Haag
www.dnr.nl

T (070) 22 44 22
F (070) 378 61 22
Postbus Postcode 20050

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2013/0015, versie 1

Bijlagen

2

Datum: 6 augustus 2013
Betreft: Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Van der Meulen,

Naar aanleiding van uw verzoek van 17 januari 2013 en de aanvullingen hierop van 2 april 2013, 6 juni 2013 en 31 juli 2013, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2013/0015, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismuur.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Nieuwbouwplan De Wijk", gelegen in de gemeente De Wolden. Het project betreft de herstructurering van een gebied in De Wijk, waarbij 47 woningen zullen worden gesloopt en 54 nieuwe woningen zullen worden gebouwd. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus ssp. serotinus*) en de huismuur (*Passer domesticus*), voor de periode van 5 augustus 2013 tot en met tot en met 9 maart 2018.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de EU Habitatrichtlijn, diersoorten en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

De huismus is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels is alleen ontheffing nodig indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernietigen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn of de Vogelrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten.

Instandhouding van de soorten

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn in het plangebied aangetroffen. Van de gewone dwergvleermuis zijn twee zomerverblijfplaatsen van maximaal vier exemplaren aan de Parkweg 12 en Wilhelminaweg 10 en één zomer- en paarverblijfplaats van maximaal twee exemplaren aan de Parkweg 14 vastgesteld. Deze verblijfplaatsen functioneren naar alle waarschijnlijkheid ook als winterverblijfplaatsen. Tevens is vastgesteld dat ook buiten het plangebied verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn. Naar alle waarschijnlijkheid maakt het plangebied deel uit van een groter netwerk aan verblijfplaatsen voor deze lokale populatie van de soort. Van de laatvlieger is één zomerverblijfplaats van maximaal zeven exemplaren aan de Parkweg 3 aanwezig.

Dienst Regelingen

Datum

1 augustus 2015

Onze referentie

aanvraagnummer
FR/25012015/0015

Overige verblijfplaatsen van de laatvliegers in de nabijheid van het plangebied zijn niet vastgesteld. Er is geen belangrijk foerageergebied van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger binnen het plangebied vastgesteld. Wel bevinden zich twee duidelijke vliegroutes in het plangebied. Aantasting van vliegroutes is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door het uitvoeren van sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger beschadigd, vernield of verstoord worden. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de bladzijden 8, 9, 10 en 11 van het rapport "Activiteitenplan voor de sloop van 47 woningen in De Wijk" van januari 2013, alsmede zoals genoemd in uw aanvulling van 2 april 2013. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

U stelt voor om vleermuiskasten aan te bieden als tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de kwijt te raken paar-, zomer- en winterverblijven van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Maar het aantal tijdelijke kasten wijkt af van de norm zoals is aangegeven in de soortenstandaard. Ook is het onwaarschijnlijk dat de gewone dwergvleermuis de tijdelijke vleermuiskasten zullen gebruiken voor overwintering. De laatvlieger zal gezien de kritische houding van deze soort wat betreft de keuze van hun verblijfplaatsen, mogelijk geen gebruik maken van de aangeboden kasten. Het is daarom niet met zekerheid te zeggen dat de kasten zullen functioneren als mitigatie. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de soorten wordt hiermee niet gewaarborgd.

Ook de huidige twee vliegroutes vallen weg door de sloop- en bouwwerkzaamheden. U stelt dat de aanwezige tuinbeplanting voldoende in staat zal zijn om als alternatieve vliegroutes te dienen. Met de realisatie van de nieuwbouw wordt echter een compleet nieuwe infrastructuur van bebouwing aangelegd. Onduidelijk is daarom of bij de nieuwe inrichting tevens voldoende vervangende beplanting gegarandeerd wordt ter vervanging van de huidige vliegroutes, op zodanige wijze dat de vaste rust- of verblijfplaatsen verbonden blijven met het foerageergebied. Daarom is het van belang dat de nieuwbouw zo spoedig mogelijk gerealiseerd wordt. In de nieuwe panden worden alternatieve paar-, zomer- en winterverblijfplaatsen op verschillende oriëntaties aangeboden en wordt voldoende groen gerealiseerd ten behoeve van de migratie.

De gewone dwergvleermuis komt algemeen voor in De Wolden en verblijflocaaties zijn geconstateerd in de wijken rondom het plangebied. Voor de laatvlieger zijn geen verblijfplaatsen geconstateerd in de nabije omgeving van het plangebied. Echter, de soort is slechts tijdens 1 van de 4 veldbezoeken in het plangebied aangetroffen en het is daarom zeer waarschijnlijk dat de groep laatvliegers naar woningen in de omgeving zijn verhuisd en dat de verblijfplaats die in het plangebied is gelegen tot een netwerk van verblijfplaatsen hoort.

Dienst Regelingen

Datum

6 augustus 2013

Onze referentie

oef. vliegnummer
11.750.001.0013

Het is daarom aannemelijk dat zowel voor de gewone dwergvleermuis als ook de laatvlieger het plangebied deel uitmaakt van een netwerk van verblijfplaatsen. Een afname van een kleine hoeveelheid voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen zal mogelijk leiden tot een kleine dip in de populaties, maar heeft geen nadelige gevolgen op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten in Nederland. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Dienst Regelingen

Datum

6 april 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
11.05.020.13-0515

Huismus

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genomen buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Nesten van de huismus vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort.

De huismus is op meerdere plekken in het plangebied aangetroffen. Er zijn 5 paar broedende huismussen in het gebouw aan de Burgemeester D.L.S. Brietweg 1-3 aangetroffen, 2 paar aan de Wilhelminaweg 9-11, 3 paar aan de Beatrixweg 8-10, 3 paar aan Beatrixweg 12-14, 4 paar aan de Parkweg 2-4 en 3 paar aan de Parkweg 5-7. De soort nestelt in de woningen vooral in de ruimte onder de dakpannen. Ook heeft het plangebied de functie van leef- en foerageergebied. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus worden beschadigd, vernield of verstoord. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de bladzijden 8, 9, 10 en 11 van het rapport "Activiteitenplan voor de sloop van 47 woningen in De Wijk" van januari 2013, alsmede zoals genoemd in uw aanvulling van 2 april 2013. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Vooraf zorgt u ervoor dat de huismus voldoende alternatieve voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen krijgt. In de directe omgeving van de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen is voldoende leef- en foerageergebied van de huismus aanwezig. In de nieuwe situatie, waar de nieuwe permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd, voorziet u in voldoende schuil- en foeragemogelijkheden. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus blijft hierdoor gegarandeerd.

Dienst Regelingen

Datum

6 augustus 2014

Onze referentie

aanvraagnummer
11.2502.013.0015

Echter, ondanks deze maatregelen wordt door het herstructureren van een gebied in De Wijk voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus verstoord. Immers, de huismus wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de huismus derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de huismus wel in de omgeving aanwezig blijft gaat er geen wezenlijke invloed uit van deze verstoring. De huismus is algemeen en talrijk in de omgeving van het plangebied aanwezig. De gunstige staat van instandhouding van de huismus komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

De zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet blijft van toepassing. In de ontheffing zijn dan ook aanvullende voorschriften opgenomen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbeoordelingen aangevraagd op grond van het belang: 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'.

Voor vogels kan alleen ontheffing verleid worden ten behoeve van belangen genoemd in de Vogelrichtlijn. Het door u aangedragen belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' is niet genoemd in de Vogelrichtlijn. Het belang genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder e, van het Vrijstellingsbesluit kan in dit geval echter aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring met wezenlijke invloed.

Tijdens een onderzoek dat is uitgevoerd naar de kwaliteit van de huidige woningen is vastgesteld dat een groot deel van de woningen in slechte staat verkeert. De woningen zijn daarnaast slecht geïsoleerd en bevatten asbesthoudende materialen. Asbest is verwerkt in de beluchtingspijpen en dakbeschot. Daarnaast zijn de woningen qua indeling en ruimte niet meer van deze tijd. Met de herstructurering van de woonwijk wordt levens tegemoet gekomen aan de behoefte die er is aan een meer gevarieerd woonprogramma. Het nieuwbouwplan voorziet in een variatie van grote en kleine gezinswoningen, levensloopwoningen, appartementen en sociale koopwoningen. In samenwerking met gemeente de Wolden is besloten om de gehele infrastructuur in het plangebied te vernieuwen en een andere stedenbouwkundige opzet te maken.

Hiermee krijgt het gebied een betere woonkwaliteit, afgestemd op doelgroepen voor het nieuwbouwplan. Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de huismus, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, rechtvaardigen.

Dienst Regelingen

Datum

15 augustus 2013

Onze referentie

JAARPROGRAMMA
2013/2014-2015

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden. Renovatie is geen optie meer, omdat de investeringen te hoog zijn in relatie tot de levensduurverlenging en dit niets verandert aan de woontechnische en energetische kwaliteit. Een aantal woningen aan de Emmaweg, en de Beatrixstraat verkeren technisch in een betere staat. Besloten is deze woningen weer op te nemen in het planmatig onderhoud en door te exploiteren. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode), wordt schade aan de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de huismus zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2013/0015 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite www.drloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op de website: www.drloket.nl. Of bel met het DR-loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Bea Deetman
Teammanager VerGUNningen Dienst Regelingen

Dienst Regelingen

Datum

6 augustus 2013

Onze referentie

De verzoekennummer
FF/75C/2013/0015

DE STAATSSECRETARIS¹ VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Naar aanleiding van het verzoek van de heer R. van der Meulen
namens Actium, op 17 januari 2013
en de aanvullingen hierop van 2 april 2013, 6 juni 2013 en 31 juli 2013

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Actium
Adres:	Landland 1
Postcode en woonplaats:	9405 KD ASSEN
Voor het tijdvak van:	6 augustus 2013 tot en met tot en met 9 maart 2018

ONTHEFFING

FF/75C/2013/0015

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus ssp. serotinus*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Nieuwbouwplan De Wijk", gelegen in de gemeente De Wolden en betreft met name de Burge-meester D.L.S. Brietweg, Wilhelminaweg, Beatrixweg en de Parkweg (coördinaten: x= 215; Y = 521), één en ander zoals is weergegeven op figuren 1 en 2 in het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan voor de sloop van 47 woningen in De Wijk" van januari 2013.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Actium (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

¹ Ziechtens de wettelijke bevoegdheid tot het afgeven van een ontheffing op art. 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de parlementaire bevoegdheid tot het afgeven van een ontheffing op art. 75 van de Flora- en faunawet. De Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid bevestigd bij de Staatssecretaris.

5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of oorspronkingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorschriften

7. Met inachtneming van onderstaande voorschriften dient u de maatregelen uit te voeren zoals genoemd in hoofdstuk 4 op bladzijde 8, 9, 10 en 11 van het rapport "Activiteitenplan voor de sloop van 47 woningen in De Wijk" van januari 2013, alsmede zoals genoemd in uw aanvulling van 2 april 2013 (bijlage 2 bij dit besluit).
8. Er moet gewerkt worden buiten de kwetsbare periode van de voortplanting van de huismuis. Deze periode loopt van april tot en met augustus. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor de uitvoering van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de soort.

Vaste rust- of verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en laatvlieger

9. U dient te voorzien in twaalf tijdelijke en twaalf permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en in vier tijdelijke en vier permanente verblijfplaatsen voor de laatvlieger.
10. U dient in de nieuwbouw permanente voorzieningen aan te brengen met dezelfde eigenschappen zoals datgene wat verdwijnt.
11. Deze verblijfplaatsen dienen:
 - a. verschillende microklimaten aan te bieden (clustering met verschillende richtingen), een locatie te hebben die gelijk of beter van kwaliteit is aan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vliegruimte en licht-vrij en moeten vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren;
 - b. geïntegreerd te worden in de spouwen en/of onder het dak en dakpannen.
12. Locaties van vervangende paarverblijven dienen te worden afgestemd met reeds ingenomen territoria van mannetjes van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.
13. Wanneer dampwerende folie wordt toegepast in spouwen en nokruimtes, dient dit zo te worden geplaatst dat vleermuizen niet hierin verstrikt kunnen raken.
14. Er dient monitoring plaats te vinden tijdens de sloop en gedurende en na de bouw van de nieuwe woningen voor een periode van vijf jaar ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Het doel hiervan is om te kijken of de mitigerende maatregelen functioneren. U dient de resultaten van deze monitoring jaarlijks te verwerken in een rapportage en deze eind december naar Dienst Regelingen op te sturen.
15. Indien bij monitoring blijkt dat de mitigerende maatregelen niet functioneren, dienen aanvullende maatregelen getroffen te worden, welke opnieuw gemonitord zullen worden.

Vliegroutes gewone dwergvleermuis en laatvlieger

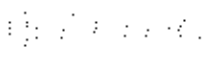
16. Indien alternatieve vliegroutes binnen het plangebied door de realisatie van de nieuwbouw niet functioneel kunnen blijven, dient u passende vervangende permanente beplanting aan te planten die de nieuwe vliegroutes gaan vormen. Deze beplanting dient zo goed mogelijk de oorspronkelijke situatie te benaderen wat betreft hoogte, dichtheid, structuur, en dergelijke. Deze vliegroutes dienen tijdig vóór aanvang van de werkzaamheden aanwezig te zijn om de dieren de nieuwe routes te laten ontdekken.

Overige voorschriften

17. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de gewone dwergyleermuis, laatvlieger en de huismuis.
18. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
19. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
20. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
21. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag, 6 augustus 2013

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Bea Deetman
Teammanager Vergunningen Dienst Regelingen

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de expertise en kennis ten aanzien de waarborging of afbouw van de bedreiging en/of te begeleiden, daartoe deze ervaring en kennis heeft op het gebied van soortenbescherming, ecologie, de natuur, en kennis over te zijn opgedaan doordat de deskundige:

op RNO, een wetenschappelijk instituut, een opleiding heeft gevolgd met als vakgebied (Nederlands): ecologie, en/of
op RNO heeft een opleiding heeft afgerond met als vakgebied de Flora- en faunawet, soortenbescherming en zorgvuldig handelen ten opzichte van de soorten, en/of
als ecologisch werkzaam is voor een ecologisch onderzoeksinstituut, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Kadees, en/of
zijn werkzaamheden betreffen op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij een werkveld voor de natuur in Nederland en staande tegen streeklagen (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Gras en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vereniging tot Natuurmonumenten Genootschap, KNOB, WKA, IVN, FLS Nederland, HANOK, SNOON, NIPRE, Stichting Natuur, Natuurmonumenten, De Landschappet en Stichting Behoud Natuur en Landschap gebied) en/of
zijn werkzaamheden betreffen op het gebied van de soortenbescherming en/of staande tegen

the surface of the film. The surface of the film is not smooth, but has a rough texture. This is due to the fact that the film is made from a polymer which has a high degree of crystallinity. The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure. The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure. The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure.

Fig. 1. The surface of the film is not smooth, but has a rough texture.

The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure. The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure. The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure.

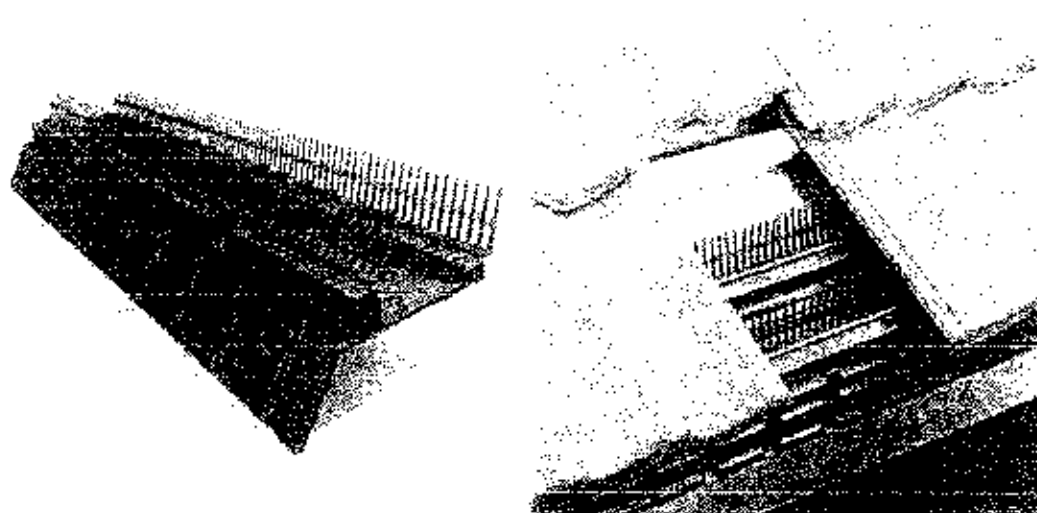
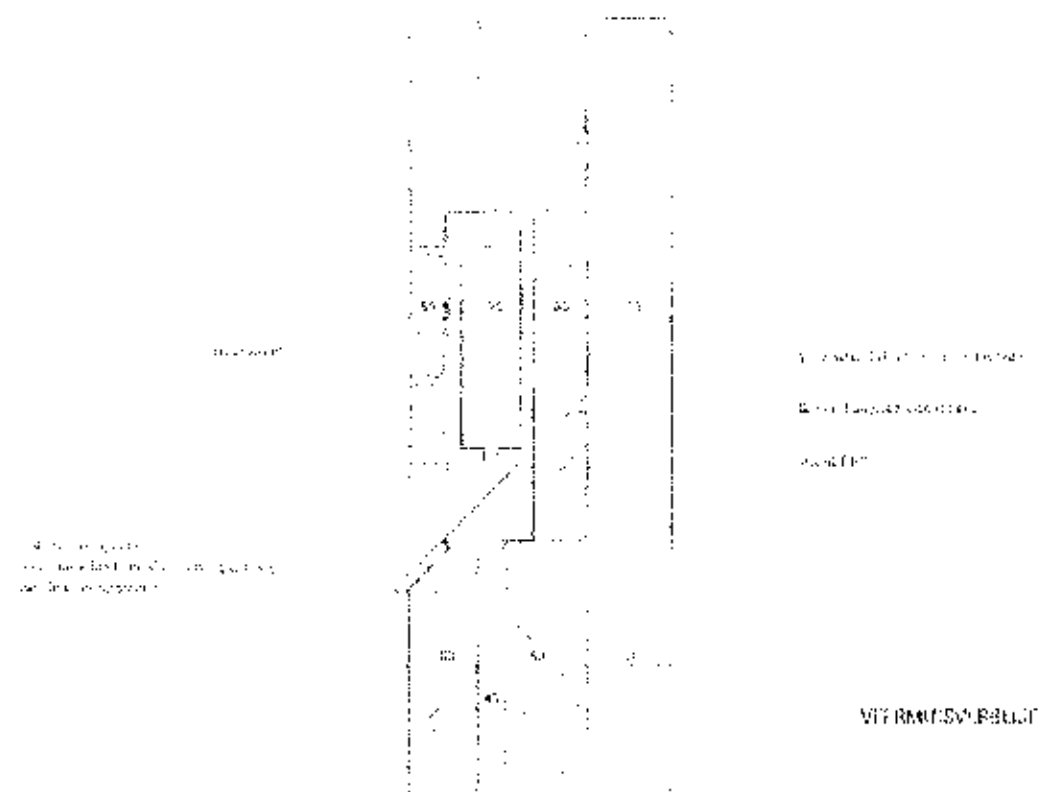

Fig. 2. The surface of the film is not smooth, but has a rough texture. The left image shows a close-up of the rough, textured surface. The right image shows a wider view of the film, which appears to be a rectangular piece with a rough, textured surface.

Surface morphology

The surface of the film is not smooth, but has a rough texture. This is due to the fact that the film is made from a polymer which has a high degree of crystallinity. The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure. The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure. The rough texture of the film is a result of the fact that the polymer chains are not perfectly aligned, and there are some defects in the crystal structure.

Figuur 4: Zijkant van de woning met de ruimten voor de leefruimte voor de bewoners.

Laatvlieger

De Laatvlieger is een kritische naam die zeer specifieke eisen stelt aan zijn verblijfplaats. Nieuwe, speciaal voor de soort gemaakte verblijfplaatsen, worden vaak niet geaccepteerd (www.vleermuizenindestad.nl). De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de omgeving van het pinguïngebied is erg belangrijk en vergroot de kans op acceptatie van de nieuwe verblijfplaatsen. Bovendien zijn mannetes minder kritisch dan vrouwtjes. In de nieuwbouw wordt op twee plaatsen de spouw toegankelijk gemaakt voor de Laatvlieger. Het is belangrijk dat de omstandigheden (zoals temperatuur en luchtvochtigheid) in de nieuwe verblijfplaats zo sterk mogelijk overeenkomen met de omstandigheden in de oorspronkelijke verblijfplaats. Omdat de huidige verblijfplaats zich in de zuidelijke gevel in de nok van de spouwmuur bevindt zullen de nieuwe verblijfplaatsen ook op dergelijke locaties worden aangebracht. De ruimte door een muurtje van ongeveer 3 centimeter tussen binnenmuur en isolatielaag in te richten als verblijfplaats voor vleermuizen. Zonnig wordt extra grip aangebracht op de isolatielaag met behulp van bijvoorbeeld een kunststof gras. De muurtje die daardoor wordt ingewandeld bedraagt minimaal drie meter vanaf de nok gerekend. De ruimte wordt toegankelijk gemaakt door open strootscegen aan te brengen. De strootscegen worden op ongeveer drie meter onder de nok aangebracht en hebben een breedte van 2-2,5 centimeter. Door de strootscegen kan te planten houtwilt aan de muur op te hangen in de spouw.

4.4 VERANTWOORD SLOPEN

De sloop van de woonwoning gebeurt aan de hand van de volgende stappen:

1. De sloop (inclusief de voorbereidende werkzaamheden voor de sloop) wordt uitgevoerd in september/oktober 2013. Dit is een periode waarin de vogelplanten van de Huisman geen vaste tekenen meer vertonen en Laatvliegers niet meer in het pinguïngebied aanwezig zijn. Tevens is dit de minst hete tijd van de periode voor Geroemde dwergvleermuizen. Bij de start van de voorbereidende werkzaamheden mag er geen sprake zijn van een nachtemperatuur van minder dan 10°C. Ook is voldoende vocht nodig met mogelijk omdat de komende voorbereidende werkzaamheden worden ver-

stroomdun te groot is. Tijdens de voorbereidende werkzaamheden voor de sloop is er minimaal een half jaar overlap met de aanwezigheid van de tijdelijke nest- en verblijfplaatsen.

2. De voorbereidende werkzaamheden bestaan uit het verwijderen van alle gevelpannen en de naastliggende dakpannen, en de onderste rij dakpannen van alle woningen in het plangebied. Daarnaast worden in de woningen waarin verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn (Parkweg 3, 12 en 14 en Wilhelmijnaweg 10) tochtgaten in de buitenvuren van minimaal 50x50 centimeter aangebracht. Bovengenoemde voorbereidingen worden minimaal 1 week voor verdere ontmanteling van de woningen uitgevoerd. Deze maatregelen hebben als doel om ervoor te zorgen dat de omstandigheden in de verblijfplaatsen ongunstig worden, waardoor eventueel aanwezige huismussen en vleermuizen op eigen gelegenheid de woningen kunnen verlaten.
3. De daadwerkelijke sloop wordt voorafgegaan door een controle van de panden op eventuele aanwezigheid van vleermuizen. De controle wordt uitgevoerd door een ter zake kundige, maximaal 3 dagen voor de aanvang van de sloop.
4. Als er tegen de verwachting in nog vleermuizen worden aangetroffen, worden aanvullende maatregelen getroffen om meer tocht in de verblijfplaats aan te brengen. De vleermuizen zullen uit eigen beweging moeten vertrekken.
5. De sloop van de panden start met het voorzichtig blootleggen van de mogelijke verblijfplaatsen van de vleermuizen in de woningen aan de Parkweg 3, 12 en 14 en Wilhelmijnaweg 10. Dit gebeurt in bijzijn en op aanwijzingen van een ter zake kundige.
6. Nadat de aanwezigheid van vleermuizen kan worden uitgesloten, wordt de sloop zonder verdere voorzorgsmaatregelen of ecologische begeleiding uitgevoerd.

4.5 MONITORING

De monitoring richt zich op twee aspecten:

- Het gebruik van de vogelvries en het gebruik van de tijdelijke aangebrachte verblijfplaatsen voor vleermuizen;
- Het gebruik van de permanente aangebrachte vogelvries en verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Gezien de eerder beschreven effectenbeoordeling (zie hoofdstuk 3) wordt monitoring zorgvuldigheidshalve uitgevoerd. Negatieve effecten van de gewenste ontwikkeling worden op voorhand echter al nagenoeg uitgesloten.

4.6 SAMENVATTING

De mitigatie richt zich op het voorkomen van individuele slachtoffers onder Huismussen en vleermuizen door een verantwoorde manier van slopen. Daarnaast is het bestaande netwerk van nest- en verblijfplaatsen versterkt met nestkasten voor de Huismuis en vleermuiskasten voor Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger in de directe omgeving. Ook wordt in de nieuwbouw voorzien in permanente nest- en verblijfplaatsen voor de aanwezige soorten. Omdat er in de huidige situatie al sprake is van een netwerk van nest- en verblijfplaatsen, verwachten we dat er zelfs zonder nieuwe nest- en verblijfplaatsen geen negatief effect is op de functionaliteit van het netwerk. Met de extra nest- en verblijfplaatsen zullen negatieve effecten zeker achterwege blijven.

Vanwege het achterwege blijven van negatieve effecten op de functionaliteit van het netwerk en daarmee op gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties, gaan we bij deze aanvraag uit van de mogelijkheid tot het verkrijgen van een positief afwijzende beschikking.

[illegible]

9-12206 - 10 x 100x 25 August 2013
 Gen. no. C 04 (culture stock) in the culture collection of the Institute of Microbiology, University of Bonn

Uccina her Chilis

Op 26 maart 2012 heeft u mij verzocht om zenuwleidend gegevens te sturen met betrekking tot de aanvraag voor subsidie op voor het project 'Hoe kan men de Do-érgen in de regio van de Eifel (2011-2015) beter zijn te maken de aanvraag in behandeling te nemen. Hieronder volgen publicaties die de betreffende gegevens

- [illegible]

[illegible]

- [illegible]

Slovakia: none reported as yet. *Croatia*: obligate zoophore from 20 m water column, near
Cape

24. Het landschap heeft een rijk en divers flora- en faunabehoud. Ook bestaat er een diversiteit in de vegetatie. Het landschap heeft een hoge ecologische waarde. De water- en bodemkwaliteit is van belang voor de omgevingskwaliteit. Het is daarom van belang dat de natuur een belangrijke plaats krijgt in de ruimtelijke ordening van de regio. De natuur moet een belangrijke rol spelen in de ruimtelijke ordening van de regio. De natuur moet een belangrijke rol spelen in de ruimtelijke ordening van de regio.
25. De Vogelwacht heeft aangegeven dat in eind maart 2015 worden geïdentificeerd met de Vogelwacht. De Vogelwacht heeft aangegeven dat in eind maart 2015 worden geïdentificeerd met de Vogelwacht. De Vogelwacht heeft aangegeven dat in eind maart 2015 worden geïdentificeerd met de Vogelwacht.
26. De sloep van de Vogelwacht is in het najaar van 2015. De sloep van de Vogelwacht is in het najaar van 2015. De sloep van de Vogelwacht is in het najaar van 2015.
27. De Vogelwacht heeft aangegeven dat in eind maart 2015 worden geïdentificeerd met de Vogelwacht. De Vogelwacht heeft aangegeven dat in eind maart 2015 worden geïdentificeerd met de Vogelwacht.
28. De Vogelwacht heeft aangegeven dat in eind maart 2015 worden geïdentificeerd met de Vogelwacht. De Vogelwacht heeft aangegeven dat in eind maart 2015 worden geïdentificeerd met de Vogelwacht.

U heeft u hiervoor volgendes te hebben geïmplementeerd en wilt u graag dat u met deze informatie de beschrijving spoeds kan afmaken.

De: marcello@unipi.it

Harold Steadman
1940-1990

E. van Dijkker, afdeling voor de klinische psychologie
 Universiteit Utrecht
 3500 CA Utrecht
 Nederland
 030 - 527.1400
 030 - 527.3363
 E-mail: ef.vandijkker@uu.nl
 Internet: <http://www.psych.uu.nl>

[illegible]

Aanvraag

Verzoek ontheffing Flora en Faunawet - Ruimtelijke ingrepen

Formuliernummer 5190000000000
Invuldatum 14-1-2013

Dienst Regelingen

Team Vergunningen en
Ontheffingen Uitvoering
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

0800 - 22 333 22

Formuliergegevens

Algemene gegevens

KvK-nummer	04017657
Naam organisatie	Actium
Naam aanvrager	Dhr. R. van der Meulen
Functie aanvrager	Manager, sector projectontwikkeling
Postadres	Postbus 500
Postcode en plaats	9400AM Assen
Vast telefoonnummer	0592-400400
E-mailadres	r.vander.meulen@actiumwonen.nl
Zijn het bezoek- en postadres gelijk?	Nee
Bezoekadres	Eemland 1
Postcode en plaats	9405KD Assen

Gegevens contactpersoon

Zijn de gegevens van de contactpersoon hetzelfde als die van de aanvrager?	Nee
Naam contactpersoon	Dhr. H.J. Steendam
Naam organisatie	Buro Bakker
Adres	Postbus 10034
Postcode en plaats	9400CA Assen
E-mailadres	harold@burobakker.nl
Telefoonnummer	0592-313389
Wil de contactpersoon een kopie van de verleende ontheffing ontvangen?	Ja

Ontheffing ruimtelijke ontwikkeling en ingrepen

Naam van uw project	Nieuwbouwplan De Wijk
Geplande startdatum project	5-8-2013
Einddatum ontheffing	9-3-2018
Gemeente waar werkzaamheden worden uitgevoerd 1	De Wolden
Provincie waarin het project wordt uitgevoerd 1	Drenthe
Coördinaten onderzoeksgebied 1	Lengte (X): 215 ; breedte (Y): 521
Uit te voeren werkzaamheden	Bouwen, verbouwen of slopen

Over de ontheffing

Waarvoor vraagt u ontheffing aan?

Zoogdieren en overige diersoorten

Zoogdieren en overige diersoorten waarvoor ontheffing is aangevraagd

Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)

Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen

Laatvlieger (Eptesicus serotinus ssp. serotinus)

Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen

Wettelijk belang

Wettelijk belang van uw project

Dwingende reden van groot openbaar belang

Betaalgegevens

Totaalbedrag voor de aangevraagde ontheffing

€ 300,-

Betaalwijze

Na ontvangst van de factuur

U ontvangt van ons een aparte factuur voor de leges. U heeft vervolgens 14 dagen de tijd om dat bedrag aan ons over te maken.

Bijlagen

Verplichte bijlagen

Activiteitenplan

Ondertekening

Ik heb dit formulier volledig en naar waarheid ingevuld. Ik verklaar dat ik bekend ben met de bepalingen uit de Flora- en faunawet.

Datum ondertekening

Datum

Ondertekening aanvrager

Naam aanvrager

Dhr. R. van der Meulen

Handtekening aanvrager

Ondertekening gemachtigde

> Stuur een machtigingsformulier mee als u wel ondertekent, maar niet de aanvrager bent.

> Is de aanvrager een overheidsinstantie? Dan hoeft u geen machtigingsformulier in te sturen.

Naam gemachtigde

Handtekening gemachtigde

Stuur dit formulier samen met de benodigde bijlagen naar:

Dienst Regelingen
Team Vergunningen en
Ontheffingen Uitvoering
Postbus 19530
2500 CM Den Haag

Bijlage 7

Akoestisch onderzoek

Samenvatting geluid nieuwbouw

Aanvrager: Bureau voor Architectuur & Ruimtelijke Ordening Martini bv

Adres: Damsterdiep 237 Nr: 9713 ED Groningen

BETREFT LOCATIE			
Adres:	Divers Wilhelminaweg/Beatrixweg/Parkweg	Nr:	54 woningen
Locatie	De Wijk	Gemeente:	De Wolden

OMSCHRIJVING

Geluidsbelasting vanwege (doorhalen wat niet van toepassing is):

Wegverkeer / ~~Railverkeer~~ / ~~Industrielawaai~~ / ~~Indirecte hinder~~

GELUIDSBELASTING (IN dB(A))

	Adres	Wegverkeer	Industrielawaai	Railverkeer
Dichtstbijzijnde weg met geluidszone 200m	Dorpsstraat De Wijk	Niet relevant	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Dichtstbijzijnde weg met geluidszone 400m	A-28 op meer dan 600 m	Niet relevant	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Overzicht Figuur 1 Betreft: Afscherming door gebouwen

Bijlagen Bijlage 1 Betreft: _____

Samenvatting geluid

Voor de gemeentelijke geluidsniveaukaart 2008-2018 is voor dit gebied de geluidsbelasting bepaald. Het gebied ligt binnen de zone voor wegverkeerslawaai van de Dorpsstraat (De Wijk). De woningen komen niet binnen de zone van de A-28. De overige wegen veroorzaken op 10 meter van de weg niet meer geluid dan 48 dB. Het resultaat van de berekening is, dat in het gebied de geluidsbelasting vanwege de Dorpsstraat lager is dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

Nader onderzoek naar de geluidsbelasting is niet nodig.

Verwacht mag worden dat bij een voor Nederland traditionele bouwwijze van de woning, aan artikel 3.2.1 van het Bouwbesluit 2003 kan worden voldaan. Dat houdt in dat de geluidswering minimaal 20 dB bedraagt en daardoor de binnenwaarde vanwege het wegverkeer de 33 dB niet overschrijdt.

Eelde, 22 maart 2012

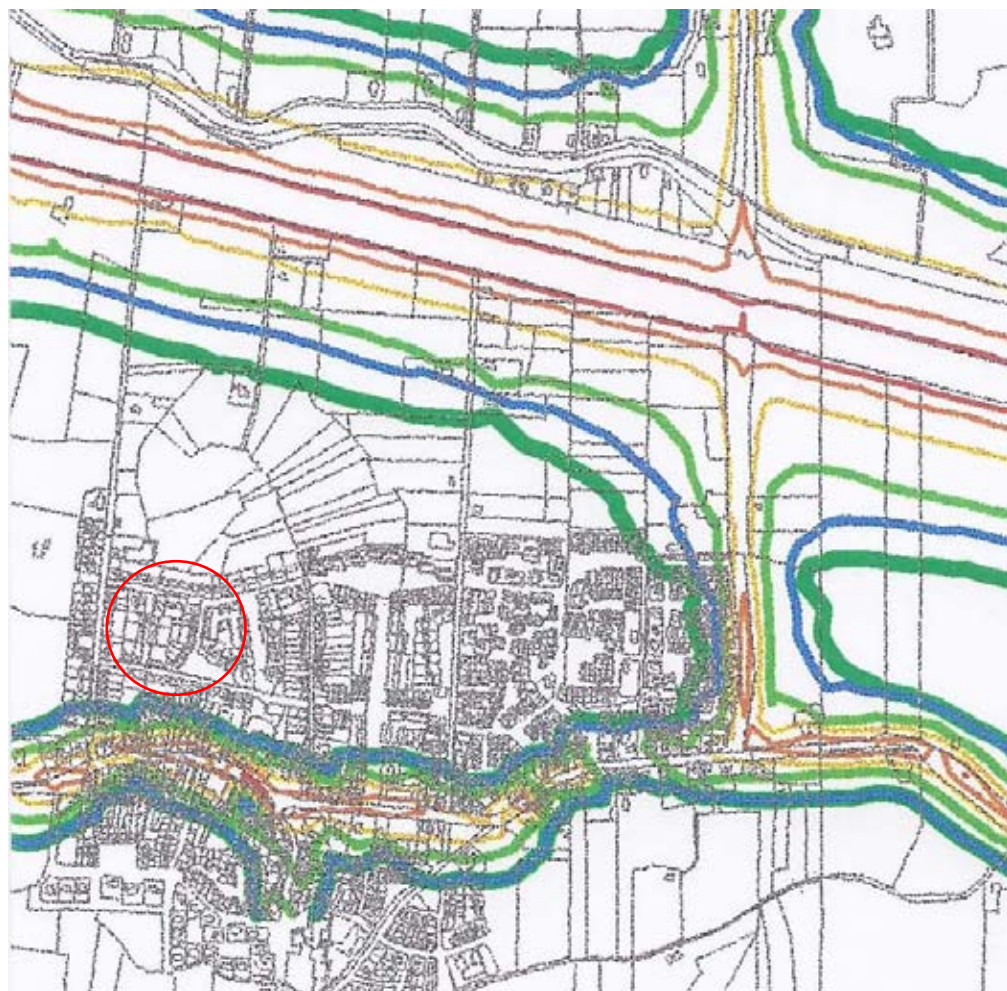
M. Vrancken

Figuur 1: Situatie

Foto: Google Earth 2005 Ligging ten opzichte van wegen

Figuur 2: Detail geluidsniveaukaart 2008-2018

Legenda:

Wegverkeerslawaai:

	48 dB voorkeurswaarde stedelijk
	53 dB grenswaarde buitenstedelijk
	58 dB grenswaarde agrarische woonbebouwing buitenstedelijk
	63 dB grenswaarde stedelijk
	68 dB grenswaarde vervangende nieuwbouw
	53 dB grens wel/niet geluidwering gevels controleren (=excl. art 110g Wgh)

Bijlage 8

Antwoordnota

Antwoordnota

Voorontwerp bestemmingsplan de Wijk, Parkweg e.o.

Vooroverleg en inspraak

In het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro is het voorontwerp bestemmingsplan de Wijk, Parkweg e.o. aan diverse overlegpartners verzonden. Het voorontwerp bestemmingsplan heeft tevens van 14 maart tot en met 24 april 2013 ter inzage gelegen voor inspraak. Gedurende deze periode heeft een vijftal insprekers een inspraakreactie ingediend en is één vooroverlegreactie binnengekomen.

Hieronder staat een samenvatting van de vijf ingediende inspraakreacties en de ingediende overlegreactie en een gemeentelijk antwoord daarop. Het antwoord op de inspraakreacties is in één beantwoording gedaan omdat veel elementen uit de inspraakreacties overeenkomen. Zie voor de beantwoording op de volgende pagina.

VOOROVERLEGREACTIE

Provincie Drenthe

De Provincie Drenthe geeft aan dat de regionale afstemming over het plan, die inmiddels heeft plaatsgevonden, nog zal worden verwerkt in het bestemmingsplan en dat die geen aanleiding geeft tot op- of aanmerkingen. Daarnaast geeft de Provincie aan dat voor een deel van het plangebied mogelijk proefsleuvenonderzoek aan de orde is, mocht de grond gaaf zijn. De provinciaal archeoloog wil graag tijdig geïnformeerd worden over de aanpak van het vervolgonderzoek.

BEANTWOORDING VOOROVERLEGREACTIE

De gemeente verwerkt de uitkomsten van de regionale afstemming in het ontwerp bestemmingsplan. In opdracht van Actium is nader archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Conclusie uit het booronderzoek is dat de bodem grotendeels verstoord is en dat er daarom geen vervolgonderzoek nodig is. Voor het totale plangebied blijft de meldingsplicht van kracht. In het ontwerp bestemmingsplan zijn de resultaten van het vervolgonderzoek verwerkt.

INSPRAAKREACTIES

Indiener 1

De indiener heeft bezwaar tegen het appartementengebouw aan de Briëtweg. De eerste reden van bezwaar is het verlies aan privacy ten opzichte van de huidige situatie. De bewoners van de 2^e en 3^e bouwlaag van het appartementengebouw krijgen zicht op de achterkant en tuin van de woning. Het gebouw tast het landelijke karakter aan en hoogbouw is er niet in dit gedeelte van het dorp en hoort hier niet. De tweede reden van bezwaar is dat de koopwoningen in de omgeving in waarde zullen dalen. Tegen gezinswoningen die net zo hoog zijn als de woningen die gesloopt worden, heeft de indiener geen bezwaar. De doelgroep 55+ zou in het Abn-Amro pand of het voormalige gemeentehuis geplaatst kunnen worden. Een appartementengebouw past wellicht in het nieuwe plan van Dunningen.

Antwoord: zie voor beantwoording onder punt 2, 3 en 4.

Indiener 2

De indiener heeft bezwaar tegen het appartementengebouw aan de Briëtweg. Indiener denkt dat het waardeverminderend is voor de woning. Met name omdat het uitzicht voor een groot deel zal bestaan uit het appartementengebouw. De indiener verwacht een heel stuk privacy kwijt te zijn, doordat het appartementengebouw verder naar achter komt te staan ten opzichte van de huidige woningen. Indiener vraagt zich af of er geen betere plek voor het gebouw is.

Antwoord: zie voor beantwoording onder punt 2, 3 en 4.

Indiener 3

De indiener heeft bezwaar tegen het appartementengebouw aan de Briëtweg. Het appartementengebouw heeft nadelige gevolgen voor de privacy, vanwege de hoogte en omdat het gebouw naar achteren komt te staan ten opzichte van de huidige situatie. De indiener vindt de bouwmassa en het ontwerp niet passen in het dorp en op de locatie. De indiener vreest dat de veiligheid op het achtererfgebied (gebied achter appartementengebouw) verslechterd. Het huidige gevoel van veiligheid zal verslechteren. Indiener verwacht een waardevermindering van de woning.

Antwoord: zie voor beantwoording onder punt 3, 4 en 5.

Indiener 4

De indiener heeft bezwaar tegen het appartementengebouw aan de Briëtweg. Indiener bestaat uit twee adressen en vertegenwoordigt drie andere adressen. Indiener ziet het huidige vrije uitzicht verdwijnen door het appartementengebouw, vanwege de hoogte en de plek van het gebouw. Indiener verwacht een vermindering van de privacy vanwege het zicht vanuit de 2^e en 3^e woonlaag en verwacht dat bewoners aan de zonkant van het gebouw zullen zitten (achterkant). Indiener vraagt zich af of er belangstelling zal zijn voor de appartementen en of er niet beter woonruimte voor starters gerealiseerd kan worden. Het karakter en de hoogte van het gebouw passen niet in het dorp. Het gebouw zou meer dorps en lager moeten zijn. Indiener ziet het gebouw en de appartementen liever op een andere plek in het dorp of in het plangebied (bijvoorbeeld tegenover de nieuwe speelplek, aan de Beatrixweg of in leegstaande bedrijfspanden). Indiener verwacht een waardevermindering van de woning.

Antwoord: zie voor beantwoording onder punt 1, 2, 3, 4.

Indiener 5

De indiener heeft bezwaar tegen het appartementengebouw aan de Briëtweg. Indiener verwacht een verslechtering van de privacy vanwege het zicht vanuit het appartementengebouw. Indiener verwacht een waardevermindering van de woning. Indiener geeft aan dat het appartementengebouw beter een plek in het centrum kan krijgen, dicht bij voorzieningen. Indiener verwacht een verslechtering van de veiligheid op het achtererfgebied.

Antwoord: zie voor beantwoording onder punt 2, 3, 4 en 5.

BEANTWOORDING INSPRAAKREACTIES

Actium en gemeente hebben met het voorontwerp bestemmingsplan en onderliggende stedenbouwkundig ontwerp een overwogen plan neergezet. De inspraakreacties hebben allen betrekking op het appartementengebouw in het plangebied. Actium en gemeente hebben naar aanleiding van de reacties gesprekken gevoerd met de insprekers over hun bezwaren op het voorontwerp bestemmingsplan en onderliggend stedenbouwkundig ontwerp. Actium en gemeente hebben het bestaande plan heroverwogen. Hierover staat meer op de volgende pagina's onder punt 2 en 3.

De inspraakreacties gaan om de volgende punten:

1. Een geringe behoefte aan appartementen voor 55-plussers in het dorp.
2. Alternatieve locaties voor 55-plussers en voor het appartementengebouw (Abn-Amro, voormalig gemeentehuis, Dunningen, tegenover speelpark en Beatrixweg)
3. Het verminderen van de privacy door het zicht vanuit de 2^e en 3^e verdieping van het appartementengebouw op omliggende woningen, door de hoogte van het gebouw en omdat het gebouw verder naar achteren staat dan de huidige situatie. Het verslechteren van het uitzicht vanuit de omliggende woningen vanwege het zicht op het nieuwe appartementengebouw. De slechte passendheid van het gebouw in het dorp, qua karakter en hoogte.
4. Een verwachte waardedaling van de eigen woningen.
5. Een verslechtering van de veiligheid op het achtererfgebied.

Aan de hand van bovenstaande punten worden hieronder de inspraakreacties beantwoord.

1. Behoeft

Ondanks een nu moeizame woningmarkt en een verwachte krimp van de bevolking in de gemeente in de komende jaren, is er nog een behoorlijke behoefte aan nieuwe woningen in de Wijk in de periode tot 2020. Dit blijkt uit het behoefteonderzoek dat ten grondslag ligt aan het Woonplan. De Wijk is een dorp dat een regionale woonfunctie vervult, een forensendorp, dat blijkt ook uit migratiecijfers. Daarnaast worden de huishoudens gemiddeld kleiner, wat de vraag naar woningen vergroot, en treedt er vergrijzing op. Verder blijft er altijd vraag naar vervangende nieuwbouw omdat er altijd hier en daar woningen worden gesloopt of niet meer als woning worden gebruikt. Per saldo komen er 7 woningen bij door de herstructurering aan de Parkweg en omgeving.

In het plangebied hebben Actium en gemeente gekozen voor een mix van verschillende soorten woningen: levensloopbestendige woningen, appartementen voor 55-plussers, gezinswoningen en woningen voor starters. Uit het behoefteonderzoek en uit de inschrijvingen van woningzoekenden bij Actium blijkt dat er behoefte is aan deze woningen en ook aan appartementen voor 55-plussers. Ook in de Dorpsvisie van de Wijk (2012) wordt benoemd dat er behoefte is aan seniorenwoningen en dat er voor ouderen moet worden gebouwd.

2. Alternatieve locaties

Actium en gemeente hebben onderzocht wat de mogelijkheden zijn van alternatieve locaties voor het appartementengebouw. De alternatieve locaties in bestaande panden die de insprekers hebben aangedragen, zijn niet in eigendom van Actium of gemeente dan wel niet rendabel voor sociale woningbouw. Voor de aangedragen alternatieve locatie Dunningen geldt dat er al een appartementengebouw staat van behoorlijke omvang. De alternatieve locaties in het plangebied zelf die de insprekers hebben aangedragen, lenen zich stedenbouwkundig en verkeerskundig niet voor een appartementengebouw en zijn voor Actium financieel niet haalbaar. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan zou daarmee niet geborgd zijn.

De huidige locatie van het appartementengebouw is bewust zo gekozen. In het plangebied is dit de locatie die dichtbij bij het centrum en de voorzieningen ligt. De locatie is goed bereikbaar en levert geen verkeerskundige druk ter plekke op. Het parkeren kan op het erf worden opgelost, zonder dat dit ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit. Stedenbouwkundig past het appartementengebouw bij de diverse bebouwing aan de Briëtweg en vormt het een afsluiting van de Wilhelminaweg.

Inpassing op een alternatieve locatie in het plangebied zou een te volle en krappe situatie opleveren ten koste van het groen, de speelplek en de ruime opzet van het plangebied.

3. Privacy, uitzicht en passendheid

In deze paragraaf wordt eerst de onderbouwing van het voorontwerp bestemmingsplan en onderliggend stedenbouwkundig plan kort uitgelegd en vervolgens de heroverweging die heeft geleid tot aanpassingen aan het stedenbouwkundig ontwerp.

Actium heeft in overleg met de gemeente een stedenbouwkundig ontwerp gemaakt, wat zo goed mogelijk in de omgeving past en een eigen kwaliteit op zichzelf heeft. De bewonerscommissie, Belangenvereniging de Wijk en Stichting Welzijn zijn ook betrokken geweest. Dit stedenbouwkundig ontwerp is vertaald in het voorontwerp bestemmingsplan. Het plan heeft een speelse opzet gekregen met een vriendelijke en informele sfeer. Het stratenpatroon doorbreekt het patroon van de omliggende wegen, waardoor de nieuwe buurt een eigen karakter krijgt. Het appartementengebouw heeft hierin een eigen en bewuste plek gekregen aan de Briëtweg. Gekozen is voor een gebouw van 3 bouwlagen, zodat de bouwhoogte (circa 10 meter) niet veel afwijkt van een reguliere gezinswoning van 2 bouwlagen met een kap (hoogte circa 9 á 10 meter). Omdat een appartementengebouw al snel wat massiever oogt, is er voor gekozen het gebouw in tweeën te splitsen met daartussen een transparante entreepartij. Ook is er voor gekozen het gebouw enkele meters achter de rooilijn te plaatsen. Het appartementengebouw vormt stedenbouwkundig een afsluiting van de Wilhelminaweg. Actium en Gemeente staan achter dit stedenbouwkundig ontwerp van het plangebied.

Desondanks begrijpen Actium en gemeente de bezwaren van de indieners en zijn in gesprek met hen gegaan. Naar aanleiding van de gesprekken hebben gemeente en Actium gekeken naar mogelijkheden om tegemoet te komen aan de bezwaren. Actium heeft in overleg met de gemeente een alternatief ontwerp gemaakt met 12 appartementen in 3 bouwlagen in plaats van 16 appartementen in 3 bouwlagen. Ter compensatie van de verdwenen 4 appartementen bouwt Actium elders in het gebied 4 tussenwoningen terug, waaronder in het rijtje naast de appartementen. Dit alternatieve stedenbouwkundig ontwerp wordt vertaald in het ontwerp bestemmingsplan.

Het appartementengebouw wordt minder breed dan in het eerdere stedenbouwkundige ontwerp en komt verder naar voren (naar de straat) te staan. Dit kan omdat het gebouw smaller wordt en met die massa past in het straatbeeld. Achter het gebouw ontstaat een groene ruimte (mogelijk een gezamenlijke tuin) en de bergingen en parkeerplaatsen komen aan de zijkant van het gebouw te liggen. Dit creëert een extra afstand naar de achter- en zijburen toe ten opzichte van het originele ontwerp. Het appartementengebouw is dan qua hoogte, breedte en rooilijn vergelijkbaar met het blokje rijwoningen dat er naast wordt gebouwd. Het verschil is dat de rijwoningen een schuin dak hebben en het appartementengebouw niet. En het appartementengebouw is iets dieper dan de rijwoningen.

De indeling van de appartementen en het ontwerp van het gebouw zijn niet vastgelegd. In het bestemmingsplan worden alleen bouwhoogte en een bouwvlak vastgelegd. In principe is het de bedoeling dat de woonkamers van de appartementen, de ruimte met de meeste activiteit, zijn gericht op de Briëtweg. Actium heeft de intentie om door middel van detaillering, materiaal- en kleurgebruik het gebouw te 'breken', zodat de massa wordt opgedeeld in stukken en niet als één blok overkomt.

Met het alternatieve stedenbouwkundig ontwerp komen Actium en gemeente op veel punten tegemoet aan de bezwaren van de indieners. De hoogte van het appartementengebouw blijft hetzelfde, maar het gebouw is dusdanig aangepast (12 in

plaats van 16 appartementen) dat de impact op de omgeving veel kleiner is en de afstand tot omliggende woningen groter is. Actium en gemeente zijn van mening dat met het ontwerp bestemmingsplan een passend en acceptabel alternatief is neergelegd. Het bouwvlak op de verbeelding geeft aan binnen welke grenzen het appartementengebouw geplaatst mag worden.

4. Waardedaling

Alle indieners verwachten een waardedaling van hun eigen woning vanwege het plan. Belanghebbenden kunnen een planschadeclaim indienen bij het college van Burgemeester en Wethouders. Een verzoek om planschade kan pas worden ingediend nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is. Planschade is vermogensschade (een waardevermindering van onroerende zaken) die ontstaat na wijziging van de planologie. De schade wordt bepaald door het vergelijken van de maximale invulling van de oude planologie (bestemmingsplan of beheersverordening) en de nieuwe planologie (het nieuwe bestemmingsplan). Een onafhankelijke deskundige bepaalt de waardevermindering.

5. Veiligheid

Aan de veiligheidssituatie op de percelen achter het appartementengebouw zal feitelijk niet veel veranderen. Actium zal zorgen voor een passende erfafscheiding aan de achterkant. Het terrein rondom het appartementengebouw blijft eigen terrein en wordt geen openbaar terrein. In het ontwerp bestemmingsplan zijn net als in het voorontwerp standaard regels opgenomen ten aanzien van erfafscheidingen.

CONCLUSIE BEANTWOORDING INSPIRAKREACTIES

Actium en gemeente hebben met het voorontwerp bestemmingsplan en onderliggende stedenbouwkundig ontwerp een overwogen plan neergezet. Desondanks waren de inspraakreacties wel aanleiding voor Actium en gemeente om in gesprek te gaan met de indieners. Op basis van de gesprekken is het ontwerp bestemmingsplan op onderdelen aangepast. Actium en gemeente zijn van mening dat met het ontwerp bestemmingsplan een passend en acceptabel alternatief is neergelegd.